PLANETA EXILULUI

Cartea a doua din ciclul HAINISH

Ursula K. Le Guin

PLANETA EXILULUI

Ursula K. Le Guin

Cartea a doua din Ciclul Hainish

Traducre din limba engleză:
Mihai Dan Pavelescu

Cuprins

1. O MÂNĂ DE BEZNĂ **5**
2. ÎN CORTUL ROŞU **15**
3. NUMELE ADEVĂRAT AL SOARELUI **26**
4. TINERII ÎNALŢI **34**
5. AMURG ÎN PĂDURI **41**
6. ZĂPADA **49**
7. COBORÂREA SPRE MIAZĂZI **58**
8. ÎN CITADELA STRĂINĂ **66**
9. GHERILELE **72**
10. BĂTRÂNA CĂPETENIE **80**
11. ASEDIUL CITADELEI **87**
12. ASEDIUL PIEŢII **95**
13. ULTIMA ZI **104**
14. PRIMA ZI **114**

1
O MÂNĂ DE BEZNĂ

În ultimele zile ale celei din urmă faze-lunare a Toamnei, prin codrii muribunzi din Askatevar începu să sufle dinspre lanţurile muntoase din miazănoapte un vânt rece care mirosea a fum şi a zăpadă. Lină şi abia întrevăzută, aidoma unui animal sălbatic în blănurile ei uşoare, Rolery se furişă prin păduri, prin furtuna de frunze moarte, îndepărtându-se de zidurile ce se ridicau, piatră peste piatră, pe coasta Tevarului şi de câmpurile animate ale ultimei recolte. Plecă singură şi nimeni nu strigă după ea. Urmă o potecă nedesluşită care ducea spre apus, brăzdată şi rebrăzdată în făgaşuri de trecerea către miazăzi a rădăcinilor-umblătoare, sugrumată pe alocuri de trunchiuri prăbuşite sau de mormane uriaşe de frunze.

Când poteca se bifurcă la poalele Culmii Hotarului, ea merse drept înainte, dar nu făcu nici zece paşi şi se întoarse iute spre sunetele sacadate ce se apropiau dindărăt.

Un alergător sosea pe cărarea dinspre miazănoapte, izbind cu tălpile desculţe pe valurile de frunze; în urma lui flutura şiretul lung care-i lega părul. Venea dinspre miazănoapte cu ritm egal, apăsat, care ardea plămânii, şi nu privi nicio clipă spre Rolery printre copaci, ci tropăi mai departe şi dispăru. Vântul îl împingea din spate pe drumul către Tevar, cu veştile lui: furtună, dezastru, iarnă, război... Rolery se întoarse nepăsătoare şi-şi urmă propria cărare ocolită, care zigzaga printre trunchiurile uriaşe, uscate şi suspinătoare, până când, ajunsă în cele din urmă pe vârful Culmii, zări cerul deschizându-se neîntrerupt înaintea ei, iar sub cer – marea.

Pădurea moartă fusese defrişată de pe coasta de apus a Culmii. Adăpostindu-se sub un ciot enorm, fata putea să privească apusul îndepărtat şi strălucitor, întinderile sure şi nesfârşite ale plajei de aluviuni şi, puţin mai jos şi spre dreapta, cocoţată pe faleza sa, citadela departe-născuţilor cu ziduri şi acoperişuri roşii.

Case din piatră, înalte şi zugrăvite în culori vii, se îngrămădeau fereastră sub fereastră şi acoperiş sub acoperiş, coborând până la marginea falezei uşor înclinate. În exteriorul zidurilor şi sub stâncile din miazăzi de citadelă se zăreau kilometri de păşuni şi ogoare, toate în terase şi îndiguite, perfect ordonate ca desenele de pe un covor. De la zidul citadelei aflat la marginea falezei, peste diguri şi dune, drept peste plajă şi aluviunile ce sclipeau umed, un drum pietruit lung de aproape un kilometru călărea arcade imense din piatră, legând citadela de o insulă întunecată şi stranie din mijlocul nisipurilor. Insula se înălţa, neagră şi cu umbre negre, din planurile netede şi suprafeţele scânteietoare ale nisipurilor, piatră aspră şi insensibilă, arcuindu-se şi îngustându-se spre vârf într-o sculptură mai fantastică decât ar fi putut crea vântul sau marea. Era oare o casă, o statuie, o fortăreaţă, sau un tumul funerar? Ce măiestrie întunecată o săpase şi construise podul incredibil, demult în timpul-trecut când departe-născuţii erau puternici şi se războiau? Rolery nu băgase prea mult în seamă poveştile nelămurite de vrăjitorie ce însoţeau asemenea menţionări ale departe-născuţilor, dar acum, privind locul acela negru de pe nisipuri, văzu că era ciudat – primul lucru cu adevărat ciudat pe care-l văzuse vreodată: clădit într-un timp-trecut care nu avea nimic de-a face cu ea, clădit de mâini care nu erau înrudite cu carnea şi oasele ei, imaginat de minţi străine oamenilor. Era sinistru şi o atrăgea. Fascinată, privi o siluetă micuţă care mergea pe drumul acela înalt, părând minusculă pe lângă lungimea şi înălţimea lui imense, un punct sau o tuşă de negură care înainta încet către turnul negru printre nisipurile lucitoare.

Aici vântul era mai puţin rece şi razele soarelui străluceau prin vălătucii de nori din apusul vast, poleind străzile şi acoperişurile de dedesubt. Citadela o atrăgea cu imensitatea ei şi, fără să se mai oprească pentru a-şi căuta curaj sau ho-

tărâre în inimă, Rolery coborî iute şi uşor panta şi pătrunse prin poarta cea mare.

Ajunsă înăuntru, umblă la fel de uşor ca întotdeauna, cu nepăsare intenţionată, însă asta provenea în principal din mândrie: inima îi bubuia puternic când păşea pe lespezile sure şi perfect netede ale străzii străine. Privi de la stânga la dreapta, şi de la dreapta la stânga, iute, la casele înalte, toate clădite deasupra solului, cu acoperişuri ţuguiate şi ferestre din piatră transparentă – aşadar, povestea era adevărată! –, şi la curţile înguste din pământ din faţa unor case, unde kellem cu frunze strălucitoare şi viţe de hadun, stacojii şi portocalii, suiau pe zidurile zugrăvite în albastru şi verde, culori vii printre tonurile sure şi mohorâte ale peisajului de toamnă. Lângă poarta de răsărit, multe case erau pustii, culorile se jupuiau şi se cojeau de pe piatră, iar ferestrele sclipitoare dispăruseră. Dar mai jos pe străzi şi pe trepte, casele erau locuite şi Rolery începu să treacă pe lângă departe-născuţi.

Ei o priviră. Fata auzise că departe-născuţii te priveau drept în ochi, însă nu verifică povestea aceea. Niciunul n-o opri totuşi; veşmintele lui Rolery nu erau chiar diferite de ale lor şi unii dintre ei, văzu ea trăgând iute cu coada ochiului, nu aveau pielea mult mai închisă la culoare decât oamenii. Dar pe chipurile pe care nu le privea, fata percepu negrul nepământean al ochilor.

Pe neaşteptate strada pe care mergea se sfârşi într-un loc larg şi deschis, întins şi neted, pe care soarele din apus îl scălda în aur şi îl mânjea cu umbre. Patru case se ridicau în piaţeta aceasta, case de mărimea unor coline, cu şiruri măreţe de arcade, deasupra cărora alternau lespezi gri şi transparente. Doar patru străzi se deschideau în piaţa aceasta şi toate puteau fi închise cu porţi ce basculau din zidurile celor patru case mari; în felul acesta, piaţa era o fortăreaţă într-o fortăreaţă, sau o cetate în interiorul unei cetăţi. Una dintre clădiri se înălţa drept în sus în văzduh deasupra tuturor şi domina de acolo, sclipind în lumina solară.

Era un loc măreţ, însă aproape lipsit de oameni.

Mai mulţi băieţi departe-născuţi se jucau într-un colţ acoperit cu nisip al pieţii, el însuşi de mărimea unui câmp. Doi adolescenţi se întreceau în trântă aprig disputată, iar un grup de băieţaşi purtând haine şi şepci capitonate exersau la

fel de energic lovituri cu săbii din lemn. Spectacolul luptătorilor era superb; cei doi ţeseau un dans lent şi ameninţător unul în jurul celuilalt, pentru ca apoi să se angajeze fulgerător, cu graţie iscusită. Rolery îi privi împreună cu o pereche de departe-născuţi, înalţi şi tăcuţi în blănurile lor. Când adolescentul mai voinic zbură pe neaşteptate peste cap şi căzu brutal pe spinarea lui musculoasă, fata scoase un icnet care coincise cu al luptătorului, după care râse de surprindere şi admiraţie.

— Bună aruncare, Jonkendy! strigă un departe-născut de lângă ea şi o femeie aplaudă din cealaltă parte a arenei.

Neatenţi, absorbiţi doar de instrucţia lor, băieţaşii continuau să se antreneze, fandând, lovind şi parând.

Rolery nu ştiuse că vrăjitorii educau războinici sau că preţuiau forţa şi abilităţile fizice. Deşi auzise despre trântele lor, şi-i imaginase întotdeauna, în chip nedesluşit, ca pe nişte păianjeni negri gârboviţi deasupra unor roţi de olar în colibe neguroase, zămislind obiectele delicate din ceramică şi piatransparentă ce ajungeau în corturile oamenilor. Existau apoi poveşti, zvonuri şi frânturi de istorii: un vânător era „norocos ca un departe-născut“, un anumit soi de pământ era numit minereul-vrăjit, fiindcă vrăjitorii îl preţuiau şi făceau troc pentru el. Însă ea nu ştia decât frânturi. Cu mult înainte de naşterea lui Rolery, Oamenii din Askatevar cutreieraseră la răsărit şi miazănoapte de domeniul lor. Ea nu adusese niciodată o povară de recoltă în magaziile de sub Dealul Tevai, aşa că nu ajunsese niciodată la hotarul de apus până la această fază-lunară, când toţi Oamenii Domeniului Askatevar veniseră împreună cu turmele şi familiile lor pentru a clădi Cetatea Iernii peste grânarele îngropate. De fapt, Rolery nu ştia nimic despre rasa străină şi când văzu că luptătorul care învinsese, adolescentul zvelt numit Jonkendy, o privea drept în faţă, îşi întoarse capul şi se retrase, cu silă şi teamă.

El se apropie, iar corpul gol îi strălucea negru de sudoare.

— Vii din Tevar, nu-i aşa? o întrebă, în grai omenesc, dar cu jumătate din cuvinte pronunţate greşit.

Îi surâse, încântat de victorie, şi-şi scutură nisipul de pe braţele suple.

— Da.

— Ce putem face pentru tine, aici? Doreşti ceva?

Desigur, ea nu-l putea privi de la o distanţă atât de mică, însă tonul lui era simultan prietenos şi batjocoritor. Era un glas băieţesc şi Rolery gândi că era probabil mai mic decât ea. Nu intenţiona să se lase batjocorită.

— Da, replică sigură pe sine. Vreau să văd stânca aceea neagră de pe nisip.

— Poţi să mergi. Pasarela e deschisă.

Jonkendy părea că încerca să-i scruteze faţa aplecată. Fata îşi feri şi mai mult chipul.

— Dacă te opreşte cineva, spune-le că te-a trimis Jonkendy Li, rosti adolescentul, sau vrei să te-nsoţesc?

Rolery nici măcar n-avea să răspundă la o astfel de întrebare. Cu capul sus şi privirea plecată, porni către strada care ducea din piaţă spre pasarelă. Niciunul dintre falşii-oameni negri şi rânjitori nu avea să cuteze să creadă că-i era frică...

N-o urmă nimeni. Nimeni nu părea s-o bage în seamă, când treceau pe lângă ea pe strada scurtă. Ajunse la coloanele mari ale pasarelei, se uită înapoi, se uită în faţă şi se opri.

Podul era imens, un drum pentru giganţi. De pe înălţimea culmii, păruse fragil, traversând câmpuri, dune şi nisip în ritmul graţios al arcadelor sale, dar din locul acesta Rolery putu să vadă că era îndeajuns de lat pentru ca douăzeci de bărbaţi să meargă pe el umăr la umăr şi ducea drept către porţile înalte şi negre ale stâncii-turn. Nicio balustradă nu despărţea podul de hăul de dedesubt. Ideea de a te aventura pe el era pur şi simplu nebunească. Ea n-o putea face; nu era un drum pentru picioare omeneşti.

O stradă laterală o duse la o poartă din zidul spre apus al citadelei. Trecu în grabă pe lângă ţarcuri şi staule lungi şi pustii, ieşi pe poartă, intenţionând să ocolească zidurile şi să revină acasă.

Însă aici, unde faleza era mai scundă, cu multe scări tăiate în stâncă, ogoarele de dedesubt se întindeau paşnice, ca desenate în după-amiaza gălbuie, iar dincolo de dune se vedea plaja lată, unde ar fi putut găsi florile-mării lungi şi verzi pe care femeile du Askatevar le păstrau în cuferele lor şi pe care le prindeau în păr în zilele de sărbătoare. Simţi izul ciudat al mării. Nu păşise în viaţa ei pe nisip de mare. Soarele încă nu scăpătase. Coborî una dintre scările săpate în

piatră şi străbătu ogoarele, trecu peste diguri şi dune, şi călcă în cele din urmă pe nisipurile netede şi scânteietoare ce se întindeau, cât vedeai cu ochii, spre miazănoapte, spre apus şi spre miazăzi.

Vântul sufla şi soarele sclipea slab. De foarte departe din apus Rolery auzi un sunet necontenit, un glas imens şi îndepărtat murmurând parcă un cântec de leagăn. Nisipul se simţea tare, neted şi nesfârşit sub tălpile ei. Porni să alerge de dragul alergării, se opri şi privi, râzând obosită, către arcadele pasarelei, care mărşăluiau, solemne şi uriaşe, alături de linia firavă şi şovăitoare paşilor ei; alergă iarăşi, apoi se opri ca să culeagă cochilii argintii pe jumătate îngropate în nisip. Citadela departe-născuţilor era cocoţată pe coama falezei dinapoia ei şi strălucea ca un pumn de pietricele colorate. Înainte de a se plictisi de vântul sărat, spaţiu uriaş şi singurătate, se îndepărtase mult de citadelă, apropiindu-se de stânca-turn, care se înălţa acum, negru impenetrabil, între ea şi soare.

În umbra aceea prelungă pândea frigul. Rolery se înfioră şi alergă din nou, ca să iasă din umbră, ţinându-se la distanţă de forma masivă din piatră neagră. Dorea să vadă cât de mult coborâse soarele spre orizont, cât de departe trebuia să alerge pentru a vedea primele valuri ale mării.

Slab şi grav, purtat de vânt, un glas îi răsună în urechi, strigând ceva, strigând atât de bizar şi insistent, încât Rolery încremeni şi privi în urmă, cu strângere de inimă, la insula mare şi neagră care se ridica din nisip. O chema oare locul vrăjitoresc?

Pe pasarela fără balustrade, deasupra unuia dintre contraforţii ce coborau în piatra insulei, sus şi departe, se afla o siluetă întunecată.

Fata se răsuci şi fugi, după aceea se opri şi se întoarse. Groaza creştea în ea. Acum dorea să fugă şi n-o făcea. Teroarea o copleşise şi nu putu să clintească nici mâinile, nici picioarele, ci rămase locului, tremurând, cu un vuiet în urechi. Vrăjitorul din turnul negru îşi ţesea descântecul de păianjen în jurul ei. Deschizând braţele, el strigă din nou cuvintele străpungătoare şi insistente pe are ea nu le înţelegea, abia auzite pe fundalul vântului, precum chemarea unei păsări marine, *staak, staak!* Mugetul din urechile lui Rolery crescu şi ea se ghemui pe nisip.

Apoi, pe neașteptate, perfect clar și blând, un glas îi rosti în minte:

— Fugi. Ridică-te și fugi. Către insulă – acum, iute.

Aproape fără să-și dea seama, ea se sculă în picioare și o luă la goană. Glasul blând îi vorbi din nou, călăuzind-o. Fără să vadă nimic în jur, gâfâind, cu răsuflarea întretăiată, fata ajunse la trepte negre tăiate în piatră și începu să le suie cu greu. La un cot, îi ieși în cale o siluetă întunecată. Rolery întinse mâna și fu pe jumătate condusă, pe jumătate trasă, pe încă un palier de trepte, după care silueta îi dădu drumul. Căzu și se rezemă de zid, fiindcă picioarele n-o mai susțineau. Necunoscutul o prinse, o ajută să se îndrepte și rosti tare cu glasul pe care ea îl auzise deja în minte:

— Uită-te, soseşte!

Apa izbi și clocoti sub ei cu un muget care zgudui roca solidă. Talazurile despicate de insulă se reuniră, albe și vuitoare, năvăliră mai departe, șuierară, se înspumară și se sparseră pe panta lungă spre dune, domolite într-o legănare de valuri sclipitoare.

Rolery rămase locului, ținându-se de zid, tremurând. Nu-și putea domoli tremurăturile.

— Fluxul soseşte aici mai repede decât pot alerga oamenii, rosti dinapoia ei vocea blândă, iar în jurul Ţancului apa este adâncă de șase-șapte metri. Haide, o să suim pe aici... De aceea acolo sus a fost locuința noastră în trecut, înțelegi? În jumătate din timp este o insulă. Noi obișnuiam să ademenim armatele inamice pe nisip imediat înainte de venirea fluxului, dacă nu știau prea multe despre maree... Eşti teafără?

Rolery ridică ușor din umeri. Bărbatul nu păru să înțeleagă gestul, așa încât ea rosti:

— Da.

Fata îi putea pricepe graiul, totuși folosea foarte multe cuvinte pe care nu le auzise niciodată și le pronunța greșit pe majoritatea celorlalte.

— Vii din Tevar?

Ea strânse iarăși din umeri. Îi venea să vomite și o podideau lacrimile, dar nu făcu nici una, nici alta. Suind următorul palier de trepte săpate în piatră neagră, își netezi părul și, de la adăpostul lui, privi pentru o clipă pieziș către fața de-

parte-născutului. Era puternică, aspră şi întunecată, cu ochi reci, strălucitori, ochii negri ai străinilor.

— Ce făceai pe nisip? Nu te-a prevenit nimeni despre flux?

— N-am ştiut, murmură ea.

— Bătrânii voştri ştiu despre el. Cel puţin Primăvara trecută au ştiut, când tribul vostru a locuit pe coasta de aici. Oamenii au o memorie a naibii de scurtă. Cuvintele îi erau aspre, însă vocea continua să fie blândă şi lipsită de severitate. Acum o luăm pe aici. Nu-ţi fie teamă, locul este complet pustiu. A trecut mult de când unul dintre ai voştri a călcat ultima dată în Ţanc.

Trecură printr-o uşă neagră, străbătură un tunel şi ieşiră într-o încăpere, care lui Rolery i se păru uriaşă... până când pătrunseră în următoarea. Traversară porţi şi curţi interioare deschise spre cer, merseră prin galerii cu arcade ce se întindeau deasupra mării, prin odăi şi săli boltite, toate tăcute, goale, locuite doar de brize. Acum marea îşi legăna argintul boţit mult dedesubtul lor. Fata se simţea ameţită, lipsită de substanţă.

— Aici nu locuieşte nimeni? întrebă ea cu glas stins.

— Nu acum.

— Este Cetatea Iernii a voastră?

— Nu, noi iernăm în citadela de pe ţărm. Ţancul a fost construit ca fortăreaţă. Pe vremuri, aveam mulţi duşmani... De ce te-ai dus pe nisip?

— Am vrut să văd...

— Ce să vezi?

— Nisipurile. Oceanul. Am fost mai întâi în citadela voastră, am vrut să văd...

— Bine! Nu-i nimic rău în asta.

O conduse printr-o galerie atât de înaltă, încât pe Rolery o apucă ameţeala. Prin arcadele ascuţite zburau păsări marine care ţipau. Coborâră după aceea printr-un ultim coridor îngust, trecură printr-o poartă şi traversară pe o punte zăngănitoare din metal-de-săbii pe pasarelă.

Merseră între turn şi citadelă, între cer şi mare, în tăcere, cu vântul împingându-i mereu spre dreapta. Lui Rolery îi era frig şi era iritată de înălţimea şi de ciudăţenia drumului, de prezenţa omului-fals negru alături de ea, care mergea în acelaşi pas cu ea.

Când pătrunseră în citadelă, el rosti pe neașteptate:

— Nu-ți voi mai vorbi din nou în minte. Atunci am fost nevoit s-o fac.

— Când mi-ai spus să fug..., începu fata, apoi șovăi, nefiind sigură la ce se referise el sau la ce se întâmplase pe nisip.

— Am crezut că erai una dintre noi, replică bărbatul parcă iritat, după care se stăpâni. Nu puteam să stau cu brațele încrucișate și să văd cum te îneci. Chiar dacă ai fi meritat-o. Dar nu te teme. N-o voi mai face din nou și nu mi-a dat nicio putere asupra ta, indiferent ce ți-ar putea spune Bătrânii voștri. Așa încât, du-te – ești liberă ca văzduhul și la fel de ignorantă ca întotdeauna.

Asprimea lui era reală și o înspăimântă pe Rolery. Nemulțumită de propria ei frică, întrebă, tremurător, totuși îndrăzneț:

— Sunt liberă și să revin?

Departe-născutul se întoarse către ea. Fata simți, deși nu-și putea ridica ochii spre chipul lui, că expresia i se schimbase.

— Da. Poți să revii. Ti-aș putea cunoaște numele, fiică a Askatevarilor?

— Sunt Rolery din Spița lui Wold.

— Wold este bunicul... tatăl tău? Încă mai trăiește?

— Wold închide cercul în Bătaia-pietrei, rosti ea cu mândrie, străduindu-se să se impună înaintea aerului său de autoritate absolută.

Cum putea un departe-născut, un om-fals, fără spiță și mai prejos de lege să fie atât de aspru și de arogant?

— Transmite-i salutări din partea lui Jakob Agat Alterra. Spune-i că voi sosi mâine în Tevar ca să vorbesc cu el. Drum bun, Rolery!

Și îi întinse mâna în salutul egalilor, așa încât, fără să gândească, fata făcu la fel, lipindu-și palma deschisă de palma lui.

Apoi ea se răsuci și se grăbi în sus pe străzile abrupte și pe trepte trăgându-și gluga îmblănită peste cap, întorcându-și chipul de la puținii departe-născuți pe lângă care trecu. De ce oare se holbau în felul acela la fața ta, aidoma unor leșuri sau pești? Animalele cu sânge cald și oamenii nu-și pironeau așa privirea în ochii tăi. Simțindu-se inundată de un val de ușurare, Rolery ieși prin poarta dinspre uscat și sui

iute culmea sub ultimele raze de soare roşietice, după aceea coborî prin pădurea muribundă şi apucă pe cărarea ce ducea la Tevar. Când amurgul trecu în beznă, ea zări peste ţepii mirıştilor steluţele de lumină dinspre focurile corturilor ce înconjurau Cetatea Iernii neterminată de pe colină. Se grăbi spre căldură, cină şi oameni. Însă chiar şi în cortul mare al surorilor Spiţei ei, stând în genunchi lângă foc şi înfulecând tocană printre femei şi copii, continuă să simtă o stranietate care-i dăinuia în minte. Încleştându-şi pumnul drept, păru să ţină în palmă o mână de beznă, acolo unde o atinsese el.

2
ÎN CORTUL ROȘU

— Terciul ăsta-i rece, mormăi el împingându-l în lături.

Văzu apoi privirea răbdătoare a bătrânei Kerly, care luă blidul să-l reîncălzească, şi se gândi că era un bătrân prost şi ţâfnos. Dar niciuna dintre nevestele lui – îi mai rămăsese doar una –, niciuna dintre fiicele lui, niciuna dintre femei nu putea să gătească un blid de bhan, aşa cum îl gătise Shakatany. Ce bucătăreasă minunată fusese ea, şi tânără... ultima lui soţie tânără. Murise însă în munţii din răsărit, murise tânără, în vreme ce el continuase să trăiască, şi să trăiască, aşteptând să vină muşcătura Iernii.

O fată intră, în tunică din piele însemnată cu trifoiul Spiţei lui, o nepoată probabil. Aducea puţin cu Shakatany. I se adresă, deşi nu-şi reamintea numele ei.

— Tu eşti cea care a venit târziu azi-noapte?

Îi recunoscu întorsătura capului şi surâsul. Ea era cea pe care o tachina, cea indolentă, obraznică, plăcută, solitară; copila născută în afara anotimpului. Cum naiba se numea?

— Îţi aduc un mesaj, Mult-bătrânule.

— De la cine?

— Numele pe care l-a spus era lung – Jakat-abat-bolterra? Nu mi-l pot aminti pe tot.

— Alterra? Aşa-şi numesc departe-născuţii căpeteniile. Unde l-ai întâlnit pe omul acela?

— Nu era un om, Mult-bătrânule, ci un departe-născut. El ţi-a trimis salutări şi un mesaj: că va veni azi în Tevar să vorbească cu Mult-bătrânul.

— Aşa deci, rosti Wold şi încuviinţă uşor din cap, admirându-i impertinenţa. Iar tu eşti purtătoarea mesajului său?

— A vorbit cu mine din întâmplare...

— Da, da. Ştiai că printre Oamenii din Domeniul Pernmek, o fată nemăritată care vorbeşte cu un departe-născut este... pedepsită?

— Pedepsită în ce fel?

— Nu contează.

— Cei din Pernmek sunt nişte mâncători de kloob care-şi rad ţestele. Oricum, ce ştiu ei despre departe-născuţi? Ei nu vin niciodată pe coastă... Cândva am auzit, într-un cort, că Mult-bătrânul Spiţei mele a avut o soţie departe-născută. În alte zile.

— Este adevărat. În alte zile.

Fata aşteptă şi Wold privi în urmă, hăt departe, în alt timp; în timpul-trecut, Primăvara. Culori, arome de mult stinse, flori care nu mai îmbobociseră de patruzeci de faze-lunare, sunetul aproape uitat al unei voci...

— Ea a fost tânără. A murit tânără. Înainte să fi venit Vara. După un timp adăugă: În plus nu-i totuna cu o fată nemăritată care vorbeşte cu un departe-născut. Să ştii că există o deosebire.

— De ce?

Deşi era impertinentă, merita un răspuns.

— Motivele sunt multe, iar unele sunt mai bune decât altele. Motivul principal însă este că un departe-născut are doar o singură soţie, aşa că o femeie-adevărată care s-ar mărita cu el nu i-ar purta fiii.

— De ce n-ar face-o, Mult-bătrânule?

— Femeile nu mai vorbesc oare în cortul-surorilor? Toate sunteţi atât de neştiutoare? Pentru că oamenii şi departe-născuţii nu pot zămisli împreună! N-ai auzit niciodată asta? Fie că împerecherea este stearpă, fie că urmează avorturi, monştri diformi care nu se nasc la termen. Soţia mea Arilia, care a fost departe-născută a murit în chinurile facerii. Poporul ei nu are legi – femeile lor sunt ca bărbaţii şi se mărită cu cine le place. Dar printre Oameni există o lege: femeile se culcă cu bărbaţi oameni, se mărită cu bărbaţi oameni, poartă copii oameni!

Fata păru uşor tulburată şi întristată. După care privind afară spre agitaţia şi animaţia de pe zidurile Cetăţii Iernii, rosti:

— O lege minunată pentru femeile care au bărbaţi cu care să se culce...

Părea să fie în vârstă de douăzeci de faze-lunare, iar asta însemna că ea era cea născută în afara anotimpului, exact în toiul Paraginii Verii, când nu se năşteau copii. Fiii Primăverii erau de acum de două sau trei ori mai vârstnici decât ea, însuraţi, reînsuraţi, prolifici; cei născuţi Toamna erau deocamdată copii, toţi. Unii dintre cei născuţi Primăvara ar fi luat-o totuşi ca a treia sau a patra soţie , n-ar fi fost nevoie să se plângă. Poate că i-ar fi putut aranja un măritiş, deşi asta depindea de afilierile ei.

— Cine-i mama ta? o întrebă.

Ea se uită direct la catarama centurii lui şi zise:

— Mama mea a fost Shakatany. Ai uitat-o?

— Nu, Rolery, răspunse el după o tăcere scurtă. N-am uitat-o. Spune-mi, fiico, unde ai vorbit cu acest Alterra? Îl chema cumva Agat?

— Aceea era o parte din numele lui.

— Atunci l-am cunoscut pe tatăl lui şi pe tatăl tatălui lui. El este din spiţa femeii... departe-născuta despre care am vorbit. Ar putea fi fiul surorii sau fratelui ei.

— Nepotul tău, aşadar. Vărul meu, rosti fata şi izbucni în râs.

Wold surâse şi el înaintea logicii groteşti a acelei afilieri.

— L-am întâlnit când am mers să privesc oceanul, explică ea, acolo, pe nisip. Mai devreme, am văzut un alergător venind din miazănoapte. Niciuna dintre femei nu ştia nimic despre el. A dus veşti? începe Coborârea spre Miazăzi?

— Poate că da, poate că da, spuse Wold. Îi uitase din nou numele. Fugi acum, copilă, ajută-ţi surorile de pe câmp.

Uitând atât de fată, cât şi de blidul de bhan pe care-l aştepta, se sculă cu greutate şi dădu ocol cortului său mare şi vopsit în roşu, pentru a privi lucrătorii care roiau la casele din lut şi zidurile Cetăţii Iernii, şi dincolo de ei, către miazănoapte. Cerul din partea aceea era foarte albastru în dimineaţa aceasta, limpede şi rece deasupra colinelor golaşe.

Îşi amintea clar viaţa în labirinturile acelea săpate în pământ şi cu acoperişuri ţuguiate: trupurile ghemuite a o sută de adormiţi, bătrânele care se trezeau şi aprindeau focurile ce-i trimiteau căldură şi fum în toţi porii, mirosul de iarba-iernii pusă la fiert, zgomotele, duhoarea, căldura apropia-

tă a iernii în vizuinile de sub solul îngheţat. Şi nemişcarea rece şi curată a lumii de deasupra, şfichiuită de vânt sau acoperită de omăt, când el şi alţi tineri vânători se îndepărtau mult de Tevar, hăituind păsările-zăpezii, koriurile şi wespriurile grase ce urmau râurile îngheţate, coborând din îndepărtatul miazănoapte. Iar acolo, de cealaltă parte a văii, dintr-un petic de lanul-zăpezii se ridicase căpăţâna albă, legănându-se, a unei iazme-de-nea... Şi mai demult, înainte de zăpadă

şi gheaţă şi dihăniile albe ale Iernii, fusese cândva vreme senină ca aceasta: o zi strălucitoare cu vânt auriu şi cer albastru, rece deasupra dealurilor. Iar el, nu un bărbat, ci doar un ţânc printre ţânci şi femei, privise în sus la feţele turtite şi albe, la penele roşii şi mantiile din blană sură ciudată, ca un penaj; voci lătraseră ca fiarele cuvinte pe care el nu le înţelesese, în timp ce bărbaţii din Spiţa lui şi Bătrânii Askatevarului răspunseseră cu glasuri aspre cerându-le feţelor turtite să plece. Iar şi mai înainte fusese un bărbat care venise alergând din miazănoapte cu o parte a chipului ars şi însângerat, strigând:

— Gaalii, gaalii! Ne-au atacat tabăra din Pekna!...

Mai limpede decât orice voce din prezent, Wold auzi strigătul acela răguşit răsunând de-a lungul vieţii sale, cele şaizeci de faze-lunare care se înşiruiau între el şi ţâncul acela care asculta cu ochii holbaţi, între ziua aceasta strălucitoare şi ziua aceea strălucitoare. Unde era Pekna? Pierdută sub ploi, sub zăpezi, iar dezgheţurile Primăverii purtaseră cu ele osemintele celor măcelăriţi, corturile putrezite, amintirea, numele.

De data aceasta n-aveau să mai fie măceluri când gaalii aveau să coboare spre miazăzi prin Domeniul Askatevar. El se îngrijise în privinţa aceasta. Viaţa lungă şi reamintirea lucrurilor rele din vechime avea şi o parte bună. Nici măcar un clan sau familie a Oamenilor din acest Domeniu nu fusese abandonat în Tărâmurile-verii pentru a fi luaţi prin surprindere de gaali sau de primul viscol. Acum erau toţi aici. Douăzeci de sute de oameni: mici născuţi ai Toamnei, mulţi ca frunzele care-ţi foşneau sub tălpi, femei care flecăreau şi culegeau recoltele de pe câmpuri aidoma unor stoluri de păsări migratoare şi bărbaţi care roiau şi construiau casele şi zidu-

rile Cetăţii Iernii cu pietrele vechi pe temeliile vechi, vânau ultimele animale migratoare, tăiau şi depozitau nenumărate lemne din păduri şi turbă din Mlaştina Secată, adunau şi adăposteau hannii în grajduri mari şi-i hrăneau până avea să înceapă să crească iarba-iernii. Ei toţi, trudind în felul acesta de o jumătate de fază-lunară, îl ascultaseră, iar el ascultase străvechea Cale a Omului. Când soseau gaalii, aveau să închidă porţile cetăţii; când soseau viscolele, aveau să închidă uşile caselor de pământ şi să supravieţuiască până la Primăvară. Aveau să supravieţuiască.

Wold se aşeză greoi pe pământul din spatele cortului său şi-şi întinse picioarele noduroase şi presărate de cicatrice în lumina soarelui. Acesta arăta mic şi alburiu, deşi cerul era perfect senin; părea jumătate din soarele mare al Verii, mai mic chiar decât luna. „Soarele cât luna, frigul vine-acuma...“ Solul era umed de la ploile lungi care-i sâcâiseră pe toată durata fazei-lunare şi brăzdat ici-colo de făgaşele mici lăsate de rădăcinile-umblătoare migratoare. Ce-l întrebase fata – despre departe-născuţi... despre alergător... da, asta era. Alergătorul sosise gâfâind ieri – oare ieri fusese? – cu vestea atacului gaalilor asupra Cetăţii Iernii Tlokna, mai sus spre miazănoapte, în apropiere de Munţii Verzi. Vestea aceea fie că era o minciună, fie că se născuse din panică. Gaalii nu atacau niciodată ziduri din piatră. Erau nişte barbari cu nasuri turtite, murdari şi împodobindu-se cu pene, care goneau către miazăzi ca nişte animale fără casă la apropierea Iernii şi nu puteau cuceri o cetate. De altfel, Pekna nu era decât o tabără de vânătoare, nu o cetate cu ziduri. Alergătorul minţise. Nu era nimic. Ei aveau să supravieţuiască. Unde era femeia aia proastă cu micul lui dejun? Acum era cald, aici, la soare...

A opta nevastă a lui Wold se apropie tiptil cu un coş de bhan aburind, văzu că bătrânul dormea, pufni morocănoasă şi reveni încetişor la focul unde gătea mâncarea.

În după-amiaza aceea, când departe-născutul sosi la cortul său, înconjurat de străji cu feţe dure şi urmat de o adunătură de copii care se holbau şi chicoteau, Wold îşi aminti că fata spusese, râzând: „Nepotul tău, vărul meu“. De aceea se ridică şi stătu în picioare ca să-l întâmpine pe departe-născut, cu chipul ferit şi mâna întinsă în salutul egalilor.

Ca un egal, străinul îl salută, neşovăitor. Ei aveau mereu aroganţa aceea, felul acela de a se considera la fel de buni ca oamenii, indiferent dacă o credeau sau nu. Acesta era înalt, bine făcut, încă tânăr; păşea ca o căpetenie. Dacă îi ignorai pielea întunecată şi ochii negri nepământeni, puteai să crezi că era om.

— Sunt Jakob Agat, Mult-bătrânule.

— Fii bine-venit în cortul meu şi în corturile Spiţei mele, Alterra.

— Aud cu inima mea, rosti departe-născutul.

Wold surâse; din vremea tatălui său, nu mai auzise pe nimeni rostind cuvintele acelea.

Era ciudat cum departe-născuţii îşi aminteau mereu căi vechi şi dezgropau lucruri îngropate în timpul-trecut. Cum putea tânărul acesta să ştie o expresie pe care numai Wold şi poate doi dintre ceilalţi bărbaţi foarte bătrâni din Tevar şi-o aminteau? Făcea parte din ciudăţenia departe-născuţilor, care era numită vrăjitorie şi care-i făcea pe oameni să se teamă de făpturile oacheşe. Însă Wold nu se temuse niciodată de ele.

— O femeie nobilă din Spiţa ta a trăit în corturile mele şi eu însumi am umblat de multe ori Primăvara pe străzile citadelei voastre. Îmi amintesc asta. De aceea spun că niciun bărbat din Tevar nu va sfărâma pacea dintre popoarele noastre cât timp voi trăi eu.

— Niciun bărbat din Soliza n-o va sfărâma cât timp voi trăi eu.

Bătrâna căpetenie fusese mişcată de micul său discurs în timp ce-l rostise; avea lacrimi în ochi şi se aşeză pe cufărul lui de piele pictată, dregându-şi glasul şi clipind des. Agat rămase în picioare, drept, în mantie neagră, cu ochi întunecaţi pe chip întunecat. Tinerii vânători care-l păzeau se foiră, iar copiii traseră cu ochiul, şoptind şi îmbrâncindu-se în latura deschisă a cortului. Cu un singur gest, Wold îi alungă. Pânza cortului fu coborâtă, bătrâna Kerly aprinse focul dinăuntru şi ieşi apoi grăbită, iar el rămase singur cu străinul.

— Ia loc, îi spuse.

Agat nu se aşeză.

— Ascult, rosti el şi stătu în acelaşi loc.

Dacă Wold nu-l invitase să se aşeze de faţă cu ceilalţi oameni, nu avea să se aşeze când nu mai era nimeni care să-l vadă. Wold nu gândi toate astea, nici nu le observă, ci doar le percepu prin sensibilitatea dezvoltată de-a lungul vieţii îndelungate în care condusese oameni.

Suspină şi strigă cu vocea lui spartă de bas:

— Nevastă!

Bătrâna Kerly reapăru şi-l privi nemişcată.

— Ia loc, îi spuse Wold lui Agat, care se aşeză lângă foc, cu picioarele încrucişate.

— Pleacă, mormăi Wold către soţia lui care dispăru.

Tăcere. Fără grabă, cu gesturi premeditat cumpănite, Wold desfăcu şireturile unei pungulițe din piele care atârna la chinga de piept a tunicii sale, scoase un bulgăraş de ulei de gesin solidificat, rupse o bucăţică minusculă, puse bulgăraşul la loc, legă pungulița şi aşeză fărâma ruptă pe un tăciune fierbinte, la marginea focului. Un fuior subţire de fum verzui şi amar şerpui în sus; Wold şi străinul inspirară profund şi închiseră ochii. Wold se rezemă de coşul mare pentru urină, căptuşit cu smoală, şi rosti:

— Ascult.

— Mult-bătrânule, am primit veşti din nord.

— Şi noi. Un alergător a sosit ieri.

Fusese ieri?

— A spus despre Cetatea Iernii Tlokna?

Bătrânul tăcu pentru o vreme privind în foc, parcă pentru a inhala un ultim fuior de fum de gesin, îşi molfăi interiorul buzelor şi rămase (aşa cum bine ştia) inexpresiv ca o bucată de lemn, nemişcat, senil.

— Aş prefera să nu fiu purtătorul veştii rele, rosti străinul cu vocea lui gravă şi înceată.

— Nu eşti. Am auzit-o deja. Alterra, este foarte greu să deslușești adevărul în istorii ce vin de hăt departe, de la alte triburi din alte domenii. De la Tlokna la Tevar este un drum de opt zile chiar şi pentru un alergător, şi de două ori mai mult dacă duci cu tine corturi şi hanni. Cine ştie? Porţile Tevarului vor fi gata să se închidă când va sosi Coborârea spre Miazăzi. Iar voi în citadela voastră pe care n-o părăsiţi niciodată, cu siguranţă că nu trebuie să vă reparaţi porţile.

— Mult-bătrânule, de data aceasta vor fi necesare porţi foarte puternice. Tlokna a avut şi ziduri, şi porţi, şi războinici. Acum nu mai are nimic. Acesta nu-i un zvon. Oamenii din Soliza au fost acolo acum zece zile; ei supravegheau hotarele, ca să vadă sosirea primilor gaali. Însă gaalii sosesc toţi odată...

— Alterra, te ascult... Acum ascultă tu. Uneori oamenii se sperie şi fug înainte de sosirea inamicului. Noi am auzit atât povestea aceasta, cât şi povestea aceea. Dar eu sunt bătrân. Am văzut Toamna de două ori, am văzut Iarna venind, am văzut gaalii coborând către miazăzi. O să-ţi spun adevărul.

— Ascult, rosti străinul.

— Gaalii trăiesc în miazănoapte, dincolo de cele mai îndepărtate domenii de oameni care vorbesc limba noastră. Se spune că ei au acolo Tărâmurile-verii mari şi ierboase, sub munţi cu fluvii de gheaţă pe vârfuri. După Mijlocul-toamnei, frigul şi fiarele zăpezii încep să coboare pe pământurile lor din miazănoapte, unde este mereu Iarnă, şi, precum animalele noastre, gaalii pleacă spre miazăzi. Îşi iau corturile cu ei, dar nu clădesc cetăţi şi nu chivernisesc grâne. Trec prin Domeniul Tevar când stelele Copacului se ridică la apusul soarelui şi înainte să răsară Steaua-zăpezii, la trecerea din Toamnă în Iarnă. Dacă găsesc familii care călătoresc neprotejate, tabere de vânătoare, turme sau ogoare nepăzite, vor ucide şi vor fura. Dacă văd o Cetate a Iernii măreaţă, cu războinici pe ziduri, ei trec mai departe agitându-şi suliţele şi răcnind, iar noi trimitem câteva săgeţi în spinările celor din urmă. Ei merg şi tot merg şi se opresc numai departe către miazăzi de locul ăsta; unii spun că acolo unde îşi petrec ei Iarna este mai cald – cine poate şti? Aceasta este Coborârea spre Miazăzi. Eu ştiu. Eu am văzut-o, Alterra, şi i-am văzut pe ei revenind în miazănoapte când încep dezgheţurile şi pădurile cresc. Ei nu atacă cetăţi din piatră. Ei sunt ca apa – apa curge şi este gălăgioasă, totuşi piatra o desparte şi nu se clinteşte. Tevar este piatra.

Tânărul departe-născut stătu cu capul plecat, gândind, atât de mult, încât Wold putu să privească direct spre chipul lui pentru o clipă.

— Tot ce spui, Mult-bătrânule, este adevărat, cu totul adevărat, şi a fost mereu adevărat în Anii din urmă. Însă

acesta este... un timp nou... Eu sunt o căpetenie printre oamenii mei, la fel cum tu eşti o căpetenie a oamenilor tăi. Am venit ca o căpetenie la alta, căutând ajutor. Crede-mă – ascultă-mă –, oamenii noştri trebuie să se ajute între ei. În rândul gaalilor există un om de seamă, un conducător –, ei îl numesc Kubban sau Kobban. El le-a unit toate triburile şi a făcut din ele o armată. Gaalii nu fură hanni rătăciţi în drumul lor, ci asediază şi capturează Cetăţile Iernii din toate Domeniile din lungul coastei, ucigându-i pe bărbaţii născuţi Primăvara, înrobind femeile, lăsând războinici gaali în toate cetăţile, pentru a le apăra şi conduce peste Iarnă. După sosirea Primăverii, când gaalii vor reveni în miazănoapte, ei vor rămâne acolo; pământurile acestea vor fi pământurile lor – pădurile acestea şi ogoarele şi Tărâmurile-verii şi cetăţile şi toţi locuitorii lor... ce va mai rămâne din ei...

Bătrânul privi o vreme într-o parte, apoi rosti apăsat şi furios:

— Tu vorbeşti, eu nu ascult. Tu spui că poporul meu va fi învins, ucis, înrobit. Poporul meu este alcătuit din oameni, iar tu eşti un departe-născut. Ţine-ţi cuvintele negre pentru propria voastră soartă neagră!

— Dacă oamenii sunt în pericol, noi suntem în pericol şi mai mare. Mult-bătrânule, ştii câţi din ai noştri mai trăiesc în Soliza? Nici două mii.

— Aşa puţini? Dar în celelalte citadele? În tinereţea mea, ai voştri locuiau pe coastă către miazănoapte.

— Nu mai este nimeni acolo. Supravieţuitorii lor au sosit la noi.

— Război? Molimă? Voi, departe-născuţii, nu ştiţi ce este boala.

— Este greu de supravieţuit pe o planetă pentru care n-ai fost făcut, rosti Agat scurt şi încruntat. Oricum, noi suntem puţini, depăşiţi numeric şi de aceea cerem să fim aliaţii Tevarului când vor sosi gaalii. Iar ei vor sosi în mai puţin de treizeci de zile.

— Încă şi mai curând, dacă gaalii sunt acum la Tlokna. Au întârziat deja, iar ninsoarea va-ncepe de pe o zi pe alta. Se vor grăbi.

— Ei nu se grăbesc, Mult-bătrânule. Ei vin încet, pentru că acum vin toţi: cincizeci, şaizeci, şaptezeci de mii!

Brusc şi oribil, Wold văzu ce spunea celălalt; văzu hoardele nesfârşite, trecând în şiruri prin trecătorile munţilor, conduse de o căpetenie înaltă cu chipul ca o lespede, văzu oamenii din Tlokna – sau era oare Tevar? – zăcând măcelăriţi sub zidurile dărâmate ale cetăţii lor, gheaţa formându-se în cioburi peste băltoacele de sânge închegat... Scuturǎ din cap pentru a-şi alunga viziunile acelea. Ce-l apucase? Pentru un timp rămase tăcut, molfăindu-şi interiorul buzelor.

— Da, Alterra, te-am auzit.

— Nu întru totul, Mult-bătrânule.

Asta era nepoliteţe de barbari, totuşi individul era un străin şi, la urma urmelor, o căpetenie a poporului său. Wold îi îngădui să continue.

— Avem timp pentru a ne pregăti. Dacă oamenii din Askatevar şi oamenii din Allakskat şi din Pernmek vor încheia o alianţă şi vor accepta ajutorul nostru, putem forma propria noastră armată. Dacă aşteptăm cu armata aceea, pregătită pentru gaali, pe hotarul de nord al celor trei Domenii ale voastre, atunci Coborârea spre Miazăzi nu va dori să înfrunte atâtea trupe, ci se va întoarce şi va porni pe potecile munţilor către est. Arhivele noastre afirmă că ei au făcut aşa de două ori în Ani mai vechi. Pentru că vremea este înaintată şi se face tot mai frig şi n-a mai rămas mult vânat, gaalii se pot întoarce pe altă cale, dacă întâlnesc oameni gata să lupte. Bănuiala mea este că acest Kubban nu are o tactică reală, ci se bazează doar pe luarea prin surprindere şi avantajul numeric. Noi îl putem respinge.

— Oamenii din Pernmek şi Allakskat sunt deja în Cetăţile Iernii lor, la fel ca noi. Nu cunoşti nici acum Calea Omului? Iarna nu se poartă bătălii!

— Spune gaalilor legea asta, Mult-bătrânule! Întreabă-ţi sfatul dar crede-mi vorbele!

Departe-născutul se sculă impulsionat de intensitatea rugii şi avertismentului său. Lui Wold îi păru rău pentru el, aşa cum îi părea adesea pentru tineri care nu văzuseră cum pasiunea şi planurile se iroseau din nou şi din nou, cum vieţile şi faptele le erau irosite între dorinţă şi frică.

— Te-am auzit, rosti el cu bunătate impasibilă. Bătrânii oamenilor mei vor auzi ce ai spus.

— Pot atunci să vin mâine, ca s-aud...

— Mâine, ziua următoare...

— Treizeci de zile, Mult-bătrânule! Cel mult treizeci de zile!

— Alterra, gaalii vor sosi şi vor pleca. Iarna va sosi şi nu va pleca. La ce bun ca un războinic victorios să revină la o casă neterminată, când pământul se schimbă în gheaţă? Când vom fi gata pentru Iarnă, ne vom face griji pentru gaali... Acum aşază-te. Scotoci din nou în punguliţă, după a doua fărâmă de gesin pentru pufăitul de încheiere. Tatăl tău s-a numit tot Agat? L-am cunoscut când era tânăr. Iar una dintre nevrednicele mele fiice mi-a spus că te-a întâlnit pe când umbla pe nisipuri.

Departe-născutul ridică ochii destul de iute, apoi răspunse:

— Da, aşa ne-am întâlnit. Pe nisipurile dintre maree.

3
NUMELE ADEVĂRAT AL SOARELUI

Ce cauza mareele din lungul acestei coaste, uriaşele veniri şi plecări diurne ale apei, înalte de cinci până la cincisprezece metri? Niciunul dintre Bătrânii Cetăţii Tevar nu putea răspunde la întrebarea aceea. Orice copil din Soliza putea răspunde: mareea era cauzată de lună, de atracţia lunii...

Iar luna şi pământul se roteau una în jurul celeilalte într-un cerc măreţ care dura patru sute de zile: o fază-lunară. Laolaltă, cei doi planetoizi dădeau ocol soarelui în dansul lor grandios şi solemn din mijlocul neantului. Dansul acela dura şaizeci de faze-lunare, adică douăzeci şi patru de mii de zile, o viaţă de om, un An. Şi numele centrului şi al soarelui, numele soarelui, era Eltanin: Gamma Draconis.

Înainte de a pătrunde sub ramurile sure ale pădurii, Jakob Agat privi soarele care se afunda în pâclă deasupra coamei vestice şi îi rosti în minte numele adevărat – numele care anunţa că nu era pur şi simplu Soarele, ci doar un soare: doar o stea printre alte stele.

Glasul unui copil care se juca răsuna în urma lui pe panta Dealului Tevar, reamintindu-i feţele răutăcioase care priveau pieziş, şoaptele batjocoritoare ce ascundeau frica, ţipetele dinapoia sa: „Un departe-născut aici! Veniţi să-l vedeţi!" Singur sub copaci, Agat iuţi pasul, încercând să dea uitării umilinţa. Fusese umilit printre corturile din Tevar şi simţise de asemenea sentimentul izolării. După ce trăise toată viaţa într-o comunitate micuţă, unde cunoştea toate numele, toate chipurile şi toate inimile, îi venea greu să se acomodeze printre străini. Mai ales printre străini ostili din altă specie, în număr mare, pe propriul lor teren. Teama şi umilinţa îl

ajunseră acum din urmă, astfel încât pentru o clipă se opri din mers. *Să mă ia naiba dacă mai revin acolo!* gândi el. *Prostul ăla bătrân n-are decât să facă aşa cum vrea şi să se afume în cortul lui puturos până vor veni gaalii. Barbari ignoranţi, bigoţi, certăreţi, cu feţe albicioase şi ochi galbeni, hilfi, n-au decât să ardă toţi!*

— Alterra?

Fata venise după el. Se afla la câţiva metri înapoia lui, pe potecă, cu mâna pe trunchiul alb şi striat al unui arbore basuk. Ochi galbeni sclipeau incitaţi şi dispreţuitori pe albul egal al chipului ei. Agat rămase nemişcat.

— Alterra? repetă ea cu glas încet şi dulce, ferindu-şi ochii.

— Ce doreşti?

Ea se retrase puţin.

— Eu sunt Rolery. Pe nisipuri...

— Ştiu cine eşti. Tu ştii cine sunt eu? Sunt un fals-om, un departe-născut. Dacă membrii tribului tău te vor vedea cu mine, fie mă vor castra, fie te vor viola în mod ceremonial – nu ştiu care sunt legile pe care le urmaţi voi. Acum du-te acasă!

— Oamenii mei nu fac asta. Iar între tine şi mine există o legătură de rudenie, spuse ea cu ton încăpăţânat, dar nesigur.

El se întoarse să plece.

— Sora mamei tale a murit în corturile noastre...

— Spre ruşinea noastră, replică el fără să se oprească.

Ea nu-l urmă.

Agat se opri şi privi înapoi când porni pe bifurcaţia către stânga, care suia coama. Nimic nu se clintea în toată pădurea muribundă, cu excepţia unei rădăcini-umblătoare întârziate, care se târa cu perseverenţa ei vegetală chinuitoare printre frunzele moarte, spre est, lăsând în urmă o brazdă îngustă.

Mândria rasială îi interzicea lui Agat să fie ruşinat de felul cum o tratase pe fată, ba chiar simţi uşurare şi revenirea încrederii. Trebuia să se obişnuiască cu insultele hilfilor şi să le ignore bigotismul. Ei nu se puteau comporta altfel; era felul lor de îndărătnicie, făcea parte din natura lor de a fi. În felul său aparte, căpetenia bătrână dovedise politeţe reală şi răbdare. El, Jakob Agat, trebuia să fie la fel de răbdător şi la fel de îndărătnic. Pentru că soarta oamenilor lui şi viaţa omenirii pe planeta aceasta depindea de ce aveau sau nu să facă triburile de hilfi în următoarele treizeci de zile.

Înainte de ridicarea secerii lunii, istoria unei rase de şase sute de faze-lunare, zece Ani locali, douăzeci de generaţii, strădania îndelungată, truda îndelungată putea să ia sfârşit. Doar dacă el avea noroc, dacă avea răbdare...

Uscaţi, despuiaţi de frunze, cu ramuri putrede, copaci uriaşi stăteau strânşi în pâlcuri pe mulţi kilometri de pe dealurile acestea, cu rădăcinile veştejite în sol. Erau gata să se prăvălească sub atingerea vântului de nord, să zacă sub chiciură şi zăpadă timp de mii de zile şi nopţi, să putrezească în dezgheţurile extrem de lungi ale Primăverii, să îmbogăţească prin moartea lor pământul în care seminţele lor zăceau acum îngropate, foarte adânc, dormind profund. Răbdare, răbdare...

Cu vântul în faţă, Agat merse pe străzile cu lespezi strălucitoare din Soliza către Piaţă şi, trecând pe lângă şcolarii care exersau în arenă, intră în clădirea cu arcade şi turnuri ce purta un nume străvechi: Palatul Ligii.

Precum celelalte clădiri din jurul Pieţei, fusese construită cu cinci Ani în urmă, când Soliza era capitala unei naţiuni mici, dar robuste şi înfloritoare, epoca puterii. Parterul era o sală spaţioasă pentru întruniri, ai cărei pereţi cenuşii erau acoperiţi cu desene mari şi în acelaşi timp delicate, lucrate în aur. Pe cel estic, un soare stilizat înconjurat de nouă planete se afla vizavi de sistemul a şapte planete aflate pe elipse mult alungite în jurul soarelui lor de pe peretele vestic. A treia planetă din ambele sisteme era dublă şi însemnată cu un cristal. Deasupra uşilor şi pe peretele îndepărtat, cadrane rotunde cu limbi fragile şi ornate anunţau că azi era a 39l-a zi din a 45-a fază-lunară a Anului Local Zece al Coloniei de pe Gamma Draconis III. Tot ele anunţau că era ziua 202 a Anului 1405 al Ligii Tuturor Lumilor şi că acasă era 12 august.

Majoritatea oamenilor se îndoiau că ar mai fi existat o Ligă a Tuturor Lumilor, iar câtorva paradoxicalişti le plăcea să întrebe dacă de fapt existase vreodată „acasă". Însă ceasurile de aici, din Marea Adunare şi din Sala Arhivelor aflată în subteran, care funcţionau de şase sute de Ani ai Ligii, păreau să indice prin originea şi constanţa lor că existase o Ligă şi mai exista un „acasă", un loc de naştere al rasei umane. Răbdătoare, ele ţineau evidenţa orelor unei planete pierdute în abisul beznei şi anilor. Răbdare, răbdare.

Ceilalţi alterrani îl aşteptau în biblioteca de la etaj sau veniră la scurt timp după aceea, strângându-se în jurul vetrei unde ardeau lemne culese de pe plajă; cu totul erau zece. Seiko şi Alia Pasfal aprinseră arzătoarele cu gaz şi le reglară la putere minimă. Deşi Agat nu rostise niciun cuvânt, prietenul lui, Huru Pilotson, i se alătură lângă foc şi spuse:

— Nu le îngădui să te descurajeze, Jakob. Sunt pur şi simplu o turmă de nomazi proşti şi încăpăţânaţi, care nu vor învăţa niciodată.

— Am emis cumva?

— Nu, bineînţeles că nu, chicoti Huru.

Era un bărbat micuţ şi sfios, cu mişcări iuţi, devotat lui Jakob Agat. Era homosexual, spre deosebire de Agat, iar asta o ştiau prea bine ei doi şi toţi cei din jur, ba chiar toţi cei din Soliza. Toţi din Soliza ştiau totul, iar sinceritatea, deşi obositoare şi dificilă, era unica soluţie posibilă la această problemă a supra-comunicării.

— Nutreai aşteptări prea mari când ai plecat, asta-i tot. Dezamăgirea ta este evidentă. Nu-i lăsa să te descurajeze, Jakob. Nu-s decât hilfi.

Văzând că ceilalţi ascultau, Agat răspunse cu glas tare:

— I-am spus bătrânului ce intenţionam să fac şi mi-a zis că va înştiinţa Sfatul lor. Nu ştiu cât a înţeles şi cât a crezut.

— Dacă măcar a ascultat, tot este mai bine decât sperasem, zise Mia Pasfal, fragilă şi cu trăsături ascuţite, cu piele negru-albăstruie şi păr alb care-i încununa chipul ridat. Wold este de o vârstă cu mine... ba chiar mai bătrân. Nu te aştepta să fie încântat de războaie şi schimbări.

— Ar fi trebuit totuşi să fie binevoitor, spuse Dermat. S-a însurat cu o umană.

— Da, cu verişoara mea Arilia, mătuşa lui Jakob, făptura exotică din grădina zoologică de femele a lui Wold. Îmi amintesc bine cum a curtat-o, replică Alia Pasfal cu asemenea sarcasm amar, încât Dermat amuţi.

— N-a luat nicio decizie pentru a ne ajuta? Nu i-ai spus despre planul tău de a merge la frontieră ca să-i aştepţi pe gaali? se bâlbâi Jonkendy Li, pripit şi dezamăgit.

Era foarte tânăr şi sperase la un război minunat cu marşuri în sunet de goarne. Aşa speraseră toţi. Era preferabil, decât să moară de inaniţie sau arşi de vii.

— Acordă-le timp, se adresă Agat grav băiatului. Vor decide.

— Cum te-a primit Wold? se interesă Seiko Esmit.

Ea era ultima reprezentantă a unei familii măreţe. Doar fiii primului conducător al Coloniei purtaseră numele Esmit, care avea să moară odată cu ea. Era de vârsta lui Agat, frumoasă şi delicată, nervoasă, răzbunătoare, o femeie care îşi reprima sentimentele. Când alterranii se întâlneau, ochii ei îl aţinteau mereu pe Agat. Indiferent cine ar fi vorbit, ea îl privea pe Agat.

— Ca pe un egal.

Alia Pasfal aprobă din cap şi rosti:

— El a fost mereu mai raţional decât restul masculilor lor.

— Dar ceilalţi? interveni Seiko. Ai putut merge pur şi simplu prin tabăra lor?

Seiko reuşea întotdeauna să-i dezgroape umilirea, indiferent cât de bine ar fi îngropat-o şi uitat-o. Verişoara lui de gradul al zecelea, sora lui, tovarăşa lui de joacă, iubita lui, însoţitoarea lui, ea îi înţelegea imediat orice slăbiciune şi orice durere pe care o simţea, iar solidaritatea şi compasiunea ei se închideau ca o cursă în jurul bărbatului. Erau prea apropiaţi. Prea apropiaţi erau şi Huru, bătrâna Alla, Seiko – ei toţi. Izolarea care-l demoralizase azi pe Agat îi oferise în acelaşi timp o întrezărire a distanţei, a solitudinii, trezise în el un dor. Seiko îl urmărea cu ochi negri, limpezi şi blânzi, sensibilă la fiecare cuvânt şi trăire a sa. Hilfa Rolery încă nu-l privise niciodată, nu-i întâlnise niciodată ochii. Uitătura ei era întotdeauna într-o parte, ferită, piezişă, aurie, străină.

— Nu m-au oprit, îi răspunse el scurt lui Seiko. Poate că mâine vor decide în privinţa sugestiei noastre. Sau poimâine. Cum a mers aprovizionarea Ţancului în după-amiaza asta?

Discuţia deveni generală, deşi tindea mereu să-l aibă în centru şi să revină la Jakob Agat. El era mai tânăr decât câţiva dintre ei şi toţi cei zece alterrani erau aleşi în mod egal în mandatele de câte zece ani din Consiliu, dar el era conducătorul lor vădit şi recunoscut, centrul lor. Nu se distingea niciun motiv special pentru asta, decât dacă nu era cumva energia cu care se mişca şi cu care vorbea; oare autoritatea se vede în individ sau în cei din jurul lui? Efectele autorităţii se desluşeau însă în Agat sub forma unei tensiuni şi posomo-

reli, rezultatele responsabilităţii apăsătoare pe care o avea de mult şi care devenea tot mai împovărătoare pe zi ce trecea.

— Am făcut o eroare, îi spuse el lui Pilotson, în timp ce Seiko şi celelalte femei din consiliu preparau şi serveau micuţele ceşti fierbinţi, ceremoniale, de frunze de basuk numite *ciai.* M-am străduit atât de tare să-l conving pe bătrân că gaalii constituie într-adevăr un pericol, încât cred că am emis pentru o clipă. Nu verbal, totuşi el a părut că văzuse o fantomă.

— Când eşti în stare de stres, îţi proiectezi foarte intens sentimentele şi în acelaşi timp îţi scade controlul. Probabil că el a văzut într-adevăr o fantomă.

— N-am mai fost de atâta timp în contact cu hilfii... şi suntem atât de înrădăcinaţi aici, atât de al naibii de izolaţi, încât nu mă pot încrede în propriul meu control. Mai întâi i-am vorbit în minte

fetei aceleia de pe plajă, apoi am proiectat asupra lui Wold – ne vor considera vrăjitori, aşa cum au făcut în primii Ani! Iar noi trebuie să le câştigăm încrederea, iar timpul rămas la dispoziţie este foarte scurt. Dacă am fi ştiut mai devreme despre gaali!

— Ei bine, rosti Pilotson pe tonul lui precaut, întrucât pe coastă nu mai există alte colonii umane, beneficiem de avertismentul acesta doar graţie faptului că ai avut prevederea de a trimite cercetaşi în nord. În sănătatea ta, Seiko, adăugă el, acceptând ceşcuţa aburindă pe care i-o întinse femeia.

Agat luă ultima ceaşcă de pe tava ei şi o deşertă. Ciaiul proaspăt preparat avea ca efect o uşoară stimulare senzorială, aşa încât el conştientiză acut fierbinţeala astringentă şi purificatoare pe care o simţi în gâtlej, privirea intensă a lui Seiko, încăperea mare, lipsită de mobilier şi luminată de foc, ca şi apusul dinapoia ferestrelor. Ceaşca din porţelan albastru era foarte veche, un produs din Anul Cinci. Cărţile tipărite manual din vitrinele de sub ferestre erau vechi. Până şi sticla din ramele ferestrelor era veche. Toate obiectele de lux, tot ce-i făcea civilizaţi, tot ce-i menţinea alterrani erau vechi. În decursul vieţii lui Agat şi cu mult timp înainte nu mai existase energie sau timp liber pentru afirmările subtile şi complexe ale abilităţilor şi spiritului uman. Acum ei se străduiau doar să păstreze, să dăinuie.

Numărul lor se redusese treptat, An după An, de minimum zece generaţii; se năşteau tot mai puţini copii. Ei se restrânseseră, se adunaseră laolaltă. Abandonaseră complet vechile visuri de dominaţie. Reveneau – dacă Iernile şi triburile de hilfi ostili nu profitau mai întâi de slăbiciunile lor – la vechiul centru, la prima colonie: Soliza. Îşi învăţau copiii vechile ştiinţe şi vechile căi, dar nimic nou. Trăiau tot mai modest, ajungând să preţuiască lucrurile simple în locul celor elaborate, calmul în locul conflictelor, curajul în locul succesului. Se retrăgeau.

Privind în ceşcuţa pe care o ţinea în mână, Agat văzu în transparenţa ei clară şi pură abilitatea perfectă a creării obiectului şi fragilitatea substanţei sale, un soi de definiţie a spiritului neamului său. Dincolo de ferestrele înalte, aerul avea aceeaşi transparenţă albastră. Era însă rece: un amurg albastru, imens şi geros. Vechea teroare a copilăriei se revărsă peste Agat, teroarea pe care, când devenise adult, o explicase astfel: planeta aceasta, pe care se născuse el, pe care se născuseră tatăl şi strămoşii lui timp de douăzeci şi trei de generaţii, nu era căminul lui. Ei, neamul lor, erau străini. În adâncul fiinţei lor fuseseră mereu conştienţi de asta. Erau departe-născuţi. Şi treptat, cu lentoarea maiestuoasă, cu perseverenţa vegetală a procesului evoluţiei, planeta îi omora... respingând grefa.

Poate că erau prea docili înaintea procesului, prea dispuşi să piară, dar un tip de docilitate – acceptarea necondiţionată a Legilor Ligii – fusese forţa lor din capul locului şi ei continuau să fie puternici, toţi. Nu deţineau însă nici ştiinţa, nici abilitatea de a combate sterilitatea şi avorturile premature ce le reduseseră generaţiile. Pentru că nu toată înţelepciunea era scrisă în Cărţile Ligii şi, de la o zi la alta, de la un An la altul, un crâmpei de cunoaştere avea să fie mereu pierdut, înlocuit de o informaţie mai imediat utilă referitoare la existenţa zilnică, aici şi acum. Iar până la urmă ei nu aveau să poată înţelege nici măcar majoritatea conţinutului cărţilor. Ce mai rămăsese cu adevărat din Moştenirea lor? Dacă vreodată o navă avea să coboare din stele învăluită în foc, aşa cum afirmau vechile speranţe şi poveşti, oamenii care ieşeau din ea aveau oare să-i recunoască pe ei ca fiind tot oameni?

Nu venise însă nicio navă şi nici nu avea să vină vreuna. Ei aveau să moară; prezenţa lor aici, îndelungatul lor exil şi strădania pe planeta aceasta aveau să se sfârşească, sfărâmate ca o oală de lut.

Aşeză cu grijă ceaşca pe tavă şi-şi şterse transpiraţia de pe frunte. Seiko îl privea. Îi întoarse brusc spatele şi începu să-i asculte pe Jonkendy, Dermat şi Pilotson. Prin valul acela deprimant de prevestiri rele îşi amintise scurt, irelevant şi totuşi părând atât o explicaţie, cât şi un semn, figura luminoasă, subţire şi speriată a fetei Rolery, ridicând mâna spre el din pietrele întunecate şi asediate de mare.

4
TINERII ÎNALŢI

Sunetul pietrei lovind piatră, dur şi fără ecouri, răsună printre acoperişurile şi zidurile neterminate ale Cetăţii Iernii, până la corturile roşii şi înalte din jurul ei. *Ak ak ak ak,* continuă mult timp sunetul, până ce, brusc, un al doilea tip de lovituri i se alătură în contrapunct, *kadak ak ak kadak.* Un altul sosi pe o notă mai înaltă, conferind un ritm vioi, apoi altul, şi altul, mai multe, până ce orice măsură fu pierdută în hărmălaia de sunete constante, o avalanşă de lovituri ascuţite şi seci de piatră izbind piatră, în care toate ritmurile individuale se învălmăşeau de nedeosebit.

În timp ce avalanşa de sunete continuă neîntrerupt şi ameţitor, Mult-bătrânul Oamenilor din Askatevar porni încetişor din cortul lui, printre şiruri de corturi şi focuri pentru gătit de la care fumul se ridica printre razele piezişe de la sfârşitul după-amiezii, de la sfârşitul Toamnei. Ţeapăn şi greoi, bătrânul merse de unul singur prin tabăra oamenilor săi şi intră pe poarta Cetăţii Iernii, urmă o potecă sau stradă întortocheată printre acoperişurile din lemn, atât de asemănătoare cu corturile, ale caselor ce nu aveau pereţi laterali deasupra solului şi ajunse în locul deschis din mijlocul coamelor acoperişurilor. O sută de bărbaţi stăteau acolo, cu bărbiile pe genunchi, lovind piatră în piatră, lovind într-o transă de percuţie hipnotic de monotonă. Wold se aşeză, completând cercul. Ridică cea mai mică dintre cele două pietre tocite de apă din faţa lui şi, mulţumit de greutatea ei, o izbi de piatra mai mare: *Klak! klak! klak!* În dreapta şi în stânga lui, ciocăniturile continuară, un vuiet ţăcănitor de zgomote aleatorii, prin care, la răstimpuri, se putea discerne crâmpe-

iul unui ritm anume. Ritmul dispărea şi revenea, o juxtapunere întâmplătoare de sunete. Când reveni, Wold îl prinse, îl urmă şi-l menţinu. Pentru el, ritmul acela domina acum hărmălaia. Vecinul din stânga lui începu să-l urmeze, iar cele două pietre ale lor se ridicară şi coborâră laolaltă; apoi îl urmă vecinul din dreapta. Acum şi alţii din cealaltă parte a cercului loveau pietrele în acelaşi ritm. Se distingea limpede din larmă, o cucerea, silea toate glasurile aflate în conflict să-i urmeze ritmul unic şi neîncetat, concordia, bătaia puternică a inimii Oamenilor din Askatevar, care răsuna mereu şi mereu şi mereu.

Aceasta era toată muzica lor, tot dansul lor.

Un bărbat sări în cele din urmă şi păşi în centrul cercului. Avea pieptul dezgolit, dungi negre pictate pe braţe şi picioare, părul ca un nor negru în jurul feţei. Ritmul se rări, se diminuă, muri. Tăcere.

— Alergătorul din miazănoapte a adus vestea că gaalii merg pe Cărarea Coastei şi vin în număr mare. Au ajuns la Tlokna. Aţi auzit toţi vestea aceasta?

Un murmur de aprobare.

— Ascultaţi-l acum pe cel care a convocat Bătaia-pietrei! strigă vestitorul-şaman şi Wold se sculă cu greutate.

Rămase locului, privind drept înainte, masiv, acoperit de cicatrice, un bătrân ca o stâncă.

— Un departe-născut a venit la cortul meu, rosti el în cele din urmă cu glas gros, slăbit de vârstă. Este căpetenia celor din Soliza. A spus că departe-născuţii s-au împuţinat şi cer ajutorul oamenilor.

Un murmur se ridică dintre căpeteniile de clanuri şi familii care stăteau nemişcaţi, cu bărbiile pe genunchi, în cerc. Deasupra lor, deasupra coamelor acoperişurilor de lemn, foarte sus în lumina aurie şi rece, o pasăre albă dădea ocol, vestind iarna.

— Departe-născutul a mai spus că acum Coborârea spre Miazăzi nu mai vine prin clanuri şi triburi, ci într-o singură hoardă, multe mii conduse de o mare căpetenie.

— De unde ştie el asta? mugi cineva.

Protocolul nu era strict în Bătaia-pietrei din cetate, care nu fusese niciodată condusă de şamani aşa cum se întâmpla cu unele triburi.

— Avea iscoade în miazănoapte! mugi Wold la rândul lui. El a spus că gaalii asediază Cetăţile Iernii şi le capturează. Aşa a spus şi alergătorul despre Tlokna. Departe-născutul a spus că războinicii din Tevar ar trebui să se unească cu departe-născuţii şi cu oamenii din Pernmek şi Allakskat, să suie la miazănoapte de Domeniul nostru şi să respingă Coborârea spre Miazăzi către Poteca Muntelui. El a spus lucrurile acestea şi eu le-am auzit. Voi le-aţi auzit toţi?

Încuviinţarea fu neregulată şi turbulentă, iar o căpetenie de clan sări de îndată în picioare.

— Mult-bătrânule, din gura ta auzim întotdeauna adevărul! Dar când a rostit adevărul un departe-născut? Când i-au ascultat oamenii pe departe-născuţi? Şi ce dacă citadela lui va pieri în Coborârea spre Miazăzi? Niciun om nu trăieşte în ea! N-are decât să piară şi atunci noi, oamenii, le putem lua Domeniul.

Vorbitorul, Walmek, era un bărbat voinic şi oacheş, care obişnuia să vorbească mult; Wold nu-l plăcuse niciodată şi neplăcerea îi influenţă replica.

— Eu l-am auzit pe Walmek. Nu pentru prima dată. Oare departe-născuţii sunt sau nu oameni – cine poate şti? Poate că ei au căzut din cer, ca în poveste. Poate că nu. Anul acesta nimeni n-a căzut din cer... Ei seamănă cu oamenii şi luptă ca oamenii. Femeile lor sunt ca femeile, vă pot spune asta! Ei au oarecare înţelepciune. Este mai bine să-i ascultăm...

Referirile lui la femei departe-născute îi făcură pe toţi să rânjească în cercul solemn şi Wold regretă că le rostise. Fusese o prostie să le reamintească de vechile lui legături cu străinii. Şi era în acelaşi timp greşit... la urma urmelor, ea fusese soţia lui...

Se aşeză, derutat, făcând semn că nu va mai vorbi.

Alţi bărbaţi fuseseră însă destul de impresionaţi de vestea alergătorului şi de avertismentul lui Agat, ca să se contrazică cu cei care ignorau sau desconsiderau veştile. Umaksuman, unul dintre fiii născuţi în Primăvară ai lui Wold, căruia îi plăceau incursiunile şi prădăciunile, vorbi în favoarea planului lui Agat de a porni către hotar.

— Este un şiretlic menit să-i atragă pe bărbaţii noştri în miazănoapte, pe Domeniu, ca să fie prinşi de prima zăpadă, în vreme ce departe-născuţii ne fură turmele şi nevestele şi

ne jefuiesc grânarele de-aici. Ei nu sunt oameni şi-n ei nu există nimic bun! tună şi fulgeră Walmek.

Rareori găsea un subiect atât de propice despre care să tune şi să fulgere.

— Asta-i tot ce şi-au dorit vreodată: femeile noastre. Nu-i de mirare că se-mpuţinează şi mor, fiindcă nu nasc decât monştri. Ei ne doresc femeile ca să-i poată creşte pe copiii oameni ca pe ai lor! rosti, foarte surescitat, o tânără căpetenie de familie.

— Aaah! mormăi Wold, dezgustat de talmeş-balmeşul acela informaţii false, dar rămase aşezat şi-l lăsă pe Umaksuman să-l pună la punct pe vorbitor.

— Şi dacă departe-născutul a spus adevărul? întrebă Umaksuman. Dacă toţi gaalii vin prin Domeniul nostru, cu miile? Vom fi pregătiţi să luptăm cu ei?

— Zidurile nu sunt terminate, porţile nu sunt ridicate, ultima recoltă n-a fost depozitată, rosti un bărbat mai vârstnic.

Mai mult decât neîncrederea faţă de străini, acesta era miezul întrebării. Dacă bărbaţii apţi de luptă plecau în miazănoapte, oare femeile, copiii şi bătrânii ar fi putut termina pregătirea Cetăţii înainte de sosirea iernii? Poate că da, poate că nu. Era destul de riscant să te bizui pe cuvântul unui departe-născut.

Wold însuşi nu luase nicio decizie şi părea gata să se supună hotărârii Bătrânilor. Lui îi plăcea departe-născutul Agat şi bănuia că nu era nici mincinos, nici autoamăgit; totuşi nu putea fi absolut sigur. Toţi oamenii erau uneori străini unul faţă de celălalt, nu doar departe-născuţii. Nu puteai să ştii. Poate că gaalii soseau ca o armată. Cu siguranţă, Iarna sosea. De care inamic să te ocupi mai întâi?

Bătrânii erau înclinaţi spre a nu face nimic, însă facţiunea lui Umaksuman triumfă în vederea trimiterii de alergători la cele două Domenii vecine, Allakskat şi Pernmek, pentru a le prezenta ideea unei apărări comune. Aceea fu singura decizie luată; şamanul eliberă hannul jigărit pe care-l prinsese în eventualitatea că se ajungea la o decizie pentru război, care trebuia pecetluită prin lapidare, şi Bătrânii se împrăştiară.

Wold stătea în cortul lui cu oamenii din Spiţa sa, în jurul unei oale de bhan fierbinte şi bun, când de afară se auzi hărmălaie.

Umaksuman ieşi, răcni la toţi să plece şi reveni în cortul cel mare însoţindu-l pe departe-născutul Agat.

— Bun-venit, Alterra, zise bătrânul. Aruncând o privire şireată către cei doi nepoţi ai lui, continuă: Nu vrei să iei loc şi să mănânci cu noi?

Îi plăcea să-i şocheze pe oameni; îi plăcuse dintotdeauna. De aceea în trecut fugise mereu la departe-născuţi. Iar gestul acesta îl elibera, în minte, de ruşinea nedesluşită pe care o suferea după ce vorbise înaintea celorlalţi despre fata departe-născută care-i fusese soţie cu atâta vreme în urmă.

Calm şi grav ca înainte, Agat acceptă şi mâncă îndeajuns pentru a dovedi că privea ospitalitatea cu seriozitate; aşteptă până terminară toţi de mâncat şi soţia lui Ukwet ieşi cu resturile, după care spuse:

— Mult-bătrânule, ascult.

— Nu este mult de auzit, răspunse Wold şi râgâi. Alergători vor pleca la Pernmek şi Allakskat. Puţini însă au fost de partea războiului. Frigul se înteţeşte de la o zi la alta şi siguranţa se află doar între ziduri, sub acoperişuri. Noi nu călătorim în timpul-trecut, aşa cum face poporul tău, dar ştim care a fost dintotdeauna Calea Omului şi o respectăm.

— Calea voastră este bună, zise departe-născutul, poate chiar îndeajuns de bună ca gaalii s-o fi învăţat de la voi. În Iernile trecute aţi fost mai puternici decât ei, deoarece clanurile voastre erau adunate laolaltă împotriva lor. Acum şi gaalii au înţeles că forţa stă în număr.

— *Dacă* vestea aceea este adevărată, spuse Ukwet, care era unul dintre nepoţii lui Wold, deşi mai vârstnic decât Umaksuman, fiul lui Wold.

Agat îl privi tăcut. Ukwet se întoarse imediat dinaintea privirii aceleia directe şi întunecate.

— Dacă nu-i adevărată, atunci de ce vin gaalii atât de târziu spre miazăzi? zise Umaksuman. Ce-i opreşte? Au mai aşteptat vreodată până acum ca recoltele să fie depozitate?

— Cine ştie? rosti Wold. Anul trecut au venit cu mult înainte să răsară Steaua-zăpezii, ţin bine minte. Însă cine îşi mai aminteşte Anul dinaintea celui trecut?

— Poate că urmează Poteca Muntelui, spuse celălalt nepot, şi nu vor trece deloc prin Askatevar.

— Alergătorul a spus că ei au cucerit Tlokna, zise Umaksuman apăsat, iar Tlokna este la miazănoapte de Tevar pe Cărarea Coastei. *De ce* să nu credem vestea asta, de ce să aşteptăm pentru a acţiona?

— Pentru că oamenii care duc războaie Iarna nu trăiesc până Primăvara, mormăi Wold.

— Dar dacă ei sosesc...

— Dacă sosesc, vom lupta.

Pentru scurt timp toţi tăcură. Pentru prima dată Agat nu-l privi pe niciunul dintre ei, ci rămase cu ochii negri plecaţi, ca un om.

— Se spune, vorbi Ukwet pe un ton dispreţuitor, simţind triumful, că departe-născuţii au puteri ciudate. Eu nu ştiu nimic despre astea, eu m-am născut pe Tărâmurile-verii şi n-am văzut departe-născuţi înaintea acestei faze-lunare, cu atât mai puţin n-am mâncat alături de unul dintre ei. Totuşi, dacă ei sunt vrăjitori şi au asemenea puteri, de ce ar mai avea nevoie de ajutorul nostru împotriva gaalilor?

— Nu te aud! tună Wold, roşu la faţă şi cu ochii sticlind de lacrimi.

Ukwet îşi ascunse chipul. Înfuriat de neobrăzarea aceea faţă de un oaspete în cort şi de propria sa confuzie şi nehotărâre, care-l făceau să discute în contradictoriu cu ambele tabere, Wold rămase răsuflând greoi şi fixând cu ochi injectaţi tânărul, care-şi menţinu faţa ascunsă.

— Eu vorbesc, rosti Wold în cele din urmă, cu glas încă puternic şi gros, eliberat pentru scurt timp de răguşeala vârstei. Eu vorbesc, voi ascultaţi! Alergătorii vor sui pe Cărarea Coastei, până vor întâlni Coborârea spre Miazăzi. Iar la două zile în urma lor, însă nu mai departe de hotarul Domeniului nostru, vor veni războinici: toţi bărbaţii născuţi între Mijlocul-primăverii şi

Paragina Verii. Dacă gaalii vor sosi în forţă, războinicii îi vor alunga către răsărit spre munţi, dacă nu, se vor întoarce în Tevar.

Umaksuman râse sonor şi zise:

— Mult-bătrânule, niciun alt om nu ne conduce, doar tu!

Wold mârâi şi râgâi, apoi se aşeză.

— Însă tu-i vei conduce pe războinici, spuse el apăsat către Umaksuman.

Agat, care nu scosese niciun cuvânt de mult timp, rosti în felul lui calm:

— Poporul meu poate trimite trei sute cincizeci de oameni. Vom sui pe drumul vechi de lângă plajă şi ne vom alătura oamenilor voştri la hotarul lui Askatevar.

Se sculă şi întinse mâna. Nemulţumit fiindcă fusese împins spre angajamentul acesta şi încă zguduit de propriile lui emoţii, Wold îl ignoră. Umaksuman sări într-o clipă în picioare, lipindu-şi mâna de a departe-născutului. Rămaseră aşa pentru un moment în lumina focului precum ziua şi noaptea: Agat smead, neguros, încruntat, Umaksuman cu piele albă, ochi luminoşi, radiind.

Decizia fusese luată şi Wold ştia c-o putea impune celor-lalţi Bătrâni. Mai ştia de asemenea că fusese ultima decizie pe care o luase. El îi putea trimite la război, dar Umaksuman avea să revină în calitate de conducător al luptătorilor şi, prin urmare, cel mai puternic dintre Oamenii din Askatevar. Acţiunea lui Wold fusese propria lui abdicare. Umaksuman avea să fie căpetenia tânără. El avea să închidă cercul Bătăii-pietrei, el avea să conducă vânătorile Iarna, raidurile Primăvara, marile cutreierări din zilele lungi ale Verii. Anul lui abia începea...

— Daţi-i drumul, mârâi Wold către toţi. Umaksuman, anunţă Bătaia-pietrei pentru mâine. Spune-i şamanului să prindă un hann, unul gras, care să aibă sânge în el.

Nu dori să-i vorbească lui Agat. Ei ieşiră, toţi tinerii înalţi. El rămase ghemuit pe coapsele amorţite, lângă foc, privind în flăcările galbene ca în inima unei străluciri pierdute, căldura irecuperabilă a Verii.

5
AMURG ÎN PĂDURI

Departe-născutul ieşi din cortul lui Umaksuman şi rămase un minut discutând cu căpetenia tânără, privind amândoi către miazănoapte, cu ochii mijiţi împotriva vântului cenuşiu, muşcător. Agat îşi mişcă braţul întins, ca şi cum ar fi vorbit despre munţi. O pală de vânt purtă unul sau două din cuvintele lui până la Rolery, care privea de pe poteca spre poarta citadelei. Când îl auzi vorbind, un fior, o undă slabă de teamă şi întuneric îi străbătu venele, făcând-o să-şi amintească felul cum glasul acela îi vorbise în minte, în carne, chemând-o la el.

După aceea, ca un ecou distorsionat în memoria ei, urma porunca aspră, ca o pălmuire, când, pe cărarea din pădure, de parte-născutul se întorsese către Rolery şi-i ceruse să plece, să se îndepărteze de el.

Brusc, fata puse jos coşurile pe care le căra. Azi se mutau din corturile roşii ale copilăriei ei nomade în labirintul de acoperişuri ţuguiate şi săli subterane, tuneluri şi pasaje din Cetatea Iernii, şi toate surorile-verişoare, mătuşile şi nepoatele furnicau, strigau şi se grăbeau în sus şi în jos pe cărări, intrau şi ieşeau din corturi şi prin porţi cu blănuri, lădiţe, traiste, coşuri şi oale. Rolery puse jos obiectele pe care le transportase, le lăsă lângă potecă şi porni spre pădure.

— Rolery! Ro-o-olery! ţipară după ea glasurile care erau veşnic ascuţite, acuzatoare, zbierând, zgâriindu-i spinarea.

Ea nu se întoarse, ci merse mai departe. Imediat ce se afundă în pădure, începu să alerge. Când toate sunetele vocilor se pierdură în tăcerea fremătătoare, gemătoare a copaci-

lor bătuţi de vânt şi nimic nu mai aminti de tabăra poporului ei, decât un iz amărui, slab, de fum de lemne, ea încetini.

Trunchiuri uriaşe năruite stăteau de-a curmezişul cărării pe alocuri şi trebuia să te cocoţi sau să te târăşti pe sub ele, iar crengile moarte şi rigide voiau să-i rupă hainele şi să-i agaţe gluga.

Pădurea nu era un loc sigur când vântul bătea cu putere; chiar acum, undeva mai sus pe coamă se auzi prăbuşirea murmurată a unui copac care căzuse sub apăsarea crivăţului. Nu-i păsa. Dorea să coboare din nou pe nisipurile sure şi să stea pe loc, perfect nemişcată, pentru a privi cum peretele de apă înspumată, înalt de zece metri, se prăbuşeşte peste ea... Se opri la fel de brusc pe cât pornise şi rămase neclintită pe poteca luminată de amurg.

Vântul suflă şi se opri şi suflă din nou. Cerul neguros tremură şi coborî peste crengile desfrunzite. Aici era deja pe jumătate întuneric. Toată furia şi încrâncenarea o părăsiră pe fată, care rămase în picioare într-un soi de amorţeală speriată, strângându-şi umerii înaintea vântului. Ceva alb licări înaintea ei şi Rolery ţipă, dar nu se clinti. Fulgerul alb trecu din nou, apoi înlemni brusc deasupra ei pe o ramură despuiată: o fiară sau o pasăre mare, cu aripi, complet albă, albă deasupra şi albă dedesubt, cu buze scurte cu cârlige ascuţite, care se deschideau şi se închideau, şi ochi argintii ficşi. Strângând cu patru gheare lungi craca pe care stătea, creatura o privea de sus, iar fata o privea de jos şi niciuna dintre ele nu se mişcă. Ochii argintii nu clipeau. Pe neaşteptate, aripi albe mari se deschiseră, mai largi decât un stat de om, şi fâlfâiră printre crengi, rupându-le. Creatura bătu din aripile albe şi ţipă, apoi se lansă în văzduh pe o rafală de vânt şi se îndepărtă greoi printre ramuri şi norii ce alergau pe cer.

— Un aducător de furtună, rosti Agat de la câţiva metri înapoia ei, pe potecă. Se spune că prevesteşte viscolul.

Uriaşa creatură argintie îi paralizase mintea fetei. Pe moment fu orbită de valul scurt de lacrimi care însoţea toate sentimentele intense la semenii ei. Dorise să-l înfrunte şi să-l batjocorească, să glumească pe seama lui, deoarece zărise resentimentele dinapoia aroganţei lui detaşate când cei din Tevar îl luaseră în zeflemea, îl trataseră drept ceea ce era, o

făptură de rang inferior. Însă creatura albă, aducătorul de furtună, o speriase şi Rolery izbucni, privindu-i drept în ochi, la fel cum privise creatura:

— Te urăsc, tu nu eşti om, te urăsc!

Apoi lacrimile i se opriră, ea îşi feri uitătura şi amândoi rămaseră tăcuţi destul de mult timp.

— Rolery, zise glasul blând, priveşte-mă.

Ea nu-l privi. El înaintă şi fata se retrase, ţipând:

— Să nu m-atingi!

Vocea ei fusese ca strigătul aducătorului de furtună şi faţa i se schimonosise.

— Stăpâneşte-te, rosti el. Uite – ia-mă de mână!

O ţinu, deşi ea se străduia să se desprindă şi o strânse de ambele încheieturi. Rămaseră din nou fără să se mişte.

— Dă-mi drumul, spuse fata în cele din urmă cu glasul ei normal şi el o eliberă imediat.

Rolery inspiră adânc.

— Ai vorbit... te-am auzit vorbind în mintea mea. Acolo, pe nisipuri, jos. Poţi s-o faci din nou?

El o privi, atent şi în tăcere. Încuviinţă din cap.

— Da, însă ţi-am spus că n-o voi mai face niciodată.

— Tot o aud. Îţi simt vocea, zise ea şi-şi acoperi urechile cu palmele.

— Ştiu... iartă-mă. N-am ştiut că eşti o hilfă... o tevarană, când te-am apelat. Este împotriva legii. Şi oricum n-ar fi trebuit să mă poţi auzi...

— Ce este „hilfă“?

— Aşa vă spunem noi.

— Şi vouă cum vă spuneţi?

— Oameni.

Ea privi în jurul lor, la pădurea care gemea în crepuscul, tuneluri sure, acoperiş de nori zvârcolitori. Lumea aceea cenuşie şi mişcătoare era foarte stranie, totuşi ea nu mai era speriată. Atingerea lui, atingerea reală a mâinii care anulase senzaţia insistentă şi impalpabilă a prezenţei sale, îi adusese calm, care crescuse pe măsură ce vorbeau. Rolery înţelegea acum că în ultima zi şi noapte fusese cam zăpăcită.

— Toţi ai voştri pot asta... pot să vorbească aşa?

— Unii pot. Este o abilitate care se poate deprinde. Necesită exersare. Vino aici, stai jos puţin. Ai trecut prin clipe grele.

Vorbea mereu aspru, însă în glasul lui exista acum o nuanţă, un indiciu a ceva cu totul diferit, de parcă urgenţa cu care o apelase pe nisipuri se transmutase într-o chemare inconştientă infinit mai reţinută, un efort de contact. Se aşezară pe un arbore basuk căzut la pământ, la doi metri în afara potecii. Rolery observă că se mişca şi se aşeza altfel decât bărbaţii din neamul ei; purtarea trupului său, suma gesturilor sale erau foarte puţin şi în acelaşi timp complet nefamiliare. Îi sărira în ochi mai ales palmele cu piele neagră, strânse laolaltă între genunchi. El urmă:

— Poporul tău ar fi putut învăţa graiul minţii, dacă ar fi vrut, dar n-a vrut-o niciodată şi cred că l-a numit vrăjitorie. Cărţile noastre spun că noi înşine l-am deprins de la altă rasă, cu mult timp în urmă, pe o lume numită Rokanan. Este o abilitate în acelaşi timp un talent.

— Tu poţi *să auzi* mintea mea oricând doreşti?

— Aşa ceva este interzis, răspunse el cu glas atât de apăsat, încât temerile fetei în privinţa aceea fură iute risipite.

— Învaţă-mă abilitatea asta, îi spuse Rolery neaşteptat de copilăreşte.

— Ar dura toată Iarna.

— Tu ai avut nevoie de toată Toamna?

— Şi de o parte din Vară, surâse el uşor.

— Ce înseamnă „hilf“?

— Este un cuvânt din graiul nostru vechi. Înseamnă formă de viaţă cu inteligenţă dezvoltată.

— Unde este cealaltă lume?

— Păi... există mai multe. Acolo, sus. Dincolo de soare şi de lună.

— Atunci voi aţi coborât din cer? De ce? Cum aţi ajuns dinapoia soarelui pe coasta mării de aici?

— O să-ţi povestesc, dacă vrei să auzi, dar nu-i doar o poveste. Există multe lucruri pe care nu le înţelegem, însă ceea ce ştim despre istoria noastră este adevărat.

— Aud, şopti ea expresia rituală, impresionată, totuşi nu pe de-a întregul subjugată.

— Ei bine, printre stele există multe planete, multe lumi, pe care trăiesc multe feluri de oameni. Ei au construit nave care puteau naviga prin bezna dintre planete şi au călătorit întruna, au făcut negoţ şi au explorat. S-au unit laolaltă într-o

Ligă, tot aşa cum clanurile voastre se aliază între ele ca să formeze un Domeniu. Dar a existat un inamic al Ligii Tuturor Lumilor. Un inamic care venea de foarte departe. Nu ştiu cât de departe. Cărţile au fost scrise pentru oameni care cunoşteau mai multe decât cunoaştem noi...

Folosea mereu cuvinte care sunau ca nişte cuvinte, dar care nu aveau înţeles; ea se întrebă ce era o „navă", ce era o „carte". Însă tonul grav şi cuprins de dor cu care povestea avea efect asupra fetei, care asculta fascinată.

— Liga s-a pregătit multă vreme să lupte împotriva inamicului aceluia. Planetele mai puternice le-au ajutat pe cele slabe să se înarmeze împotriva inamicului, să se pregătească. Cumva asemănător felului în care noi încercăm să ne pregătim să-i întâmpinăm pe gaali. Auzul cu mintea a fost una dintre abilităţile pe care le-au predat, o ştiu, dar au existat şi arme, aşa spun cărţile, focuri ce puteau să ardă planete întregi şi să explodeze stelele... În vremea aceea oameni din seminţia mea au sosit de pe planeta lor natală pe aceasta. N-au fost foarte mulţi. Ei ar fi trebuit să se împrietenească cu poporul vostru şi să afle dacă nu dorea să facă parte din Ligă, pentru a se alia împotriva inamicului. Însă atunci a venit inamicul. Nava care-i adusese pe semenii mei s-a întors la planeta lor de baştină, pentru ca să ajute în război, şi unii dintre oameni s-au întors cu ea, ca şi... departe-vorbitorul cu care oamenii aceia puteau discuta între ei, de la o planetă la alta. Unii oameni au rămas însă aici, fie pentru a ajuta planeta asta dacă inamicul avea să sosească, fie pentru că nu s-au mai putut întoarce – nu ştim adevărul. Înregistrările rămase de la ei spun doar că nava a plecat. O suliţă albă de metal, mai înaltă decât lungimea unei citadele, care stătea vertical pe un penaj de foc. Există imagini. Bănuiesc că ei credeau că se va întoarce repede... Asta a fost acum zece Ani.

— Şi cum s-a terminat războiul cu inamicul?

— Nu ştim. Nu ştim nimic din ce s-a întâmplat după plecarea navei. Unii dintre noi cred că am fost probabil înfrânţi, pe când alţii cred că am învins, dar cu pierderi însemnate, şi că puţinii oameni rămaşi aici au fost uitaţi în anii de lupte. Cine ştie? Dacă vom supravieţui, vom afla într-o bună zi. Dacă nu va sosi nimeni, niciodată, vom construi o navă şi vom pleca să aflăm...

În mod ciudat, părea mistuit de dor. Mintea lui Rolery era ameţită de prăpăstiile acelea de timp şi spaţiu şi neînţelegere.

— E greu de trăit cu aşa ceva, rosti ea după o vreme.

Agat izbucni în râs, ca şi cum ar fi fost surprins.

— Nu – de aici ne tragem mândria. Cu adevărat greu este să rămâi în viaţă pe o planetă căreia nu-i aparţii. Cu cinci Ani în urmă, eram un popor măreţ. Uită-te la noi acum.

— Se spune că departe-născuţii nu se îmbolnăvesc niciodată – este adevărat?

— Da. Noi nu ne molipsim de bolile voastre şi nici n-am adus aici vreuna dintre bolile noastre. Dar şi noi sângerăm, când ne tăiem, să ştii... Şi îmbătrânim, murim, la fel ca oamenii...

— Sigur că da, spuse fata dezgustată.

El renunţă la sarcasm.

— Necazul nostru este că nu ni se nasc destui copii. Mulţi prunci sunt avortaţi sau se nasc morţi şi puţini trăiesc.

— Am auzit. M-am întrebat de ce se întâmplă aşa. Voi sunteţi foarte ciudaţi. Concepeţi copii în orice perioadă din An, până şi în timpul Paraginii Iernii... De ce faceţi asta?

— Aşa suntem noi făcuţi, nu putem schimba lucrurile.

Agat râse din nou, privind-o, însă Rolery era foarte serioasă acum.

— Eu m-am născut în afara anotimpului, în Paragina Verii, zise fata. Se întâmplă şi cu noi, dar foarte rar, iar când se va sfârşi Iarna, eu voi fi prea bătrână ca să mai nasc Primăvara. Nu voi avea niciodată un fiu. În una din zilele astea un bătrân mă va lua ca a cincea soţie, totuşi Paragina Iernii a început şi în Primăvară voi fi bătrână... Aşa că voi muri stearpă. O femeie mai bine nu se naşte niciodată decât să se nască în afara anotimpului, ca mine... Şi încă ceva – este adevărat ce se spune, că un bărbat departe-născut nu ia decât o singură soţie?

El încuviinţă din cap. Se părea că gestul acela era echivalentul ridicării din umeri pentru ea.

— Atunci nu-i de mirare că muriţi!

Agat se mulţumi să surâdă, însă Rolery insistă:

— Multe neveste înseamnă mulţi fii. Dacă ai fi fost tevaran, ai fi avut deja cinci sau zece copii! Ai vreunul?

— Nu, nu sunt însurat.

— Şi nici nu te-ai culcat vreodată cu o femeie?

— Ba da, spuse el după care continuă mai apăsat, bineînţeles! Însă când vrem copii, noi ne căsătorim.

— Dacă ai fi fost unul dintre noi...

— Dar nu sunt unul dintre voi.

Se lăsă tăcere. În cele din urmă el rosti, cu destulă blândeţe:

— Deosebirile nu constau în maniere şi tradiţii. Nu ştim ce-i în neregulă, dar sămânţa este cauza. Unii doctori s-au gândit că ne afectează soarele acesta, deoarece este diferit de soarele sub care s-a născut rasa noastră. El schimbă încet-încet sămânţa din noi, iar schimbarea ucide.

Tăcerea se lăsă din nou între ei pentru o vreme.

— Cum era cealaltă lume... planetă... casa ta?

— Există cântece care spun cum era, zise el, totuşi când Rolery întrebă sfios ce însemna „cântec“, nu-i răspunse. După un timp, vorbi: Planeta mea era mai aproape de soare, iar anul nu avea acolo nici măcar lungimea unei faze-lunare. Aşa spun cărţile. Gândeşte-te, întreaga Iarnă dura numai nouăzeci de zile...

Asta îi făcu pe amândoi să izbucnească în râs.

— N-ai fi avut timp nici să aprinzi un foc, zise Rolery.

Întunericul adevărat îndesea penumbra pădurilor. Cărarea dinaintea lor se întindea neclară, o breşă indistinctă printre copaci, ducând spre stânga la cetatea ei, spre dreapta la citadela lui. Aici, între ele, nu exista decât vântul, crepusculul, singurătatea. Noaptea sosea repede. Noaptea şi Iarna şi războiul, o vreme a morţii.

— Mi-e frică de Iarnă, rosti fata foarte încet.

— Tuturor ne este frică, zise Agat. Cum va fi ea?... Noi n-am cunoscut decât lumina soarelui.

Printre semenii ei nu exista nimeni care să-i fi frânt vreodată solitudinea neînfricată şi nepăsătoare a minţii; întrucât nu avea tovarăşi de aceeaşi vârstă, dar şi pentru că aşa dorise ea, Rolery fusese mereu solitară, văzându-şi de drumul ei şi păsându-i prea puţin de alţii. Acum însă când lumea devenise cenuşie şi nimic nu oferea altă promisiune cu excepţia morţii, acum, când ea simţise pentru întâia oară teama, întâlnise silueta întunecată de lângă stânca-turn de deasupra mării şi auzise un glas care-i vorbise în sânge.

— De ce nu vrei să te uiţi niciodată la mine? întrebă bărbatul.

— O să mă uit, răspunse ea, dacă doreşti asta.

Dar n-o făcu, deşi ştia că o examina cu privirea lui stranie, adumbrită. În cele din urmă îi întinse mâna şi Agat i-o prinse.

— Ochii tăi sunt aurii, spuse el. Vreau... vreau... Totuşi dacă ei ar şti că noi suntem împreună, chiar acum...

— Oamenii tăi?

— Ai tăi. Oamenilor mei nu le pasă de asta.

— Iar ai mei nu trebuie să ştie nimic.

Amândoi vorbeau aproape în şoaptă, însă iute, fără pauze.

— Rolery, peste două nopţi eu voi pleca spre nord.

— Ştiu.

— Când mă voi întoarce...

— Dar dacă nu te vei întoarce? strigă fata, sub apăsarea fricii care pătrunsese în ea odată cu sfârşitul Toamnei, frica de ger, de moarte.

Agat o lipi de el şi-i spuse încetişor că se va întoarce. În timp ce bărbatul vorbea, Rolery simţi bătăile inimii lui, însă şi bătăile inimii ei.

— Vreau să stau cu tine, zise ea.

— Vreau să stau cu tine, o îngână el.

În jurul lor era întuneric. Când se ridicară, merseră încet prin bezna cenuşie. Fata îl însoţi, către citadela lui.

— Unde putem merge? întrebă Agat şi râse amar. Asta nu-i ca dragostea în timpul Verii...

— Ceva mai jos pe coamă este coliba unui vânător...

— Îţi vor simţi lipsa în Tevar.

— Nu, murmură ea, nu-mi vor simţi lipsa.

6
ZĂPADA

Alergătorii din avangardă plecaseră; mâine Oamenii din Askatevar aveau să mărşăluiască spre nord pe cărarea largă şi imprecisă care le diviza Domeniul, în vreme ce grupul mai mic din Soliza urma să meargă pe drumul vechi de pe coastă. Ca şi Agat, Umaksuman considerase că era mai bine să păstreze separate cele două forţe până în ajunul luptei. Ei erau aliaţi numai prin autoritatea lui Wold. Mulţi dintre oamenii lui Umaksuman, deşi veterani ai multor raiduri şi jafuri înainte de Pacea Iernii, şovăiau să plece în războiul acesta care apăruse la un moment nepotrivit, iar o facţiune destul de mare, chiar în interiorul Spiţei lui, detesta în aşa măsură alianţa cu departe-născuţii, încât era pregătită să producă orice necazuri ar fi putut. Ukwet şi alţii declaraseră deschis că după ce vor termina cu gaalii, vor termina şi cu vrăjitorii. Agat îi ignorase, prevăzând că victoria le va modifica şi în cele din urmă le va învinge prejudecata; dar îl îngrijoraseră pe Umaksuman, care nu privea atât de departe în viitor.

— Cercetaşii noştri vor fi mereu cu ochii pe voi. La urma urmelor, s-ar putea ca gaalii să nu ne aştepte la hotar.

— Valea Lungă de sub Piscul Ascuţit ar fi un loc potrivit pentru o bătălie, rosti Umaksuman fulgerându-şi surâsul. Noroc, Alterra!

— Noroc şi ţie, Umaksuman.

Se despărţiră ca prieteni, acolo, sub poarta din pietre cimentate cu noroi a Cetăţii Iernii. Când Agat se întoarse, ceva licări în văzduhul nemişcat al după-amiezii dincolo de ar-

cadă, o mişcare plutitoare, neregulată. Ridică ochii, surprins, apoi se răsuci înapoi.

— Ia priveşte!

Băştinaşul coborî de pe ziduri şi rămase lângă el, ca să vadă pentru prima dată lucrul acela din poveştile bătrânilor. Agat ţinea mâna cu palma în sus. Un punct alb îi atinse încheietura şi pieri aproape imediat. Vâlceaua lungă de mirişte ţepoase şi imaşuri, pârâul, intrândul întunecat al pădurii şi dealurile mai îndepărtate din sud şi vest, toate păreau să tremure uşor şi să se retragă, când fulgii cădeau din cerul jos, rotindu-se şi coborând puţin pieziş, deşi vântul se domolise.

Glasuri de copii ţipau surescitate îndărătul lor printre acoperişurile din lemn cu vârfuri ascuţite.

— Zăpada este mai mică decât crezusem, rosti în cele din urmă Umaksuman visător.

— Eu crezusem că va fi mai rece, dar aerul pare chiar mai cald decât înainte... Agat se smulse din fascinaţia ameninţătoare şi în acelaşi timp fermecătoare a căderii învolburate a fulgilor. Pe curând în nord, zise el şi, strângându-şi gulerul din blană în jurul gâtului, împotriva atingerii stranii, iscoditoare a fulgilor micuţi, porni pe poteca spre Soliza.

După ce pătrunse o jumătate de kilometru în pădure, zări cărarea laterală abia vizibilă care se desprindea către adăpostul vânătorului şi, trecând pe lângă ea, simţi că prin vene îi curgea lumină lichidă.

— Haide, haide, îşi spuse nemulţumit de pierderea recurentă a autocontrolului.

În scurtele răstimpuri pentru gândire de care beneficiase azi pusese la punct toată situaţia. Azi-noapte fusese... azi-noapte. Perfect, asta fusese şi nimic mai mult. Lăsând la o parte faptul că Rolery era la urma urmelor hilfă şi el era om, aşa că relaţia nu avea niciun viitor, era o prostie şi din alte puncte de vedere. Încă de când îi văzuse chipul pe treptele negre de deasupra fluxului, Agat se gândise la ea şi tânjise s-o vadă, ca un adolescent visând la prima lui idilă; iar el ura cel mai mult pe lume prostia, prostia încăpăţânată a pasiunii necontrolate. Ea îi împingea pe oameni să se hazardeze orbeşte, să rişte lucruri cu adevărat importante pentru un simplu episod de patimă carnală, să piardă controlul propriilor lor acţiuni. De aceea, pentru a-şi păstra stăpânirea de sine, mersese cu fata

în noaptea trecută; fusese pur şi simplu logic, pentru a termina totul cât mai iute. Aşa îşi repetă acum Agat, mergând foarte repede, simţindu-se ameţit, în timp ce ninsoarea dansa rară în jur. În noaptea aceasta avea s-o întâlnească din nou, pentru acelaşi motiv. La gândul acela, un potop de lumină caldă şi o bucurie dureroasă îi străbătu corpul şi mintea; le ignoră. Mâine avea să plece în nord şi dacă avea să revină de acolo, avea să fie timp destul ca să explice fetei că nu mai puteau exista asemenea nopţi, nu se mai puteau tăvăli pe mantia lui de blană în adăpostul din inima pădurii, cu lumina stelelor deasupra şi frigul şi tăcerea uriaşă de jur împrejur... nu, nu mai puteau exista... Fericirea absolută pe care i-o dăruise Rolery îl năpădi ca un flux, înecându-i toate gândurile. Agat încetă să-şi mai spună ceva. Merse iute, cu pasul lui lung prin întunericul tot mai dens al pădurii şi, în timp ce umbla, cântă în barbă, fără să-şi dea seama, un vechi cântec de iubire al poporului său exilat.

Ninsoarea abia dacă pătrundea printre ramuri. Se întuneca foarte devreme, gândi el pe când se apropia de locul unde se bifurca poteca şi acela fu ultimul lui gând, fiindcă ceva îi prinse glezna şi-l făcu să se împiedice şi să cadă în faţă. Aterizâ pe palme şi deja se ridicase pe jumătate când o umbră din stânga lui se materializă într-un om, alb-argintiu în semiîntuneric, care-l lovi, trântindu-l, înainte să se fi putut scula. Buimăcit, cu urechile ţiuind, Agat se zbătu şi se eliberă de ceva ce-l reţinea, apoi încercă iarăşi să se scoale. Părea să-şi fi pierdut orientarea şi nu înţelegea ce se întâmpla, deşi avea senzaţia că asta se mai întâmplase şi anterior şi de asemenea că de fapt nu se întâmpla. Zări alţi bărbaţi argintii, cu dungi în lungul braţelor şi picioarelor; ei îl ţinură de braţe, iar altul se apropie şi-l lovi cu ceva peste gură. Simţi durere, întunericul era plin de durere şi furie. Printr-o convulsie furioasă şi iscusită a întregului corp, se eliberă de bărbaţii argintii, lovindu-l pe unul cu pumnul sub falcă şi expediindu-l pe spate, dar ei erau mai mulţi şi tot mai mulţi şi nu se putu elibera a doua oară. Ei îl loviră şi când îşi ascunse faţa cu braţele pe noroiul potecii, îl izbiră cu picioarele în coaste. Agat zăcu lipit de binecuvântatul noroi inofensiv, străduindu-se să se ascundă, şi auzi pe cineva răsuflând foarte ciudat. Prin vacarmul acela, auzi de asemenea vocea

lui Umaksuman. Chiar şi el, aşadar... Nu-i păsa însă, atâta timp cât ei aveau să plece, să-l lase în pace. Se întuneca foarte devreme.

Era beznă: beznă absolută. Încercă să se târască înainte. Dorea să ajungă acasă, la oamenii lui care aveau să-l ajute. Era atât de întuneric, încât nu-şi putea distinge mâinile. Silenţioasă şi nevăzută în negura impenetrabilă, zăpada cădea peste el şi în jurul lui, pe noroi şi frunzele putrede. Dorea să meargă acasă. Îi era foarte frig. Se strădui să se scoale, însă nu exista nici vest, nici est şi, simţind că-i vine să vomite de durere, îşi lăsă capul pe un braţ. „Veniţi la mine“, încercă să strige în graiul minţii alterranilor, dar era prea greu să strige atât de departe în noapte. Era mai uşor zacă nemişcat, chiar aici. Nimic nu putea fi mai uşor.

Într-o casă înaltă de piatră din Soliza, lângă un foc din lemne aduse de valuri pe plajă, Alia Pasfal ridică brusc capul de la cartea pe care o citea. Avusese senzaţia clară că Jakob Agat emitea spre ea, dar nu sosi niciun mesaj. Ciudat... Graiul minţii implica prea multe produse secundare stranii, post-efecte şi reacţii inexplicabile; mulţi dintre cei din Soliza nu-l învăţaseră niciodată, iar cei care-l învăţaseră îl foloseau cu zgârcenie. Mai la miazănoapte, în colonia Atlantika, ei comunicaseră mai liber în felul acela. Ea însăşi o refugiată din Atlantika, Alia Pasfal îşi reamintea cum, în teribila Iarnă a copilăriei ei, vorbise tot timpul de la minte la minte cu alţii. Iar după ce mama şi tatăl ei muriseră de inaniţie, fetiţa îi simţise, din nou şi din nou, emiţând către ea vreme de o întreagă fază-lunară, le simţise prezenţa în mintea ei... dar niciun mesaj, niciun cuvânt, ci doar tăcere.

— Jakob!

Îl strigă cu mintea, lung şi intens, însă nu primi niciun răspuns.

În acelaşi timp, în Armurărie, reverificând echipamentele expediţiei, Huru Pilotson cedă brusc înaintea neliniştii care-l încercase toată ziua şi izbucni:

— Ce naiba crede Agat că face?

— A cam întârziat, încuviinţă un băiat din Armurărie. Iar s-a dus la Tevar?

— Cimentează relaţii cu albinoşii, răspunse Pilotson, chicoti fără amuzament şi făcu o grimasă. Bine, haideţi mai departe, ia sa vedem pufoaicele.

În acelaşi timp, într-o odaie lambrisată cu lemn ca satinul ivoriu, Seiko Esmit izbucni într-un plâns tăcut, frângându-şi mâinile şi străduindu-se să nu emită spre el, să nu-l strige în minte, nici chiar să nu-i şoptească numele cu glas tare:

— Jakob!

În acelaşi timp mintea lui Rolery aproape că se întunecă pentru o vreme. Se ghemui pur şi simplu, nemişcată, acolo unde se afla, în adăpostul vânătorului. Se gândise că, din cauza haosului stârnit de mutarea din corturi în labirintul de case ale Spiţei din cetate, absenţa ei şi întoarcerea foarte târzie nu fuseseră remarcate în noaptea trecută. Azi însă era altceva; ordinea fusese restabilită şi lipsa ei avea să fie observată. Aşa că plecase în plină zi, aşa cum făcea de atâtea ori, încrezându-se că nu va atrage atenţia nimănui în mod special; o luase pe ocolite până la adăpost, se ghemuise acolo în blănurile ei şi aşteptase până avea să se facă întuneric şi el avea să apară în cele din urmă. Începuse ninsoarea; privind-o, o încerca somnul; o privi şi se întrebă somnoroasă ce va face mâine. Pentru că el urma să plece. Şi toţi cei din clanul ei aveau să ştie că Rolery lipsise peste noapte. Dar aceea avea să fie mâine. Avea să se rezolve de la sine. Prezentul însemna noaptea asta, acum... şi fata moţăi, până se trezi brusc, foarte speriată, şi rămase ghemuită alte câteva clipe, cu mintea golită, întunecată.

După aceea se ridică iute şi, cu cremene şi iască, aprinse felinarul pe care-l adusese cu ea. Ajutată de lumina lui micuţă, coborî panta până ajunse la potecă, apoi şovăi şi se întoarse către apus. O dată se opri şi şopti:

— Alterra...

Pădurea era perfect tăcută în noapte. Rolery continuă să meargă, până îl găsi, zăcând de-a curmezişul cărării.

Ninsoarea, care se îndesise de acum, brăzda strălucirea slabă a felinarului. Zăpada se depunea pe pământ, nu se mai topea şi acoperise haina sfâşiată şi chiar părul bărbatului cu o pudră albă. Mâna lui, pe care Rolery o atinse prima, era rece şi ea, ştiu că murise. Se aşeză lângă el, pe noroiul umed, tivit cu omăt, şi-i puse capul pe genunchii ei.

Agat se mişcă şi scoase un soi de scâncet, iar atunci fata îşi reveni. Încetă gestul prostesc de a-i îndepărta fulgii de pe păr şi guler şi rămase nemişcată şi concentrată pentru un minut. Apoi îl lăsă jos, se sculă, încercă în mod reflex să-şi şteargă sângele lipicios de pe mână şi cu ajutorul felinarului porni să caute de o parte şi cealaltă a potecii. Găsi ce avea nevoie şi se apucă de treabă.

Lumina solară blândă, lipsită de putere, traversa odaia. În căldura aceea era greu să te trezeşti, aşa că el aluneca întruna înapoi în apele somnului, în lacul adânc şi lipsit de maree. Însă lumina îl readucea mereu la suprafaţă şi până la urmă se trezi şi văzu pereţii suri şi înalţi din jur şi razele piezişe ale soarelui prin sticlă.

Rămase nemişcat în timp ce raza de lumină aurie spălăcită păli şi reveni, lunecă de pe podea şi se adună pe peretele opus, suind întruna, înroşindu-se. Alia Pasfal intră şi, văzând că se trezise, făcu semn cuiva dinapoia ei să rămână afară. Închise uşa şi îngenunche lângă el. Casele alterrane erau sărăcăcios mobilate; ei dormeau pe saltele pe podelele mochetate, iar drept scaune foloseau în cel mai bun caz perne subţiri. Alia îngenunche aşadar şi-l privi pe Agat; faţa ei neagră, cu piele tăbăcită, era luminată puternic de raza roşiatică de soare. Pe chip nu i se citea nicio urmă de compătimire. Ea îndurase prea multe, prea de tânără, pentru ca mila şi remuşcările să se trezească vreodată din adâncul ei şi, ajunsă la bătrâneţe, era mai degrabă crudă. Clătină uşor din cap şi rosti încet:

— Jakob... Ce ai făcut?

Bărbatul constată că-l durea capul când încerca să vorbească, aşa că, neavând realmente un răspuns, tăcu.

— Ce ai făcut?

— Cum am ajuns acasă? întrebă el până la urmă, articulând cuvintele atât de prost cu gura ce-i fusese zdrobită, încât femeia ridică mâna pentru a-l opri.

— Cum ai ajuns aici – asta ai întrebat? Ea te-a adus, hilfa. A înjghebat un soi de targă din ramuri şi blănurile ei, te-a rostogolit pe ea şi te-a târât peste coamă, până la Poarta Uscatului. Noaptea, prin zăpadă. Pe ea nu mai rămăsese nimic, doar pantalonii – a fost nevoită să-şi rupă tunica pentru a te

lega de targă. Hilfii ăia sunt mai rezistenţi decât pieile în care se-mbracă. A spus că mulţumită zăpezii te-a tras mai uşor... Acum n-a mai rămas pic de zăpadă. Asta s-a întâmplat cu două nopţi în urmă. Una peste alta, te-ai odihnit ceva.

Îi turnă o cană cu apă din carafa de pe o tavă din apropiere şi-l ajută să bea. Văzută foarte de aproape, faţa ei arăta bătrână, fragilă din cauza vârstei. I se adresă în graiul minţii, pe un ton de neîncredere: *Cum ai putut face asta? Tu ai fost mereu un bărbat mândru, Jakob!*

El îi răspunse în acelaşi fel, fără cuvinte. Dacă ar fi rostit cuvinte, ele ar fi fost: *Nu pot continua fără ea.*

Bătrâna tresări fizic, retrăgându-se înaintea valului de pasiune percepută din partea lui, şi replică cu glas tare, parcă apărându-se:

— Ce moment neprielnic ţi-ai ales pentru o aventură romantică, pentru o idilă! Când toţi depindeau de tine...

El repetă ce-i spusese, pentru că era adevărul şi era tot ce-i putea spune. Alia îi replică aspru în minte: *Nu te vei însura cu ea, aşa c-ar fi mai bine să-nveţi să continui fără ea!*

Agat răspunse doar: *Nu.*

Bătrâna se trase înapoi şi rămase tăcută o vreme. Când mintea i se redeschise către el, o făcu din adâncul unei amărăciuni profunde. *Bine atunci, continuă, ce importanţă mai are? În momentul acesta, orice am face, oricare dintre noi, singuri sau împreună, este greşit. Nu putem face lucrul cel bun, lucrul norocos. Putem doar să ne sinucidem, încet-încet, unul câte unul. Până vom dispărea toţi, până va dispărea Alterra şi toţi exilaţii vor muri...*

— Alia, o întrerupse el cu glas tare zguduit de disperarea femeii, bărbaţii... au plecat...?

— Care bărbaţi? Armata noastră? rosti ea sarcastic. Mă întrebi dacă ei au plecat ieri spre nord – fără tine?

— Pilotson...

— Dacă Pilotson i-ar fi condus undeva, ar fi făcut-o împotriva Tevarului. Ca să te răzbune pe tine. Ieri a clocotit de furie.

— Şi ei...?

— Hilfii? Nu, bineînţeles că n-au plecat. Când s-a aflat că fiica lui Wold a fugit să se culce cu un departe-născut în pădure, facţiunea lui Wold a fost ridiculizată şi discreditată –

înţelegi asta, nu? Bineînţeles că-i mai uşor să vezi totul retrospectiv, totuşi eu aş fi crezut...

— Pentru Dumnezeu, Alia!

— Bine, am înţeles. Nu, nimeni n-a plecat către nord. Stăm aici şi-i aşteptăm pe gaali să sosească atunci când vor avea chef.

Jakob Agat rămase perfect nemişcat, străduindu-se să nu cadă cu capul înainte în neantul care se întindea sub el. Era abisul gol şi real al propriei lui mândrii, aroganţa autoamăgitoare din care rezultaseră toate acţiunile lui, minciuna. Era lipsit de importanţă dacă el va cădea, dar ce se va întâmpla cu cei pe care-i înşelase?

După o vreme Alla îi vorbi în minte: *Oricum era o speranţă minusculă, în cazul cel mai fericit. Ai făcut ce ai putut. Oamenii şi non-oamenii nu pot conlucra. Şase sute de ani de-ai noştri de eşecuri ar fi trebuit să te lămurească. Nebunia ta a fost doar pretextul lor. Dacă nu ne-ar fi întors spatele din cauza ei, ar fi găsit altceva, foarte repede. Ei ne sunt inamici în aceeaşi măsură ca şi gaalii. Sau ca Iarna. Sau ca restul planetei ăsteia, care nu ne doreşte. Nu putem încheia alianţe decât între noi. Suntem pe cont propriu. Să nu întinzi niciodată mâna spre vreo creatură care aparţine acestei lumi.*

Agat îşi întoarse mintea de la cea a bătrânei, neizbutind să-i mai îndure disperarea. Se strădui să rămână închis în sine, retras, dar ceva îl neliniştea insistent, îi zgândărea întruna conştiinţa, până când, brusc, deveni limpede şi, străduindu-se să se ridice în capul oaselor, se bâlbâi:

— Unde-i ea? Doar n-aţi trimis-o înapoi...

Purtând o robă alterrană albă, Rolery stătea aşezată turceşte, ceva mai departe decât fusese Alla. Alla dispăruse şi Rolery era preocupată de ceva, parcă repara o sandală. Nu păruse să-şi dea seama că el vorbise; poate că Agat vorbise doar în vis. Acum însă rosti cu glasul ei lin:

— Bătrâna aceea te tulbură. Ar fi putut să mai aştepte. Ce mai poţi face tu acum?... Cred că niciunul dintre ei nu ştie cum să facă şase paşi la rând fără ajutorul tău.

Ultima roşeaţă a luminii soarelui înflorea stins pe peretele dinapoia ei. Femeia avea chipul inexpresiv şi ochii plecaţi ca întotdeauna, absorbită de repararea sandalei.

În prezenţa ei, atât vinovăţia, cât şi durerea se diminuară, căpătând proporţiile lor cuvenite. Cu Rolery, Agat era el însuşi. Îi rosti numele cu voce tare.

— Haide, culcă-te acum, rosti femeia cu o undă a zeflemisirii ei timide. Vorbitul îţi face rău.

— O să rămâi? întrebă Agat.

— Da.

— Ca soţie a mea? insistă el, redus de necesitate şi durere la lucrurile esenţiale.

Bănuia că semenii ei ar fi omorât-o dacă se întorcea în Cetatea Iernii; nu era sigur nici ce i-ar fi putut face propriii lui semeni. El era unica apărare a lui Rolery şi dorea ca apărarea să fie sigură.

Ea plecă fruntea, ca în acceptare; bărbatul nu-i cunoştea gesturile îndeajuns de bine pentru a fi sigur. Se întrebă acum de ce tăcea. În puţinul timp cât o cunoscuse, Rolery fusese mereu iute în mişcări şi emoţii. Fusese totuşi un timp foarte scurt... Stătea acolo, lucrând, şi liniştea ei puse stăpânire pe Agat şi odată cu ea simţi că-i revin puterile.

7
COBORÂREA SPRE MIAZĂZI

Steaua al cărei răsărit anunţa începutul Iernii strălucea puternic deasupra vârfurilor acoperişurilor, pe atât de posomorât sclipitoare pe cât şi-o reamintea Wold din copilăria lui de acum şaizeci de faze-lunare. Până şi secera uriaşă şi subţire a lunii aflată de cealaltă parte a cerului părea mai palidă decât Steaua-zăpezii. Începuse o nouă fază-lunară şi un nou anotimp. Dar sub auspicii deloc bune.

Era oare adevărat, aşa cum spuneau departe-născuţii, că luna era tot o lume ca Askatevar şi celelalte Domenii, lipsită însă de fiinţe vii, şi că stelele erau de asemenea lumi, unde trăiau oameni şi fiare şi unde soseau Vara şi Iarna?... Ce fel de oameni ar fi sălăşluit pe Steaua-zăpezii? Făpturi teribile, albe ca zăpada, cu guri palide, fără buze şi ochi arzători defilară prin imaginaţia lui Wold. El scutură din cap şi încercă să fie atent la vorbele celorlalţi Bătrâni. Alergătorii reveniseră după numai cinci zile, cu fel de fel de zvonuri din miazănoapte, iar Bătrânii aprinseseră un foc în curtea mare a Tevarului şi ţinuseră Bătaia-pietrei. Wold sosise ultimul şi închisese cercul, pentru că nimeni altul nu cuteza s-o facă; era totuşi fără sens, umilitor pentru el. Războiul pe care el îl declarase nu fusese luptat, bărbaţii pe care-i trimisese nu plecaseră şi alianţa pe care o încheiase fusese sfărâmată.

Lângă el, la fel de tăcut, stătea Umaksuman. Ceilalţi strigau şi se înfruntau, fără să ajungă nicăieri. La ce se aşteptau? Niciun ritm nu se ridicase din lovirea pietrelor, ci doar scrâşnete şi conflicte. După aşa ceva, se mai puteau aştepta să cadă de acord în vreo privinţă? Nişte nebuni, gândi Wold urmărind încruntat focul aflat mult prea departe ca să-l încăl-

zească. Ceilalţi erau în majoritate mai tineri şi îşi puteau păstra căldura prin tinereţe şi strigătele pe care şi le adresau unii altora. El însă era bătrân şi blănurile nu-l încălzeau aici, sub strălucirea Stelei-zăpezii, în vântul Iernii. Picioarele îl dureau acum de frig, pieptul îl chinuia şi nu ştia, dar nici nu-i păsa, de ce se certau.

Umaksuman se ridică pe neaşteptate în picioare.

— Ascultaţi! rosti el şi tunetul glasului său (*L-a moştenit de la mine,* gândi Wold) îi supuse, cu toate că se distinseră clar mormăieli şi glume răutăcioase.

Deşi toţi ştiau foarte bine ce se petrecuse, motivul imediat sau pretextul neînţelegerii lor cu Soliza nu fusese discutat deocamdată în afara Casei-seminţiei lui Wold; se anunţase pur şi simplu că Umaksuman nu va conduce expediţia, că nu va mai fi nicio expediţie, că se puteau aştepta la un atac din partea departe-născuţilor. Cei din alte Case care nu aveau habar despre Rolery sau Agat ştiau despre ce era vorba de fapt: o luptă pentru putere între facţiuni din clanul cel mai puternic. Asta se ducea, disimulat, prin toate discursurile ce se ţineau acum la Bătaia-pietrei şi al căror subiect era dacă departe-născuţii să fie trataţi ca inamici când erau întâlniţi în afara zidurilor.

Umaksuman spuse:

— Ascultaţi, Bătrâni din Tevar! Spuneţi una, spuneţi alta, dar nu v-a mai rămas nimic de spus. Gaalii sosesc: peste trei zile, vor fi aici. Tăceţi şi ascuţiţi-vă suliţele, mergeţi şi cercetaţi porţile şi zidurile noastre, deoarece inamicul vine să ne atace – priviţi!

Îşi îndreptă braţul către miazănoapte şi mulţi se întoarseră pentru a se uita într-acolo, parcă aşteptându-se ca hoardele din Coborârea spre Miazăzi să răbufnească prin zid în chiar clipa aceea, atât de convingătoare era retorica lui Umaksuman.

— De ce n-ai cercetat tu însuţi poarta prin care a ieşit femeia din Spiţa ta, Umaksuman?

Acum cărţile se dăduseră pe faţă.

— Ea este şi din Spiţa ta, Ukwet, replică Umaksuman furios.

Unul dintre ei era fiul lui Wold, iar celălalt nepotul lui; amândoi vorbeau despre fiica acestuia. Pentru prima dată în viaţa lui, Wold cunoscu ruşinea completă şi neajutorată îna-

intea celor mai destoinici bărbaţi din poporul lui. Stătu nemişcat, cu capul mult plecat.

— Da, aşa-i, şi mulţumită mie Spiţa noastră nu este atinsă de ruşine! Eu şi fraţii mei am spart dinţii din faţa murdară a celui cu care s-a culcat ea, iar eu l-am ţintuit ca să-l jugănesc aşa cum trebuie jugăniţi masculii animalelor, însă apoi tu ne-ai oprit, Umaksuman. Tu ne-ai oprit cu vorbele tale prosteşti...

— V-am oprit pentru a nu fi nevoiţi să ne luptăm şi cu departe-născuţii, nu numai cu gaalii, prostule! Ea are vârsta la care poate să se culce cu un bărbat dacă alege s-o facă şi asta nu-i...

— El nu era un bărbat-om, iar eu nu sunt prost.

— Ba eşti prost, Ukwet, fiindcă ai sărit de îndată să prinzi ocazia asta de a te certa cu departe-născuţii şi astfel ai pierdut singura noastră şansă de a-i respinge pe gaali.

— Nu te aud, mincinosule şi trădătorule!

Se întâlniră, răcnind, în mijlocul cercului, cu securile în mâini. Wold se ridică în picioare. Cei de lângă el îl priviră, aşteptându-se ca Mult-bătrânul şi căpetenie a clanului să oprească lupta. Dar el n-o făcu. Întoarse spatele cercului sfărâmat şi, în tăcere, cu mersul lui târşâit ţeapăn şi apăsat, porni pe uliţa dintre acoperişurile înalte şi înclinate, pe sub streşinile mult ieşite în afară, spre casa Spiţei sale.

Coborî grijuliu pe treptele din pământ în căldura înăbuşitoare şi plină de fum a uriaşei încăperi săpate în adânc. Băieţi şi femei îi ieşiră în cale, întrebându-l dacă Bătaia-pietrei se terminase şi de ce se întorsese singur.

— Umaksuman şi Ukwet se luptă, rosti Wold ca să scape de ei şi se aşeză lângă foc, aproape vârându-şi picioarele în vatră.

Nimic bun nu avea să iasă de aici. De acum, nimic bun n-avea să mai iasă de nicăieri. Când femei plângând aduseră înăuntru trupul nepotului său Ukwet, lăsând în urmă o dâră groasă de sânge din ţeasta lui despicată de secure, el privi fără să se clintească ori să vorbească.

— Umaksuman l-a ucis – propria lui Spiţă şi fratele lui! ţipară soţiile lui Ukwet la Wold, care nici măcar nu ridică fruntea.

În cele din urmă privi în jur, uitându-se la toţi, ca un animal bătrân încolţit de vânători, şi rosti cu glas răguşit:

— Mai staţi odată locului... Nu puteţi sta locului?

A doua zi ninse iarăşi. Îl îngropară pe Ukwet, primul mort al Iernii, şi zăpada căzu pe chipul leşului înainte ca mormântul să fi fost umplut. Wold se gândi atunci, dar şi mai târziu, la Umaksuman, proscris, singur în dealuri, în zăpadă. Care dintre ei fusese mai norocos?

Îşi simţea limba foarte grea şi nu-i plăcea să vorbească. Stătea lângă foc şi, uneori, nu era sigur dacă afară era zi sau noapte. Nu dormea bine; cumva, părea că se trezea întruna. Tocmai se deştepta, când hărmălaia începu afară, deasupra solului.

Femei apărură ţipând din încăperile laterale şi-şi înhăţară ţâncii născuţi Toamna.

— Gaalii, gaalii! zbierau ele.

Altele păstrară tăcerea, aşa cum se cuvenea femeilor unei mari Case, restabiliră ordinea şi se aşezară să aştepte.

Niciun bărbat nu veni să-l cheme pe Wold.

El ştia că nu mai era căpetenie, dar nu mai era nici bărbat? Trebuia să stea cu pruncii şi femeile lângă foc, într-o vizuină în pământ?

Îndurase ruşinea publică, însă nu putea îndura pierderea respectului de sine, aşa încât, tremurând uşor, se sculă şi începu să scotocească în vechiul lui cufăr pictat, căutându-şi vesta din piele şi suliţa grea cu care ucisese de unul singur o iazmă-de-nea, cu foarte mult timp în urmă. Se simţea înţepenit şi greoi acum, iar toate anotimpurile strălucitoare trecuseră de atunci, totuşi era acelaşi bărbat care ucisese cu suliţa aceea în zăpezile altei Ierni. Nu era acelaşi bărbat? Ei n-ar fi trebuit să-l lase aici, lângă foc, când sosea inamicul.

Femeile proaste veniră chirăind în jurul lui şi Wold fu cuprins de zăpăceală şi furie. Însă bătrâna Kerly le alungă pe toate, îi restitui suliţa pe care una dintre ele i-o luase şi-i încheie la gât mantia din blană cenuşie de korio pe care i-o croise chiar ea în Toamnă. Mai rămăsese totuşi o femeie care ştia ce însemna un bărbat. Îl privi în tăcere şi Wold îi simţi mândria tristă. De aceea plecă, ţinându-şi spatele cât mai drept. Ea era o bătrână ţâfnoasă, iar el era un bătrân prost, dar mândria rămânea. Ieşi afară, în amiaza rece şi luminoasă, şi auzi strigătele glasurilor străine dincolo de ziduri.

Bărbaţii erau adunaţi pe platforma pătrată de deasupra hornului Casei Absenţei. Îi făcură loc, când Wold sui încet scara. Gâfâia şi tremura, aşa că la început nu putu să vadă nimic. Apoi văzu. Pentru un timp uită totul înaintea scenei incredibile.

Valea care şerpuia de la miazănoapte la miazăzi, în lungul bazei Dealului Tevar, până la valea râului din răsăritul pădurii era plină – plină ca albia râului la inundaţii – de oameni ce roiau şi mişunau. Se deplasau către miazăzi, un torent întunecat lent şi amestecat, care se întindea şi se zgârcea, se oprea şi pornea, cu ţipete, strigăte, răcnete, trosnete, şfichiuituri de bice, nechezături răguşite de hanni, scâncete de prunci, incantaţiile afone ale trăgătorilor de târgi, licărul de culoare al unui cort din pâslă roşie rulat sul, cerceii pictaţi ai unei femei, o pană roşie, vârful unei suliţe, duhoarea, vacarmul, mişcarea – mereu mişcarea, înaintând spre miazăzi: Coborârea spre Miazăzi. Însă în tot timpul-trecut nu mai existase o asemenea Coborâre, cu atâţia gaali laolaltă. Pe cât de departe îi puteau urmări ochii către miazănoapte, prin valea largă soseau alţii, iar înapoia lor alţii, pe care-i urmau alţii. Şi aceştia nu erau decât femeile, ţâncii şi convoiul de bagaje... Pe lângă torentul lent de oameni, Cetatea Iernii din Tevar nu însemna nimic. O pietricică de pe malul unui râu care ieşea din matcă.

La început Wold simţi că-i vine rău, după aceea se stăpâni şi rosti:

— Ce minune!

Aşa era într-adevăr, migraţia aceasta a tuturor naţiunilor din miazănoapte. Era bucuros că apucase s-o vadă. Lângă el, Bătrânul Anweld din Spiţa Siokman ridică din umeri şi replică încet:

— Dar înseamnă sfârşitul nostru.

— Dacă ei se vor opri aici.

— Aceştia nu se vor opri, însă după ei vin războinicii.

Erau atât de puternici, atât de siguri pe superioritatea lor numerică, încât războinicii veneau în urma lor...

— Pentru a-i hrăni pe toţi, continuă Anweld, vor avea nevoie diseară de magaziile şi de cirezile noastre. Vor ataca imediat ce vor trece aceştia.

— Trimiteţi atunci femeile şi copiii noştri în dealurile din apus. Împotriva unei astfel de forţe, Cetatea asta nu-i decât o capcană pentru ei.

— Ascult, zise Anweld şi ridică din umeri în semn de încuviinţare.

— Acum – iute – înainte ca gaalii să ne înconjoare.

— S-a spus şi s-a auzit, dar alţii spun că nu ne putem trimite femeile afară să-şi poarte singure de grijă, în vreme ce noi stăm la adăpostul zidurilor.

— Atunci să plece cu ele! mârâi Wold. Bărbaţii din Tevar nu mai pot decide nimic?

— Ei nu au căpetenie, zise Anweld. Ei îl urmează pe unul, pe altul. Pe nimeni, de fapt.

Dacă ar fi spus mai multe, ar fi însemnat să-i fi învinovăţit pe Wold şi pe cei din Spiţa lui, de aceea spuse doar:

— Aşa că aşteptăm aici, ca să fim distruşi.

— Eu voi trimite pe dealuri femeile din Spiţa mea, rosti Wold iritat de lipsa nepăsătoare de speranţă a celuilalt.

Părăsi spectacolul măreţ al Coborârii spre Miazăzi şi se duse la cei din Spiţa lui pentru a le spune să se salveze cât mai exista o şansă. Intenţiona să-i însoţească. Era imposibil să lupţi împotriva unei asemenea superiorităţi numerice şi unii, câţiva, puţini, din oamenii Tevarului trebuiau să supravieţuiască.

Totuşi tinerii din clanul lui nu erau de acord şi nu acceptau să-i asculte ordinele. Ei aveau să rămână şi să lupte.

— Voi veţi muri, le spuse Wold, însă femeile şi copiii voştri ar putea scăpa teferi... dacă nu sunt aici cu voi.

Îşi simţea din nou limba grea. Ei abia aşteptau ca el să termine.

— Îi vom învinge pe gaali, rosti un nepot tânăr. Noi suntem războinici!

— Tevar este o cetate puternică, Mult-bătrânule, rosti altul convingător, măgulitor. Tu ne-ai spus şi ne-ai învăţat cum s-o construim bine.

— Va rezista Iernii, zise Wold, dar nu şi înaintea a zece mii de războinici. Eu aş prefera să-mi văd femeile murind de frig pe dealurile sterpe, decât să fie în viaţă ca târfe şi sclave ale gaalilor.

Însă ei nu-l ascultau, ci doar aşteptau să termine de vorbit.

Wold ieşi din nou, dar acum era prea vlăguit ca să mai suie pe platformă. Îşi găsi un loc unde să aştepte, ferindu-se de agitaţia de pe uliţele înguste: o firidă lângă un contrafort al zidului de miazăzi, nu departe de poartă. Dacă s-ar fi cocoţat pe contrafortul înclinat, construit din cărămizi de lut, ar fi putut privi peste zid să vadă trecerea Coborârii spre Miazăzi; când vântul îi pătrunse pe sub mantie, se ghemui pe vine, cu bărbia pe genunchi, şi se bucură de oarece adăpost. Pentru o vreme soarele străluci asupra lui, acolo. Wold stătu ghemuit, mângâiat de căldura lui, fără să gândească la nimic. O dată sau de două ori ridică ochii către soare, soarele Iernii, bătrân, nevolnic în bătrâneţea lui.

Iarba-iernii, plantele micuţe cu viaţă scurtă şi înflorire rapidă care aveau să prospere între viscole, până la Mijlocul-iernii, când zăpada nu se mai topea şi nu mai trăia nimic decât lanul-zăpezii fără rădăcini, se ridicau deja prin solul răscolit de sub zid. Viaţa îşi continua cursul, fiecare creatură îşi avea vremea ei în Anul cel lung, crescând şi murind ca să aştepte din nou.

Trecură multe ceasuri.

În colţul din apus prin miazănoapte al zidurilor se auziră plânsete şi strigăte. Bărbaţi porniră în goană într-acolo prin căile cetăţii micuţe, ulicioare atât de strâmte încât doar un singur om putea trece pe sub streşinile largi şi mult povârnite. După aceea mugetul răcnetelor izbucni înapoia lui Wold şi în exteriorul porţii din stânga sa. Poarta din lemn, înaltă şi basculantă, care se ridica dinăuntru prin intermediul unor scripeţi mari, zăngăni în cadrul ei. Era izbită cu un buştean dinafară. Wold se sculă cu greutate; stând aşezat în ger, amorţise aşa rău, că nu-şi mai simţea picioarele. Se rezemă o clipă în suliţă, apoi se aşeză cu spatele la contrafort şi ţinu arma pregătită, nu cu aruncătorul, ci pentru lupta corp la corp.

Probabil că gaalii foloseau scări, deoarece erau deja în interiorul cetăţii, în partea de miazănoapte; îşi putea da seama de asta, judecând după hărmălaie. O suliţă zbură peste acoperişuri, trimisă cu un aruncător. Poarta zăngăni din nou. Pe vremuri nu avuseseră scări şi berbeci, nu sosiseră cu miile, ci în triburi bicisnice, barbari laşi, care fugeau spre miazăzi dinaintea frigului, care nu rămâneau să trăiască şi să

moară pe propriile lor Domenii, aşa cum făceau oamenii adevăraţi... Unul apăru chiar acum, cu chip alb, lătăreţ, şi o pană roşie înfiptă în cornul de păr uns cu catran, alergând să deschidă poarta pe dinăuntru. Wold făcu un pas înainte şi rosti:

— Stai!

Gaalul privi în jur şi bătrânul îşi înfipse suliţa lungă de doi metri cu vârf de fier sub coastele inamicului, adânc. Încă se străduia s-o tragă afară din trupul care tremura, când, îndărătul lui, poarta cetăţii începu să se despice. Era o imagine hidoasă, lemnul crăpa ca pielea putredă şi lăsa să răzbată râtul unui buştean gros. Wold îşi abandonă suliţa în pântecul gaalului şi alergă pe uliţă, greoi, împleticindu-se, către Casa Spiţei sale. În faţa lui, toate acoperişurile ţuguiate din lemn ale cetăţii ardeau.

8
ÎN CITADELA STRĂINĂ

Lucrul cel mai ciudat dintre toate ciudăţeniile acestei case era pictura de pe peretele sălii mari de la parter. Când Agat plecă şi odăile fură cuprinse de o nemişcare de moarte, Rolery o privi, până ce pictura deveni lumea şi ea deveni peretele. Iar lumea era o reţea: o reţea densă, precum ramurile întreţesute din păduri, precum curenţii ce se întretăiau în apă, argintii, cenuşii, negri, brăzdaţi pe alocuri de verde, roz şi galben ca al soarelui. Iar dacă priveai reţeaua, vedeai în ea, prin ea, ţesute în ea şi în acelaşi timp ţesând-o, desene mari şi mici şi figuri, fiare, copaci, ierburi, bărbaţi şi femei, însă şi alte creaturi, unele ca departe-născuţii, dar altele deosebite de ei, şi forme stranii, lăzi cu picioare rotunde, păsări, securi, suliţe de argint şi pene de foc, feţe care nu erau feţe, pietre cu aripi şi un arbore ale cărui frunze erau stele.

— Ce-i asta? o întrebă pe femeia departe-născută pe care Agat o rugase să aibă grijă de ea şi care era din Spiţa lui.

În felul ei, care era o străduinţă de a fi amabilă, femeia răspunse:

— Un tablou, o pictură – poporul tău face picturi, nu?

— Da, puţine. Despre ce-i vorba?

— Despre celelalte planete şi despre lumea noastră de baştină. Vezi tu, oamenii din tablou... A fost pictat cu mult timp în urmă, în primul An al exilului nostru, de unul dintre fiii lui Esmit.

— Asta ce-i? arătă Rolery de la o distanţă plină de respect.

— O clădire, Marele Palat al Ligii de pe planeta Davenant.

— Şi asta?

— Un aropan.

— Ascult din nou, spuse Rolery politicos – acum era tot timpul foarte manierată –, dar când Seiko Esmit nu păru să înţeleagă expresia formală, ea întrebă direct: Ce este un aropan?

Femeia departe-născută îşi întinse colţurile buzelor puţin spre exterior şi răspunse indiferentă:

— Un... obiect în care să călătoreşti, ca un... voi nu cunoaşteţi nici măcar roata, cum să-ţi explic? Ai văzut căruţele noastre cu roţi? Da? Ei bine, ăsta era tot un fel de căruţă în care să mergi, însă care zbura pe cer.

— Poporul tău mai poate face şi acum asemenea căruţe? întrebă Rolery cu adevărat uimită, dar Seiko îi înţelese greşit întrebarea şi răspunse cu ranchiună:

— Nu! Cum am fi putut păstra asemenea abilităţi aici, când Legea ne obligă să nu ne ridicăm deasupra nivelului vostru? De şase sute de ani, poporul vostru n-a izbutit să înveţe folosirea roţii!

Abandonată în locul acesta ciudat, exilată de semenii ei şi acum singură, fără Agat, Rolery se temea de Seiko Esmit şi de tot ce întâlnea. În acelaşi timp însă nu se lăsa dispreţuită de o femeie geloasă, de o femeie mai bătrână.

— Întreb ca să învăţ, spuse ea. Nu cred totuşi că poporul vostru a fost aici de şase sute de ani.

— Pe planeta noastră, şase sute de ani înseamnă cât zece Ani de aici. După o clipă, Seiko Esmit continuă: Noi nu ştim totul despre aropane şi multe altele care au aparţinut poporului nostru, deoarece atunci când au sosit aici, strămoşii noştri au jurat să respecte o lege a Ligii, care le interzicea să folosească multe lucruri diferite de cele folosite de băştinaşi. Legea aceea se numea Embargo Cultural. Cu timpul v-am fi învăţat cum să construiţi lucruri – de pildă, căruţele cu roţi –, însă Nava a plecat. Aici am rămas puţini, n-am mai primit nicio veste din partea Ligii şi am avut mulţi duşmani printre naţiunile voastre. Ne-a venit greu să respectăm Legea şi în acelaşi timp să păstrăm ceea ce aveam şi cunoşteam. De aceea poate că am pierdut multe abilităţi şi cunoştinţe. Nu ştim.

— Ciudată lege, murmură Rolery.

— A fost făcută pentru binele vostru, nu al nostru, replică Seiko cu glasul ei grăbit şi accentul apăsat, specific departe-născuţilor, la fel ca al lui Agat. În Canoanele Legii, pe care

le învăţăm în copilărie, scrie: *Nicio Religie sau Congruenţă nu va fi diseminată, nicio tehnică sau teorie nu va fi predată, nicio configuraţie culturală nu va fi exportată; de asemenea, limbajul paraverbal nu va fi utilizat cu nicio formă de viaţă cu inteligenţă dezvoltată non-comunicantă sau cu orice Plantă Colonială până când Consiliul Regional cu acordul Plenarei nu va aprecia că o asemenea planetă este pregătită pentru Control sau pentru calitatea de Membru...* Asta însemna că noi trebuia să trăim exact aşa cum trăiţi voi. Întrucât n-am făcut-o, am încălcat propria noastră Lege.

— Nouă nu ne-a pricinuit niciun rău, zise Rolery. Şi nici vouă nu v-a făcut prea mult bine.

— Nu ne puteţi judeca pe noi, rosti Seiko cu răceala ei răutăcioasă, dar se stăpâni repede. Acum sunt multe de făcut. Vii?

Rolery o urmă supusă, însă înainte de a pleca mai aruncă o privire spre tablou. Avea o deplinătate mai mare decât a oricărui alt obiect pe care-l văzuse vreodată. Complexitatea lui sobră, argintie, demoralizantă, o afecta cumva, ca şi prezenţa lui Agat; iar când bărbatul îi era alături, Rolery se temea de el, dar de nimic altceva. De nimic şi de nimeni.

Bărbaţii luptători din Soliza plecaseră. Ei nutreau unele speranţe că, prin atacuri de gherilă şi ambuscade, îi vor putea împinge pe gaali spre miazăzi, către victime mai puţin agresive. Era o speranţă şi nimic mai mult, iar femeile pregăteau citadela pentru asediu. Seiko şi Rolery se prezentară la Palatul Ligii din piaţa mare şi primiră sarcina de a ajuta la strângerea turmelor de hanni de pe câmpurile lungi din miazăzi de citadelă. Într-acolo plecară douăzeci de femei şi fiecare căpătă un pachet cu pâine şi brânză din lapte de hann, pentru că aveau să lipsească toată ziua. Pe măsură ce hrana se împuţinase, turmele coborâseră spre miazăzi între plajă şi coamele de pe coastă. Femeile merseră cam doisprezece kilometri spre miazăzi, după care se întoarseră către citadelă, umblând în zigzag, înainte şi înapoi, adunând şi mânând tot mai multe animale micuţe, tăcute şi lăţoase.

Rolery văzu acum în altă lumină femeile departe-născute. Ele îi păruseră delicate şi copilăreşti, cu straiele lor moi şi uşoare, cu glasuri repezi şi minţi iuţi. Aici însă se aflau pe miriştea tivită de gheaţă a dealurilor, în blănuri şi pantaloni ca femeile oamenilor, mânând turmele încete şi mţoase spre

vântul din miazănoapte, acţionând laolaltă, inteligent şi cu determinare. Se descurcau excelent cu animalele, părând mai degrabă să le conducă, decât să le mâne, ca şi cum ar fi deţinut asupra lor un control nevăzut. Ajunseră la drumul de la Poarta Uscatului după ce soarele apusese, o mână de femei într-o mare lăţoasă de animale ce tropăiau pe picioare înalte. Când se văzură zidurile Solizei, o femeie începu să cânte. Rolery nu auzise niciodată o voce care să folosească cu atâta iscusinţă înălţimea şi durata sunetelor. Clipi iute din ochi şi simţi o înţepătură în fundul gâtului, iar picioarele ei ţinură cadenţa muzicii pe drumul întunecat. Cântecul trecu de la un glas la altul, în sus şi-n jos; ele cântau despre un cămin pierdut pe care nu-l cunoscuseră niciodată, despre ţeserea pânzeturilor şi coaserea nestematelor pe ele, despre luptători ucişi în război; un cântec era despre o fată care îşi pierduse minţile din cauza iubirii şi se aruncase în mare, „Şi valurile se rostogoliră mult înainte de flux...“ Douăzeci de femei sosiră cu turmele, mergând în bezna vântoasă şi cântând cu glasuri dulci cântece triste. Fluxul sosise deja ca o negură fremătătoare dincolo de dunele din stânga lor. Torţe se aprinseră pe zidurile înalte dinaintea lor, făcând o insulă de lumină din citadela exilului.

Toate alimentele erau acum strict raţionalizate în Soliza. Oamenii mâncau toţi laolaltă în una dintre clădirile mari ce mărgineau piaţa sau, dacă doreau, îşi luau raţiile în casele lor. Femeile care strânseseră hannii întârziaseră. După o cină grăbită în clădirea ciudată căreia îi spuneau Tiatru, Rolery merse cu Seiko Esmit la casa femeii Alla Pasfal. Ea ar fi preferat să se fi întors în casa pustie a lui Agat şi să stea singură acolo, însă făcea ce i se spunea să facă. Nu mai era fată şi nu mai era liberă. Era soţia unui alterran şi o prizonieră în suferinţă. Pentru prima dată în viaţa ei, Rolery era ascultătoare.

În vatră nu ardea focul, totuşi odaia înaltă era caldă; opaiţe fără fitiluri ardeau în cuşti de sticlă pe pereţi. În casa aceasta, mare cât toată Casa Spiţei din Tevar, locuia o bătrână, singură. Cum puteau ei suporta solitudinea? Şi cum păstrau căldura şi lumina verii la interiorul pereţilor? Cât era Anul de lung, ei trăiau în casele acestea, toată viaţa lor, fără să cutreiere niciodată, fără să locuiască niciodată în corturi pe Domeniu, pe întinsele Tărâmuri ale Verii, să hoinărească...

Rolery îşi îndreptă capul pe care-l simţea ameţit şi trase cu ochiul la bătrână, Pasfal, pentru a vedea dacă îi zărise somnolenţa. Aşa se întâmplase. Bătrâna vedea tot; şi o ura pe Rolery.

De fapt, o urau toţi alterranii, aceşti Bătrâni departe-născuţi. O urau pentru că ei îl iubeau pe Jakob Agat cu o dragoste geloasă; pentru că el o luase de nevastă; pentru că ea era om şi ei nu erau.

Unul dintre ei spunea ceva despre Tevar, ceva foarte ciudat în care Rolery nu credea. Plecă ochii, dar frica i se citise probabil pe faţă, fiindcă un bărbat, Dermat Alterra, încetă să-i mai asculte pe ceilalţi şi zise:

— Rolery, tu nu ştiai că Tevar a fost cucerit?

— Ascult, murmură ea.

— Oamenii noştri i-au hărţuit pe gaali toată ziua dinspre vest, explică departe-născutul. Când războinicii gaali au atacat Tevarul, noi le-am atacat convoiul de bagaje şi taberele pe care femeile lor le ridicau la est de pădure. Asta i-a deturnat pe unii gaali de la cetate şi câţiva tevarani au ieşit... dar ei şi oamenii noştri au fost împrăştiaţi. Unii sunt acum aici, însă nu ştim realmente ce fac ceilalţi, atât doar că este o noapte rece şi ei sunt acolo pe dealuri...

Rolery rămase tăcută. Se simţea foarte obosită şi nu înţelegea. Cetatea Iernii fusese cucerită, distrusă. Putea oare să fie adevărat? Ea îşi părăsise poporul; acum toţi semenii ei erau morţi sau fără adăpost pe dealuri în noaptea Iernii. Ea rămăsese singură. Străinii vorbeau şi vorbeau întruna cu glasurile lor aspre. Pentru o vreme Rolery avu iluzia, şi ştiu că era o iluzie, că mâinile şi încheieturile îi erau acoperite cu o peliculă subţire de sânge. Pentru o clipă îi veni să vomite, dar nu mai era somnoroasă; la răstimpuri se simţea pătrunzând câte un minut în primul stadiu al Absenţei. Ochii reci şi sclipitori ai bătrânei Pasfal, vrăjitoarea, o fixau. Ea nu se putea clinti. Nu avea unde să se ducă. Toţi muriseră.

Şi apoi sosi o schimbare. Fu ca o luminiţă îndepărtată în beznă. Cu glas tare, deşi atât de slab, încât o auziră doar cei aflaţi imediat lângă ea, Rolery rosti:

— Agat vine aici.

— Îţi vorbeşte în minte? întrebă imediat Alla Pasfal.

Fata se uită pentru o secundă pe lângă bătrâna de care se temea; ea n-o vedea.

— Vine aici, repetă Rolery.

— Probabil că el nu emite, Alla, spuse cel numit Pilotson. Într-un anume grad, ei doi se află în raport constant.

— Prostii, Huru.

— De ce crezi asta? Agat ne-a spus că a emis spre ea foarte intens, pe plajă, şi a atins-o. Probabil că este o înnăscută, iar asta stabileşte un raport. S-a mai întâmplat...

— Da, însă în cazul unor cupluri formate din oameni, zise bătrâna. Un copil needucat nu poate recepţiona sau emite mesaje paraverbale, iar un înnăscut este creatura cea mai rară din lume. Iar ea este o hilfă, nu om!

Între timp Rolery se ridicase, se furişase afară din cerc şi mersese la uşă. Acum o deschise. Afară era beznă pustie şi ger. Se uită în sus pe stradă şi după un moment întrezări un bărbat care se apropia cu pas iute, dar obosit. El ajunse în raza de lumină galbenă care răzbatea prin deschiderea uşii şi, întinzând mâna ca s-o prindă pe a ei, îi rosti numele cu răsuflarea întretăiată. Surâsul lui arătă că nu mai avea trei dinţi din faţă; pe sub căciula din blană, capul îi era înfăşurat într-un bandaj înnegrit; era pământiu de oboseală şi durere. Fusese pe dealuri din clipa în care gaalii intraseră pe Domeniul Askatevar, cu trei zile şi două nopţi în urmă.

— Adu-mi nişte apă să beau, i se adresă încet lui Rolery, apoi păşi în lumină pe când ceilalţi se strânseră în jurul lui.

Rolery găsi odaia în care se gătea mâncarea. Înăuntru era trestia cu o floare de metal deasupra pe care o răsuceai pentru ca apa să curgă din trestie; şi casa lui Agat avea o asemenea trestie. Nu văzu nicăieri un blid sau o cană, aşa că luă apa în poala tunicii din piele şi i-o aduse astfel soţului ei în cealaltă cameră. El bău cu sete din poala tunicii. Ceilalţi se holbară, iar Pasfal spuse apăsat:

— Sunt căni în dulap.

Dar ea nu mai era o vrăjitoare şi răutatea îi căzu ca o săgeată irosită. Rolery îngenunche lângă Agat şi-i auzi vocea.

9
GHERILELE

Vremea se încălzise iarăşi după prima ninsoare. Avură parte de soare, puţină ploaie, vânt din nord-vest, chiciură noaptea, cam aşa cum fusese toată ultima fază-lunară a Toamnei. Iarna nu era atât de diferită de vremea de până atunci; era greu să crezi arhivele Anilor anteriori care consemnau nămeţi de trei metri înălţime şi faze-lunare când gheaţa nici măcar nu se înmuiase. Poate că acestea aveau să vină mai târziu. Problema acum o reprezentau gaalii...

Aproape ignorând gherilele lui Agat, deşi el le cauzase pierderi însemnate pe flancurile armatei lor, nordicii traversaseră în marş rapid Domeniul Askatevar, campaseră la est de pădure şi acum, în ziua a treia, asaltau Cetatea Iernii. N-o distrugeau însă; în mod vădit încercau să-i salveze grânarele de incendii şi turmele şi poate şi femeile. Doar pe bărbaţi îi ucideau. Poate că, aşa cum se spunea, intenţionau să lase în cetate propria lor garnizoană. La sosirea Primăverii, gaalii care reveneau din sud puteau trece de la o cetate la alta a unui Imperiu.

Nu semănau cu hilfii, gândi Agat care stătea ascuns sub un uriaş copac căzut, aşteptând ca mica lui armată să-şi ocupe poziţiile pentru atacul asupra Tevarului. El fusese în câmp deschis, luptând şi ascunzându-se de două zile şi două nopţi. O coastă ruptă în urma bătăii primite în pădure îl durea, deşi fusese bine bandajată, ca şi o rană superficială la cap pricinuită ieri de praştia unui gaal; dar graţie imunităţii la infecţii, rănile se vindecau foarte repede şi Agat aproape că nu băga în seamă ceva mai puţin grav de o arteră retezată. Doar o comoţie îl doborâse. Acum îi era sete şi se simţea uşor amor-

ţit de nemişcare, totuşi mintea îi era plăcut de alertă pe când se bucura de scurta odihnă forţată. Plănuirea aceasta din vreme nu era defel specifică hilfilor. Hilfii nu priveau timpul şi spaţiul în modalitatea lineară, imperialistă a propriei lui specii. Pentru ei, timpul nu era decât un felinar ce lumina o treaptă în faţă şi o treaptă în urmă; restul treptelor se contopeau în aceeaşi beznă comună. Timpul însemna ziua aceasta, ziua aceasta explicită a Anului imens. Ei nu aveau vocabular pentru istorie; exista doar azi şi „timpul-trecut". Priveau spre înainte doar cel mult la anotimpul următor. Nu examinau timpul din exterior, ci erau integraţi în el, aşa cum era opaiţul în noapte, aşa cum era inima în corp. Acelaşi lucru era valabil şi în privinţa spaţiului: pentru ei, spaţiul nu era o suprafaţă pe care să trasezi graniţe, ci un Domeniu, o regiune care avea în centru sinele, clanul şi tribul. În jurul Domeniului existau alte regiuni care se luminau când te apropiai de ele sau păleau când te îndepărtai; cu cât erau mai îndepărtate, cu atât erau mai puţin vizibile. Nu existau însă linii şi nu existau limite. Plănuirea aceasta din vreme, încercarea aceasta de a păstra un loc cucerit prin spaţiu şi prin timp nu le era proprie; ea dovedea... ce anume? O schimbare autonomă în şablonul unei culturi hilfe sau o infecţie de la vechile colonii nordice şi incursiunile Oamenilor?

Ar fi pentru prima dată, gândi Agat amuzat, când ar fi învăţat o idee de la noi. Data viitoare noi vom fi cei care ne vom îmbolnăvi de gripele lor. Iar asta ne va ucide; şi este posibil ca şi ideile noastre să-i ucidă pe ei...

În el exista o amărăciune intensă şi în principal subconştientă împotriva tevaranilor, care-i spărseseră capul, îi fracturaseră coastele şi rupseseră înţelegerea dintre ei; şi pe care acum trebuia să-i privească cum erau măcelăriţi în cetatea lor mică şi stupidă din lut. Fusese neputincios să lupte împotriva lor, iar acum era aproape neputincios să lupte pentru ei. Îi detesta fiindcă îi impuseseră neputinţa.

În clipa aceea – pe când Rolery revenea către Soliza înapoia turmelor –, un foşnet se auzi prin praful uscat de frunze din văgăuna dindărătul lui Agat. Înainte ca sunetul să fi încetat, el îşi îndreptase spre locul acela pistolul încărcat cu săgeţi.

Substanţele explozive erau interzise prin Legea Embargoului Cultural, care devenise un etos fundamental al Exilaţi-

lor, dar unele triburi băştinaşe folosiseră săgeţi şi suliţe otrăvite în primii Ani de lupte. Eliberaţi astfel de tabu, medicii din Soliza concepuseră unele toxine eficiente care continuau să facă parte din repertoriul pentru luptă şi vânătoare. Ele puteau ameţi, paraliza sau ucide lent ori rapid; otrava aceasta era letală şi avea nevoie de cinci secunde pentru a colapsa sistemul nervos al unui animal mare, ca un gaal. Mecanismul armei era simplu şi ţintirea precisă la distanţa de cincizeci de metri.

— Ieşi de-acolo! strigă Agat spre văgăuna tăcută, iar buzele lui încă tumefiate se lărgiră într-un rânjet.

Una peste alta, era pregătit să ucidă alt hilf.

— Alterra?

Un hilf se ridică printre tufişurile sure şi moarte din văgăună, cu braţele pe lângă corp. Era Umaksuman.

— La dracu'! făcu Agat şi coborî pistolul, însă nu complet.

Violenţa reprimată îl cutremură pentru o clipă ca o vibraţie spastică.

— Alterra, repetă răguşit tevaranul, în cortul tatălui meu noi am fost prieteni.

— Şi după aceea... în pădure?

Băştinaşul rămase locului tăcut, o siluetă înaltă şi voinică, cu părul blond murdar, cu chipul pământiu de foame şi epuizare.

— Ţi-am auzit vocea, alături de ceilalţi. Dacă trebuia să răzbunaţi onoarea surorii voastre, o puteaţi face câte unul, pe rând.

Degetul lui Agat era tot pe trăgaci, dar când Umaksuman răspunse, expresia i se schimbă. Nu sperase la un răspuns.

— Eu n-am fost cu ceilalţi. I-am urmărit şi i-am oprit. Acum cinci zile l-am ucis pe Ukwet, nepotul şi fratele meu, care i-a condus. De atunci am fost în dealuri.

Agat coborî complet arma şi-şi feri privirea.

— Vino aici, sus, spuse el după un timp.

Abia atunci îşi dădură amândoi seama că stătuseră în picioare şi vorbiseră cu glas tare, în dealurile acestea pline de cercetaşi gaali. Agat râse prelung şi silenţios când Umaksuman se strecură alături de el, în groapa de sub buştean.

— Prieten, inamic, ce dracu'! rosti el. Ia! îi întinse hilfului o bucată de pâine din traistă. De trei zile Rolery este soţia mea.

Umaksuman luă pâinea în tăcere şi o mâncă aşa cum mănâncă un om flămând.

— Când vor fluiera din stânga, de acolo, vom ataca toţi, îndreptându-ne către breşa din ziduri din colţul nordic şi vom străbate cetatea în fugă, pentru a lua orice tevarani putem. Gaalii ne caută prin Mlaştină, unde am fost azi-dimineaţă, nu aici. Este singura dată când vom face o incursiune în cetate. Vrei să vii?

Umaksuman încuviinţă.

— Eşti înarmat?

Hilful îşi ridică securea. Unul lângă altul, fără să vorbească, ei stătură ghemuiţi şi priviră acoperişurile ce ardeau, încăierările şi exploziile de mişcare de pe ulicioarele distruse ale cetăţuii de pe dealul din faţa lor. Norii suri împiedicau să treacă razele soarelui; fumul purtat de vânt era acru.

În stânga lor răsună un fluierat ascuţit. Coastele dealului la vest şi nord de Tevar parcă prinseră viaţă, împânzite de oameni, siluete micuţe, risipite, care alergau ghemuit la vale, pentru ca apoi să suie pe panta opusă, să treacă peste zidul spart şi să pătrundă în sfărâmăturile şi confuzia cetăţii.

Când se întâlniră la zid, bărbaţii din Soliza formară unităţi de cinci până la douăzeci de oameni, pe care le menţinură, fie în atacurile asupra grupurilor de jefuitori gaali cu pistoale cu săgeţi, bola-uri şi cuţite, fie în salvarea femeilor şi copiilor tevarani pe care-i găseau şi-i duceau la poartă. Se mişcau atât de iute şi de siguri pe ei, încât părea că exersaseră raidul; ocupaţi cu distrugerea ultimelor focare de rezistenţă din cetate, gaalii fură luaţi prin surprindere.

Agat şi Umaksuman păstrară ritmul rapid şi se alăturară unui grup de opt-zece oameni, care traversă Piaţa Bătăii-pietrei, după aceea coborî un tunel-uliţă îngust până la o piaţă mai mică şi pătrunse în una dintre marile Case de Spiţă. Săriră unul după altul pe scara din pământ, jos, în interiorul întunecat. Bărbaţi cu feţe albe şi pene roşii înfipte în părul lor precum coarnele, apărură urlând şi rotindu-şi securile, pentru a-şi apăra prada. Săgeata din pistolul lui Agat intră direct în gura deschisă a unuia; îl zări pe Umaksuman retezând din umăr braţul unui gaal, aşa cum un pădurar despică o ramură dintr-un copac. Apoi se lăsă liniştea. Femei stăteau ghemuite, tăcute, în semiîntuneric. Un prunc zbiera şi zbiera.

— Veniţi cu noi! strigă Agat.

Câteva femei înaintară spre el, după care, văzându-l, se opriră.

În lumina slabă pătrunsă prin intrare, Umaksuman apăru încărcat cu o povară în spate.

— Haideţi, aduceţi copiii! mugi el şi toţi se mişcară la auzul vocii lui cunoscute.

Agat îi grupă lângă scară cu oamenii săi înşiruiţi pentru a-i proteja, apoi dădu ordinul. Ieşiră din Casa Spiţei şi se îndreptară către poartă. Niciun gaal nu le opri goana: o ceată ciudată de femei, copii şi bărbaţi, condusă de Agat cu o secure gaală, protejându-l pe Umaksuman, care purta pe umeri o greutate mare ce se bălăngănea – bătrâna căpetenie, tatăl său Wold.

Ajunseră la poartă, trecură în fugă prin mijlocul unei trupe gaale aflate în locul unde se ridicaseră cândva corturile şi, alături de alte unităţi similare de bărbaţi din Soliza şi refugiaţi, se pierdură în pădure. Tot raidul din Tevar nu durase decât cinci minute.

Pădurea nu oferea siguranţă. Cercetaşi şi trupe gaale erau risipiţi în lungul drumului spre Soliza. Refugiaţii şi salvatorii se desfăcură în evantai, singuri şi în perechi, către sud, prin pădure. Agat rămase cu Umaksuman, care nu se putea apăra câtă vreme îl ducea pe bătrân în cârcă. Se străduiră să treacă prin tufe. Nu întâlniră niciun inamic în luminişurile sure şi printre coline, arborii năruiţi şi hăţişurile de ramuri moarte încâlcite şi tufişuri mumificate. Undeva departe în urma lor vocea unei femei ţipă şi ţipă din nou.

Le luă mult timp să meargă spre sud şi vest, descriind o jumătate de cerc prin pădure, peste coame şi înapoi către nord în cele din urmă, spre Soliza. Când Umaksuman nu mai putu înainta, Wold merse pe propriile lui picioare, însă foarte încet. Când ieşiră în sfârşit dintre copaci, zăriră luminile Citadelei Exilului strălucind departe, în bezna vântoasă deasupra mării. Pe jumătate trăgându-l după ei pe bătrân, se străduiră pe coasta dealului şi ajunseră la Poarta Uscatului.

— Vin hilfi! strigară santinelele înainte ca ei să se apropie atât de mult încât să fie văzuţi şi zărind doar părul blond al lui Umaksuman.

După aceea îl deslușiră pe Agat şi glasurile strigară:

— Alterra, Alterra!

Îi ieşiră în cale şi-l aduseră în citadelă, bărbaţi care luptaseră alături de el, care-i ascultaseră comenzile, care-i salvaseră pielea în aceste trei zile de lupte de gherilă în păduri şi pe dealuri.

Făcuseră tot ce putuseră, patru sute împotriva unui inamic care roia ca migraţiile vaste ale animalelor; cincisprezece mii de oameni, apreciase Agat. Cincisprezece mii de luptători, între şaizeci şi şaptezeci de mii de gaali cu totul, cu corturi, ceaune de gătit, tărgi, hanni, covoare din blană, securi, brăţări, raniţe pentru prunci şi lăzi în care purtau focul, toate bunurile lor sărăcăcioase, teama lor de Iarnă şi foamea lor. El văzuse femeile din taberele gaale strângând lichenii morţi de pe buşteni şi mâncându-i. Părea cu totul improbabil ca micuţa Citadelă a Exilului să mai dăinuie, neatinsă de potopul de violenţă şi foamete, cu torţe aprinse deasupra porţilor din fier şi lemn sculptat şi cu oameni care să-i salute revenirea acasă.

Încercând să relateze povestea ultimelor trei zile, el spuse:

— Ieri după-amiază, am ajuns înapoia liniei lor de marş.

Cuvintele acelea nu aveau nicio realitate, tot aşa cum nu avea nici încăperea aceasta caldă, feţele bărbaţilor şi femeilor pe care-i cunoscuse toată viaţa lui şi care-l ascultau.

— Terenul din urma lor, pe unde migraţia coborâse prin văi înguste... semăna cu relieful după o alunecare de teren. Pământ răscolit. Nimic altceva. Totul călcat în picioare şi transformat în ţărână, în nimic...

— Cum pot continua aşa? murmură Huru. Ce mănâncă?

— Depozitele pentru Iarnă din cetăţile pe care le cuceresc. Pământurile sunt pustii de acum, recoltele sunt depozitate, vânatul a migrat în sud. Ei trebuie să jefuiască toate cetăţile din drumul lor şi să trăiască de pe urma turmelor de hanni, ori să moară de foame înainte de a ieşi din ţinuturile zăpezii.

— Atunci vor veni şi aici, rosti încet un alterran.

— Aşa cred. Mâine sau poimâine.

Era adevărat, dar în acelaşi timp nu era real. Îşi trecu palma peste faţă şi simţi murdăria, încordarea şi sensibilitatea rănilor încă nevindecate ale buzelor. Simţise că trebuia să vină şi să dea raportul înaintea conducerii citadelei sale, totuşi

acum era atât de epuizat, încât nu mai putea spune nimic şi nici nu auzea ce spuneau ei. Se întoarse către Rolery, care îngenunchease tăcută lângă el. Fără să-şi ridice ochii chihlimbarii, ea spuse foarte încet:

— Ar trebui să mergi acasă, Alterra.

Agat nu se gândise la ea în orele acelea interminabile de lupte, fugă, trageri şi ascundere prin păduri. O cunoscuse de două săptămâni, vorbise cu ea pe îndelete poate de trei ori, se culcase cu ea o dată, o luase de soţie în Palatul Legii dis-de-dimineaţă cu trei zile în urmă, iar după o oră plecase cu gherilele. Nu ştia multe despre ea şi nu făcea nici măcar parte din specia lui. Iar peste alte două zile probabil că amândoi aveau să fie morţi. Râse în felul lui neauzit şi-şi lăsă mâna cu blândeţe peste mâinile ei.

— Da, îi spuse, du-mă acasă.

Tăcută, delicată, străină, ea se ridică şi-l aşteptă până îi salută pe ceilalţi.

Îi spusese lui Rolery că Wold şi Umaksuman, cu vreo două sute din poporul ei scăpaseră sau fuseseră salvaţi din Cetatea Iernii siluită şi se aflau acum în odăile pentru refugiaţi din Soliza. Femeia nu ceruse să meargă la ei. Pe când suiau strada abruptă de la casa Allei spre casa lui, îl întrebă:

— De ce ai intrat în Tevar ca să-i salvezi pe oameni?

— De ce? întrebarea i se păru ciudată. Pentru că ei nu s-ar fi salvat singuri.

— Acesta nu este un motiv, Alterra.

Ea părea docilă, soţia băştinaşă sfioasă care asculta dorinţele stăpânului ei. De fapt, înţelegea bărbatul, era încăpăţânată, voluntară şi foarte mândră. Vorbea încet şi blând, dar spunea exact ceea ce gândea.

— Ba da, este un motiv. Nu poţi să stai cu braţele încrucişate şi să te uiţi cum nemernicii îi ucid încet pe oameni. Oricum, eu doream să lupt – să răspund prin luptă...

— Însă citadela voastră... cum îi vei hrăni pe toţi oamenii pe care i-ai adus aici? Dacă gaalii vă vor asedia, sau chiar şi după aceea, în Iarnă?

— Avem destule. Alimentele nu sunt grija noastră. Noi avem nevoie de bărbaţi.

Se poticnea puţin de oboseală. Totuşi noaptea rece şi senină îi limpezise mintea şi simţea cum creştea prin el un firi-

cel de bucurie pe care nu-l mai cunoscuse de mult. Ştia cumva că această mică uşurare, această bună dispoziţie a spiritului se datora prezenţei lui Rolery. De foarte multă vreme, el fusese împovărat de toate responsabilităţile. Ea, străina, necunoscuta, cu sângele şi mintea de altă natură decât ale lui, nu-i împărtăşea puterea sau conştiinţa, cunoaşterea sau exilul. Ea nu împărtăşea cu el absolut nimic, dar îl întâlnise şi se contopiseră, imediat şi pe de-a întregul, peste hăul uriaşelor lor deosebiri; tocmai deosebirile acelea, caracterul lor profund străin le îngăduise să se întâlnească şi, prin împreunarea lor, îi eliberaseră.

Intrară prin uşa din faţă, neîncuiată, a casei lui. Nicio lumină nu ardea în locuinţa înaltă şi îngustă, din piatră grosolan finisată. Fusese clădită în urmă cu trei Ani, acum o sută optzeci de faze-lunare; străbunicul lui se născuse aici, bunicul lui, tatăl lui şi el însuşi. Îi era pe atât de familiară, pe cât îi era propriul lui corp. Încerca o plăcere aparte să intre acum cu ea, cu femeia nomadă al cărui singur cămin fusese un cort sau altul de pe o coastă sau alta de deal, sau labirinturile aglomerate ale vizuinilor de sub zăpadă. Simţea faţă de ea o tandreţe pe care cu greu ştia cum s-o exprime. Fără intenţie, îi rosti numele nu cu glas tare, ci paraverbal. Ea se întoarse pe dată în întunericul de pe hol; în întuneric, îi privi chipul. Casa şi citadela erau tăcute în jurul lor. În mintea lui, Agat o auzi rostindu-i numele, ca o şoaptă în noapte, ca o atingere peste abis.

— Ai vorbit în mintea mea, zise el cu glas tare, speriat, minunându-se.

Rolery nu răspunse nimic, dar bărbatul auzi din nou în minte, în lungul venelor şi nervilor săi, mintea ei care se întindea spre el: *Agat, Agat...*

10
BĂTRÂNA CĂPETENIE

Bătrâna căpetenie era rezistentă. Supravieţuise unui accident cerebrovascular, comoţiei, epuizării, efectelor aspre ale vremii şi dezastrului, ieşind cu voinţa intactă şi cu inteligenţa aproape intactă.

Unele lucruri nu le înţelegea, iar altele nu erau prezente tot timpul în mintea lui. Era însă fericit că scăpase din bezna îmbâcsită a Casei Spiţei, unde statul lângă foc îl transformase într-o femeie; în privinţa asta, nu încăpea îndoială. Îi plăcea – îi plăcuse dintotdeauna – citadela aceasta a departe-născuţilor, cu temelii din piatră, luminată de soare şi măturată de vânt, care fusese clădită înainte să se fi născut oricare dintre oamenii care mai trăiau acum şi care continua să stea, neschimbată, în acelaşi loc. Era mult mai bine construită decât Tevarul. În privinţa Tevarului, amintirile nu-i erau întotdeauna clare. Uneori îşi amintea ţipetele, acoperişurile ce ardeau, leşurile hăcuite şi eviscerate ale fiilor şi nepoţilor lui. Alteori nu şi le amintea. Voinţa lui de supravieţuire era foarte puternică.

Alţi refugiaţi soseau treptat, unii din Cetăţi ale Iernii cucerite din miazănoapte; cu totul, în citadela departe-născuţilor erau acum trei sute din rasa lui Wold. Era atât de ciudat să fie slabi, puţini la număr şi să trăiască din mila unor paria, încât unii tevarani, mai cu seamă cei de vârstă mijlocie nu puteau suporta. Ei stăteau în Absenţă, cu picioarele încrucişate, cu pupilele ochilor reduse la mărimea unor gămălii de ac, de parcă s-ar fi frecat cu ulei de gesin. La fel se întâmpla şi cu unele femei, care-şi văzuseră bărbaţii tăiaţi în bucăţi pe uliţele şi lângă vetrele Tevarului, sau care pierduseră copii,

şi pe care tristeţea le purtase în boală sau în Absenţă. Însă pentru Wold, prăbuşirea lumii tevarane nu era decât o parte din prăbuşirea propriei lui vieţi. Ştiind că înaintase atât de mult pe drumul spre moarte, el privea cu multă bunăvoinţă fiecare zi în parte, ca şi pe toţi bărbaţii mai tineri, oameni sau departe-născuţi: ei erau cei care trebuiau să continue lupta.

Lumina soarelui sclipea acum pe străzile din piatră, strălucind pe faţadele caselor, deşi pe cerul de deasupra dunelor din miazănoapte se zărea o pată vag murdară. În piaţa mare din faţa casei numită Tiatru, unde fuseseră adăpostiţi toţi oamenii, Wold fu salutat de un departe-născut. Avu nevoie de o vreme pentru a-l recunoaşte pe Jakob Agat, după care chicoti uşor cârâit şi spuse:

— Alterra, dar tu erai un flăcău chipeş! Acum arăţi ca un şaman din Pernmek, cu dinţii din faţă scoşi. Unde este... Îi uitase numele. Unde este femeia din Spiţa mea?

— În casa mea, Mult-bătrânule.

— Asta-i ruşinos, zise Wold.

Nu-i păsa dacă-l ofensa pe Agat. Desigur, acum Agat era stăpânul şi conducătorul lui, totuşi continua să fie o ruşine să ai o ţiitoare în propriul tău cort sau casă. Indiferent dacă era sau nu departe-născut, Agat trebuia să respecte bună-cuviinţa fundamentală.

— Ea este soţia mea. Aceasta e ruşinea?

— Aud greşit, urechile mele sunt bătrâne, replică Wold prudent.

— Ea este soţia mea.

Wold ridică ochii şi întâlni pentru prima dată privirea directă a lui Agat. Ochii lui Wold erau galben-pal ca soarele iernii şi pe sub pleoapele piezişe nu se zărea nici urmă de alb. Ochii lui Agat erau întunecaţi, irisurile şi pupilele negre, cu colţuri albe pe chipul smead; erau ochi stranii de privit, nepământeni.

Bătrânul îşi feri uitătura. Casele măreţe din piatră ale departe-născuţilor îl înconjurau, curate, strălucitoare şi străvechi sub razele soarelui.

— Eu am luat o soţie de la voi, departe-născutule, vorbi el în cele din urmă, dar n-am crezut niciodată că şi voi veţi lua una de la mine... Fiica lui Wold măritată printre falşi-oameni, fără să poarte niciun fiu...

— Nu ai motive de jelanie, răspunse tânărul departe-născut impasibil, nemişcat ca o stâncă. Eu sunt egalul tău, Wold. Din toate punctele de vedere, mai puţin al vârstei. Tu ai avut cândva o soţie departe-născută. Acum ai un ginere departe-născut. Dacă ţi-ai dorit una, poţi s-o înghiţi şi pe cealaltă.

— Este greu, rosti bătrânul cu simplitate dură. Urmă o pauză. Noi nu suntem egali, Jakob Agat. Oamenii mei sunt morţi sau distruşi. Tu eşti o căpetenie, un stăpân. Eu nu sunt. Eu însă sunt un om, pe când tu nu eşti. Ce asemănări există între noi?

— Cel puţin nu există nici ranchiună, nici ură, rosti Agat tot nemişcat.

Wold îl privi şi în cele din urmă, lent, ridică din umeri în semn de aprobare.

— Perfect, atunci putem muri împreună, rosti departe-născutul cu râsul lui surprinzător; nu ştiai niciodată când va râde un departe-născut. Mult-bătrânule, cred că gaalii vor ataca peste câteva ceasuri.

— Peste câteva...?

— În curând. Poate după ce se va ridica soarele.

Stăteau lângă arena pustie acum. Un disc zăcea abandonat la picioarele lor. Agat îl ridică şi, fără intenţie, îl azvârli aidoma unui băiat peste arenă. Privindu-l cum cade, adăugă:

— Ei sunt cam douăzeci pentru unul de-al nostru. Aşa că dacă vor trece peste ziduri sau prin poartă... voi trimite toţi copiii născuţi Toamna şi pe mamele lor la Ţanc. Cu podurile ridicate, fortăreaţa nu poate fi cucerită şi are apă şi hrană pentru minimum cinci sute de oameni vreme de o fază-lunară. Cu femeile trebuie să fie totuşi şi câţiva bărbaţi. Vrei să alegi trei-patru dintre bărbaţii voştri, care să ducă acolo femeile şi copiii? Ei trebuie să aibă o căpetenie. Ţi se pare un plan bun?

— Da, însă eu voi rămâne aici, răspunse bătrânul.

— Foarte bine, Mult-bătrânule, rosti Agat fără urmă de protest, păstrându-şi impasibil chipul tânăr, dur, brăzdat de cicatrice. Te rog să alegi bărbaţii care vor merge cu femeile şi copiii voştri. Trebuie să plece cât mai repede. Kemper va conduce grupul nostru.

— Voi merge eu cu ei, spuse Wold exact pe acelaşi ton şi Agat păru doar uşor descumpănit.

Aşadar era posibil să-l descumpănească. Încuviinţă însă fără alte cuvinte. Desigur, deferenţa lui faţă de Wold era doar o prefăcătorie politicoasă – ce motiv ar fi avut el să se plece înaintea unui om aflat în pragul morţii, care nu mai era căpetenie nici chiar în tribul lui învins? –, dar o păstra, indiferent cât de prosteşti ar fi fost răspunsurile lui Wold. Era cu adevărat o stâncă. Puţini bărbaţi erau ca el.

— Stăpânul meu, fiul meu, seamănul meu, rosti bătrânul cu un surâs larg, punându-şi mâna pe umărul lui Agat, trimite-mă oriunde doreşti. Nu mai sunt bun la nimic şi nu pot face altceva decât să mor. Stânca voastră neagră pare un loc rău în care să mori, însă voi muri acolo, dacă vrei...

— Trimite oricum câţiva bărbaţi să stea cu femeile, zise Agat, bărbaţi buni, siguri pe ei, care le pot ţine teama în frâu. Eu trebuie să merg la Poarta Uscatului, Mult-bătrânule. Vrei să vii?

Mlădios şi iute, Agat plecă. Rezemându-se într-o suliţă a departe-născuţilor, din metal strălucitor, Wold sui încetişor străzile şi treptele. Dar când ajunse abia la jumătatea drumului, fu nevoit să se oprească pentru a-şi trage răsuflarea şi atunci înţelese că trebuia să se întoarcă şi să trimită tinerele mame şi ţâncii lor pe insulă, aşa cum îi ceruse Agat. Se întoarse şi porni să coboare. Când văzu cum i se târşâiau tălpile pe lespezi, ştiu că ar trebui să-l asculte pe Agat şi să plece cu femeile pe insula neagră, pentru că aici i-ar fi încurcat pe alţii, stând în drumul lor.

Străzile luminoase erau pustii, cu excepţia câte unui departe-născut ocazional, care se grăbea undeva preocupat. Toţi erau gata, ori se pregăteau, la posturile şi îndatoririle lor. Dacă bărbaţii din clanul Tevar ar fi fost pregătiţi, dacă ar fi mers către miazănoapte ca să-i înfrunte pe gaali, dacă ar fi privit spre înainte într-un timp care urma să vină, aşa cum părea să facă Agat... Nu era de mirare că oamenii îi numeau vrăjitori pe departe-născuţi. Pe de altă parte era vina lui Agat că ei nu plecaseră în miazănoapte. El îngăduise unei femei să se interpună între aliaţi. Dacă Wold ar fi ştiut că fata vorbise din nou cu Agat, ar fi pus să fie omorâtă înapoia corturilor şi trupul să-i fie aruncat în mare, şi poate că atunci Tevar ar mai fi stat şi acum în picioare... Ea ieşi pe uşa unei case înalte din piatră şi, văzându-l pe Wold, rămase nemişcată.

Bătrânul observă că, deşi îşi legase părul la spate aşa cum făceau femeile măritate, continua să poarte tunica şi pantalonii din piele marcate cu floarea de trifoi, semnul de clan al Spiţei lui.

Nu se priviră unul pe celălalt în ochi.

Ea nu vorbi. Fiindcă trecutul era trecut şi el îi spusese lui Agat „fiu", Wold rosti în cele din urmă:

— Tu mergi pe insula neagră sau rămâi aici?

— Rămân aici, Mult-bătrânule.

— Agat mă trimite pe insula neagră, continuă el uşor nehotărât, trecându-şi de pe un picior pe celălalt greutatea care începuse să-i amorţească membrele, rezemându-se în suliţă sub lumina rece a soarelui, în blănurile lui pătate de sânge.

— Cred că Agat se teme că femeile nu se vor duce, dacă nu vor fi conduse fie de tine, fie de Umaksuman. Iar Umaksuman îi conduce pe războinicii noştri, care păzesc zidul de miază-noapte.

Ea îşi pierduse toată nepăsarea, indiferenţa, insolenţa atrăgătoare; acum era insistentă, dar blândă. Brusc, Wold şi-o aminti aşa cum fusese în copilărie, singurul ţânc din toate Tărâmurile-verii, fiica lui Shakatany, născută-Vara.

— Aşadar eşti soţia lui Alterra? rosti el şi ideea aceea în sine, suprapusă amintirii ei ca fetiţă nebunatică, veselă, îl derută din nou, aşa că nu-i auzi răspunsul. Dacă insula nu poate fi cucerită, de ce nu mergem acolo noi toţi din cetate?

— Nu am avea destulă apă, Mult-bătrânule. Gaalii vor pune stăpânire pe citadelă şi noi vom muri pe stâncă.

Peste acoperişurile Palatului Ligii, el putea întrezări pasarela. Venise fluxul şi valuri scânteiau dincolo de fortăreaţa neagră de pe insulă.

— O casă ridicată pe apa mării nu este o casă pentru oameni, rosti greoi Wold. Este prea aproape de pământul de sub mare... Voiam să-i zic ceva lui Arilia... lui Agat. Stai puţin. Am uitat ce anume. Nu-mi pot auzi mintea... Căzu pe gânduri, dar în zadar. Nu contează, urmă după aceea. Gândurile bătrânilor sunt ca praful. La revedere, fiico.

Porni mai departe, târşâindu-şi picioarele şi oprindu-se des, traversă Piaţa şi ajunse la Tiatru, unde porunci ca tinerele mame să-şi ia copiii şi să vină. Şi apoi conduse ultima lui expediţie – un cârd de femei speriate şi ţânci plângăcioşi, ca-

re-l urmau pe el şi pe cei trei bărbaţi pe care-i alesese să-l însoţească – pe drumul uriaş şi ameţitor prin văzduh, spre casa neagră şi teribilă.

Era frig acolo şi tăcere. În sălile cu bolţi înalte nu se auzea niciun zgomot, doar marea care sorbea şi rodea stâncile de la temelie. Oamenii lui se strânseră toţi laolaltă, într-o singură odaie uriaşă. Wold regretă că nu era aici şi bătrâna Kerly; ea ar fi fost de ajutor, însă zăcea moartă în Tevar sau în pădure. În cele din urmă, două femei mai curajoase le puseră la treabă pe celelalte şi găsiră grâne din care să facă terci bhan, apă pe care s-o fiarbă, lemne cu care să fiarbă apa. Când femeile şi copiii departe-născuţilor sosiră cu garda lor de zece bărbaţi, tevaranii le putură oferi mâncare caldă. Acum în fortăreaţă se aflau cinci-şase sute de oameni, care aproape c-o umpleau, şi răsuna de glasuri, iar ţâncii mişunau peste tot, aproape ca în partea femeilor dintr-o Casă a Spiţei din Cetatea Iernii. Dar de la ferestrele înguste, prin piatra transparentă care oprea vântul să intre, priveai în jos, tot mai jos, ca să vezi apa spărgându-se pe pietrele de dedesubt şi valurile fumegând în vânt.

Vântul îşi schimba direcţia şi pata murdară de pe cerul de miazănoapte devenise o pâclă, astfel că în jurul soarelui mic şi alburiu de acolo se zărea o aură mare şi alburie: cercul-zăpezii. Asta era, asta vrusese el să-i spună lui Agat. Avea să ningă. Nu doar un praf mărunt, ca ultima dată, ci zăpadă adevărată, zăpada Iernii. Viscolul... Cuvântul acela pe care nu-l mai auzise sau nu-l mai rostise de atâta vreme îl făcea să se simtă ciudat. Aşadar, pentru a muri, el trebuia să se întoarcă peste peisajul pustiu şi neschimbător al copilăriei sale, trebuia să reintre în lumea albă a furtunilor.

Rămase nemişcat la fereastră, totuşi nu văzu apa gălăgioasă de dedesubt. Îşi reaminti Iarna. Ar fi fost bine pentru gaali dacă ar fi cucerit atât Tevarul, cât şi Soliza. În seara asta şi mâine s-ar fi putut înfrupta cu hann şi grâne. Însă cât de departe ar fi ajuns, după ce ar fi început ninsoarea? Zăpada adevărată, viscolul care umplea văile şi nivela pădurile, şi vânturile care aveau să-i urmeze, muşcător de reci. Ei vor fugi când avea să-i atace inamicul acela! Zăboviseră prea mult în miazănoapte. Brusc, Wold râse răguşit şi sonor, după care întoarse spatele ferestrelor ce se întunecau. El trăise

mai mult decât Domeniul lui, decât fiii lui, decât utilitatea lui, şi avea să moară aici, pe o stâncă din mare; dar avea aliaţi de seamă şi-l slujeau războinici măreţi – mai puternici decât Agat sau decât orice bărbat. Furtuna şi Iarna luptau pentru el, iar el avea să supravieţuiască inamicilor săi.

Păşi apăsat până la vatră, desfăcu punguliţa cu gesin, puse o fărâmă pe tăciuni şi inhală de trei ori, adânc. După aceea răcni:

— Ce faceţi, femeilor? Nu-i gata terciul?

Ele îl serviră supuse; el mâncă mulţumit.

11
ASEDIUL CITADELEI

Pe tot parcursul primei zile a asediului, Rolery făcuse parte dintre cei care-i aprovizionau pe luptătorii de pe ziduri şi acoperişuri cu suliţe, bucăţi lungi, grosolane, nefinisate, de trestii holn, grele de un kilogram, care aveau un capăt tăiat pieziş, pentru a forma un vârf prelung. Bine ţintite, puteau ucide şi, chiar trimise de mâini nepricepute, o ploaie de asemenea suliţe putea respinge un grup de gaali care încerca să sprijine o scară de zidul curb dinspre uscat. Rolery adusese mănunchiuri de suliţe, suind nenumărate trepte, le trecuse mai departe, din mână în mână, în lanţul viu format pe alte scări, alergase cu ele pe străzile biciuite de vânt şi palmele îi erau presărate de aşchiile subţiri ca firul de păr şi o usturau. Acum însă, după revărsatul zorilor, adusese bolovani pentru *katapulsuri,* aruncătoarele de pietre, aidoma unor praştii uriaşe, care se aflau înapoia Porţii Uscatului. Când gaalii se adunau în număr mare în faţa porţii pentru a-şi folosi berbecii, bolovanii ce vâjâiau şi bubuiau căzând printre ei îi împrăştiau, pentru ca după aceea asediatorii să se adune iarăşi. Însă alimentarea *katapulsurilor* necesita mulţi bolovani. Băieţii trudeau întruna, scoţând lespezi din pavajul străzilor din apropiere, iar echipa ei de femei ducea câte opt sau zece asemenea lespezi odată, într-o ladă mică, cu picioare rotunde, până la bărbaţii care operau *katapulsurile.* Opt femei trăgeau laolaltă, înhămate la frânghii. Lada grea cu încărcătura ei de pietre ar fi părut de neclintit, până când deodată, când se străduiau toate, picioarele rotunde începeau să se învârtă brusc. Femeile trăgeau apoi în sus lada care zăngănea şi se cutremura în urma lor, până la poartă, unde, cu un singur efort

prelungit, o răsturnau, după aceea stăteau locului, gâfâind un minut şi îndepărtându-şi părul din ochi, după care porneau cu lada zdrăngănitoare şi goală înapoi, ca s-o reîncarce. Făcuseră asta toată dimineaţa. Pietrele şi funiile transformaseră în carne vie palmele aspre ale lui Rolery. Ea îşi rupsese bucăţi din fusta de piele subţire şi le legase peste palme cu şireturi de la sandale; asta îi fusese de ajutor şi altele o imitaseră.

— Îmi pare rău c-aţi uitat cum se fac aropanele, strigase ea spre Seiko Esmit, odată când coborau strada zăngănind, în fugă, urmate de cutia greoaie ce se hurduca după ele.

Seiko nu-i răspunsese; poate că n-o auzise. Nu se oprise din munca aceea grea – se părea că niciun departe-născut nu era plăpând –, totuşi încordarea sub care se găseau era vizibilă la Seiko, care muncea ca în transă. Odată, pe când se apropiau de poartă, gaalii începuseră să arunce crengi arzând, care căzuseră fumegând şi mocnind pe lespezi şi pe ţiglele acoperişurilor. Seiko se smucise în funii ca un animal prins în capcană, ghemuindu-se când focurile zburătoare treceau pe deasupra.

— O să se stingă, citadela asta nu poate arde, rostise Rolery încet, dar Seiko, întorcându-şi către ea faţa cu ochi goi, spusese:

— Mi-e frică de foc, mi-e frică de foc...

Însă când un tânăr arbaletier de pe zid, lovit în faţă de piatra azvârlită de o praştie gaală, fusese proiectat spre îndărăt de pe muchia îngustă pe care stătea şi se prăbuşise cu membrele răşchirate lângă ele, răsturnând două femei înhămate şi împroşcându-le fustele cu sângele şi creierii săi, Seiko fusese cea care se dusese la el şi-i luase capul zdrobit în poală, şoptindu-i adio.

— A fost din Spiţa ta? o întrebase Rolery când Seiko îşi reluase hamul şi continuaseră drumul, iar alterrana răspunsese:

— Toţi suntem înrudiţi în Citadelă. El era Jonkendy Li, cel mai tânăr membru al Consiliului.

Un tânăr luptător din arena aflată în piaţa mare, care strălucise de sudoare şi triumf şi care-i spusese să se plimbe oriunde dorea prin citadela lui. El fusese primul departe-născut care-i vorbise.

Rolery nu-l mai văzuse pe Jakob Agat de două seri, pentru că toţi cei rămaşi în Soliza, oameni şi departe-născuţi, aveau sarcini şi locuri de acţiune precis stabilite, iar Agat era peste tot, conducând o citadelă cu o mie cinci sute de luptători împotriva unei forţe de cincisprezece mii de gaali. Pe măsură ce ziua trecu, iar oboseala şi foamea îi măcinară puterea, femeia începu să-l vadă şi pe el răşchirat pe pietre însângerate, prăbuşit în celălalt punct important care era asediat: Poarta Uscatului de deasupra falezei. Echipa ei se opri din muncă pentru a mânca pâine şi fructe uscate aduse de un băietan vesel, care trăgea o ladă cu picioare rotunde plină cu provizii; o fetiţă cu chip grav ce târa un burduf din piele plin cu apă le dădu să bea. Rolery se îmbărbăta. Era sigură că vor muri toţi, fiindcă văzuse de pe acoperişuri inamicii care înnegreau dealurile: erau fără sfârşit şi abia dacă începuseră cu adevărat asediul. Era însă la fel de sigură că Agat nu putea fi omorât şi, întrucât el avea să trăiască, ea avea să trăiască de asemenea. Ce să facă moartea cu el? El însemna viaţă; însemna viaţa ei. Femeia se aşeză confortabil pe pietrele caldarâmului şi molfăi pâinea tare. Mutilarea, violul, tortura şi oroarea o înconjurau la o aruncătură de băţ din toate părţile, dar ea îşi mesteca pâinea. Atâta timp cât luptau cu toate puterile lor, cu toată inima lor, aşa cum făceau, ei se găseau în siguranţă, cel puţin în faţa fricii.

Însă la scurt timp după aceea urmară momente foarte grele. În timp ce-şi târau povara spre poartă, zăngăniturile lăzii şi de fapt toate celelalte zgomote fură acoperite de un urlet incredibil care răsună dincolo de poartă, un muget precum al unui cutremur, atât de profund şi de puternic, încât nu doar că-l auzeai, ci îl simţeai şi în oase. Iar poarta sări în ţâţânile ei din fier, scuturându-se. Rolery îl zări atunci pentru o clipă pe Agat. Alerga, conducând un grup mare de arcaşi din partea de jos a cetăţii, şi răcnea comenzi către alt grup de pe ziduri.

Toate femeile se împrăştiară, primind ordin să se refugieze pe străzile mai apropiate de centrul citadelei. *Hauuu, hauuu, hauuu!* se auzea vocea-gloatei de la Poarta Uscatului, un zgomot atât de uriaş, încât părea că-l făceau chiar dealurile, care aveau să se ridice şi să scuture citadela de pe faleză, azvârlind-o în mare. Vântul era muşcător de rece.

Echipa ei se risipise şi peste tot domnea confuzia. Rolery nu avea nimic cu ce să-şi ocupe mâinile. Se întuneca. Ziua nu înaintase totuşi chiar aşa mult, încă să se apropie noaptea. Brusc, femeia înţelese că de fapt va muri şi crezu în moartea ei; rămase nemişcată şi ţipă în şoaptă, acolo, pe strada pustie, între casele înalte şi pustii.

Pe o stradă laterală, câţiva băieţi scoteau pietre din caldarâm şi le transportau pentru a întări baricadele ce fuseseră construite de-a curmezişul celor patru străzi care duceau în piaţa principală. Ea li se alătură, ca să se încălzească, ca să continue să facă ceva. Lucrară în tăcere; erau cinci-şase şi munca era mult prea grea pentru ei.

— Zăpadă, rosti unul dintre ei, oprindu-se lângă Rolery.

Ea ridică ochii de la piatra pe care o împingea încetişor pe stradă şi zări fulgii albi ce se roteau, îndesindu-se de la o clipă la alta. Toţi încetară lucrul. Vântul nu mai bătea şi glasul monstruos care mugea la poartă amuţise. Ninsoarea şi întunericul veneau laolaltă, aducând tăcere.

— Ia uitaţi-vă la ea, se minună un băiat.

Deja nu mai puteau zări capătul opus al străzii. Aflat la numai o răspântie depărtare, lumina Palatului Ligilor se întrezărea ca o strălucire gălbuie slabă.

— O să ne uităm toată Iarna la ea, rosti alt băieţandru, dacă o s-apucăm să trăim atât. Haide! Cred că în Palat a început servitul cinei.

— Nu vii? o întrebă cel mai tânăr pe Rolery.

— Ai mei sunt în cealaltă casă... Tiatru, mi se pare.

— Nu, de acum vom mânca toţi în Palat, ca bucătăresele să lucreze mai puţin. Vino!

Băieţii erau timizi, morocănoşi, camarazi. Femeia îi urmă.

Noaptea sosise devreme; ziua sosi târziu. Rolery se trezi în casa lui Agat, lângă bărbat, şi văzu lumina cenuşie pe pereţii cenuşii, dungi spălăcite care răzbăteau prin obloanele ce acopereau ferestrele din sticlă. Totul era nemişcat, complet nemişcat. Nici din casă, nici de afară nu răzbătea vreun sunet. Cum se putea ca o cetate asediată să fie atât de tăcută? Însă asediul şi gaalii păreau foarte îndepărtaţi, ţinuţi la distanţă de liniştea aceasta ciudată din zori. Aici era cald,

iar Agat era pierdut în somn lângă ea. Femeia rămase perfect nemişcată.

Ciocănituri la parter, bătăi în uşă, voci. Vraja se destrămă; clipele cele mai bune trecură. Îl strigau pe Agat. Ea îl trezi, şi nu fu uşor; în cele din urmă, încă buimac de somn, bărbatul se sculă în picioare şi deschise fereastra şi oblonul, lăsând să pătrundă lumina zilei.

A treia zi a asediului, prima zi de viscol. Pe străzi, pătura de zăpada era înaltă de treizeci de centimetri şi continua să ningă. Ninsoarea era uneori deasă şi liniştită, dar în majoritate era purtată de un vânt tăios dinspre miazănoapte. Totul amuţise şi fusese transformat de omăt. Dispăruseră dealurile, pădurea şi câmpurile; nu mai exista cer. Acoperişurile cele mai apropiate se pierdeau în alb. Pe o distanţă scurtă vedeai zăpadă căzută şi zăpadă care cădea, iar apoi nu mai puteai să vezi nimic.

Spre apus, refluxul se retrase în viscolul silenţios. Pasarela se arcuia, dispărând în neant. Ţancul nu putea fi văzut. Nu exista nici cer, nici mare. Zăpada acoperea stâncile întunecate, ascunzând nisipul.

Agat închise oblonul şi fereastra şi se întoarse către Rolery. Chipul îi era încă destins de somn, glasul răguşit.

— Nu se poate ca ei să fi plecat, murmură el.

Pentru că asta i se strigase de pe stradă:

— Gaalii au plecat, s-au retras, fug spre miazăzi...

Nu puteai să fii sigur. De pe zidurile Solizei nu se putea zări nimic, doar viscolul. Totuşi ceva mai departe în viscol puteau să existe o mie de corturi, ridicate pentru a aştepta schimbarea vremii, sau putea să nu existe niciunul.

Câţiva cercetaşi coborâră pe funii dincolo de ziduri. Trei se întoarseră şi spuseră că suiseră pe coamă până la pădure şi nu găsiseră niciun gaal; dar reveniseră, fiindcă nu puteau zări nici ctadela de la o sută de metri. Un cercetaş nu se mai întoarse. Fusese oare capturat sau se rătăcise în viscol?

Alterranii se întâlniră în biblioteca Palatului; potrivit obiceiului, cetăţenii doritori puteau să vină pentru a asculta şi a delibera cu ei. Consiliul alterranilor avea acum numai opt membri, nu zece. Jonkendy Li murise, la fel ca Haris: cel mai tânăr şi cel mai bătrân. Prezenţi erau doar şapte, întru-

cât Pilotson veghea pe ziduri. Sala însă era plină de ascultători tăcuţi.

— Gaalii n-au plecat... Nu sunt aproape de cetate... Unii... unii sunt...

Alla Pasfal vorbea răguşit, pulsul îi zvâcnea în beregată şi chipul îi era cenuşiu-pământiu. Dintre toţi departe-născuţii, era cel mai bine antrenată în „ascultarea minţii", cum o numeau ei: putea să audă gândurile oamenilor la distanţe mai mari decât oricine şi putea să asculte o minte care nu ştia că era auzită.

Asta este interzis, spusese Agat cu mult timp în urmă – cu o săptămână în urmă? – şi acum el se pronunţase împotriva acestei încercări de a afla dacă gaalii mai erau campaţi lângă Soliza.

— Noi n-am încălcat niciodată legea aceea, zisese el, niciodată în tot Exilul. Şi mai spusese: Vom şti unde sunt gaalii de îndată ce se opreşte ninsoarea; până atunci vom sta de veghe.

Alţii nu fuseseră însă de aceeaşi părere cu el şi-şi impuseseră voinţa. Rolery se simţise derutată şi tulburată, când îl văzuse retrăgându-se, acceptându-le decizia. El încercase să-i explice de ce trebuise să procedeze aşa; îi explicase că el nu era căpetenia citadelei sau a Consiliului, că erau aleşi zece alterrani care conduceau împreună, dar toate vorbele acelea fuseseră de neînţeles pentru Rolery. Fie era, fie nu era căpetenia lor; iar dacă nu era, ei erau pierduţi.

Acum bătrâna se zvârcolea; ochii ei nu vedeau pe nimeni şi se străduia să exprime în cuvinte crâmpeiele de întrezăriri indescriptibile din minţile străine, ale căror gânduri erau într-un grai străin, înţelegerea ei efemeră şi nearticulată a obiectelor pe care le atingeau mâinile altei fiinţe...

— Ţin... ţin... ceva lung... o funie..., se bâlbâi ea.

Rolery se cutremură de teamă şi dezgust. Agat stătea întors cu spatele la Alla, retras.

În cele din urmă Alla rămase nemişcată şi stătu aşa mult timp, cu capul plecat.

Seiko Esmit umplu celor şapte alterrani şi lui Rolery câte o micuţă ceaşcă ceremonială; fiecare dintre ei, abia atingând-o cu buzele, o trecu altui cetăţean, care o trecu altuia, până când ceşcuţa se goli. Rolery privi fascinată obiectul acela pe

care-l primi de la Agat, înainte de a bea şi a-l trece mai departe. Albastru şi delicat ca o frunză, îngăduia luminii să treacă prin el ca o nestemată.

— Gaalii au plecat, rosti Alla Pasfal cu glas tare, ridicându-şi chipul pustiit. Acum merg printr-o vale dintre doi munţi – asta a fost foarte clar.

— Valea Giln, murmură un bărbat. E la vreo zece kilometri sud de Mlaştină.

— Fug dinaintea Iernii. Zidurile citadelei sunt în siguranţă.

— Dar legea a fost încălcată, zise Agat şi vocea lui răguşită reteză murmurele de speranţă şi jubilare. Zidurile pot fi reparate. În sfârşit, vom vedea...

Rolery îl însoţi pe scara lungă şi prin Sala de Adunare vastă, ticsită acum de capre de lemn şi mese, fiindcă aici fusese desemnată sala de mese comună, sub ceasurile aurii şi desenele din cristal ale planetelor ce-şi înconjurau sorii.

— Să mergem acasă, rosti el.

Îşi îmbrăcară hainele mari din blană, cu glugi, ce fuseseră împărţite tuturor din magaziile de sub Palatul Vechi, şi ieşiră împreună în vântul orbitor din Piaţă. Nu merseseră nici zece paşi, când din viscol ţâşni o siluetă grotescă, albă mânjită cu roşu, care zbiera:

— Poarta Mării, au trecut zidurile, la Poarta Marii...

Agat o privi doar o dată pe Rolery, după care dispăru în vifor. Peste încă o clipă, zăngănitul de metal care lovea metalul răsună din turnul de deasupra, bubuitor, înăbuşit de zăpadă. Ei numeau sunetul acela puternic *clopot* şi toţi îi învăţaseră semnalele înainte de începerea asediului. Patru, cinci lovituri, apoi tăcere, apoi cinci din nou şi din nou: toţi bărbaţii la Poarta Mării, Poarta Mării...

Rolery îl trase pe mesager din drum, sub arcadele Palatului Ligii, înainte ca bărbaţii să dea năvală pe uşi, fără haine sau străduindu-se să-şi îmbrace hainele în vreme ce alergau, înarmaţi şi neînarmaţi, repezindu-se în ninsoarea învolburată şi dispărând în ea înainte să fi traversat Piaţa.

După aceea nu mai apăru niciunul. Femeia putea auzi zgomote din direcţia Porţii Mării, foarte îndepărtate prin şuierul vântului şi foşnetul ninsorii. Mesagerul se rezemă de ea la adăpostul arcadei. Sângera dintr-o rană adâncă la gât şi ar fi căzut, dacă Rolery i-ar fi dat drumul. Îi recunoscu chipul;

era alterranul numit Pilotson şi-i folosi numele, ca să-l trezească şi să-l îndemne să nu se oprească pe când încerca să-l aducă în clădire. El se împletici de slăbiciune şi murmură încercând să-şi transmită mesajul:

— Au pătruns, au trecut zidurile...

12
ASEDIUL PIEŢII

Poarta Mării înaltă şi îngustă bubui şi ivărele fură trântite la locurile lor şi închise. Bătălia din viscol luase sfârşit. Însă bărbaţii din citadelă se întoarseră şi văzură umbre alergând peste troienele pătate cu roşu de pe stradă şi prin ninsoarea care nu încetase.

Îşi ridicară în grabă morţii şi răniţii şi reveniră în Piaţă. În viforul acesta nu puteai să veghezi împotriva scărilor şi căţărătorilor; nu puteai să vezi în lungul zidurilor mai departe de cinci metri într-o parte sau alta. Un gaal sau un grup de gaali trecuseră zidul, pe sub nasul străjilor, şi deschiseseră Poarta Mării pentru un asalt. Asaltul acela fusese respins, totuşi următorul putea sosi oriunde, oricând, cu şi mai multă forţă.

— Cred că majoritatea gaalilor au plecat azi spre miazăzi, rosti Umaksuman mergând alături de Agat către baricada dintre Tiatru şi Colegiu.

Agat încuviinţă din cap.

— Trebuie s-o fi făcut. Dacă n-ar fi plecat, ar fi murit de foame. Cei cu care ne înfruntăm acum sunt o forţă de ocupaţie lăsată în urmă pentru a ne lichida şi a supravieţui cu proviziile noastre. Câţi crezi că sunt?

— La poartă n-au fost mai mult de o mie, rosti nesigur băştinaşul. Dar s-ar putea să fie mai mulţi. Şi toţi vor fi între ziduri... Uite!

Umaksuman arătă o formă îndoită din mijloc care se deplasa rapid şi pe care perdelele de ninsoare o dezvăluiseră pentru o clipă la jumătatea străzii.

— Tu ia-o pe-acolo, murmură el şi dispăru imediat în stânga.

Agat ocoli cvartalul prin dreapta şi se reîntâlni cu Umaksuman pe stradă.

— N-am avut noroc...

— Noroc, răspunse scurt tevaranul şi ridică o secure gaală cu inserturi din os pe care n-o avusese cu un minut mai devreme.

Deasupra capetelor, clopotul din turnul Palatului continua să-şi trimită dangătul surd şi înăbuşit prin ninsoare: unu, doi-unu, doi-unu, doi... Retragere în Piaţă, în Piaţă... Toţi cei care luptaseră la Poarta Mării şi cei care patrulaseră pe ziduri şi la Poarta Uscatului, sau care dormeau în casele lor ori încercau să vegheze de pe acoperişuri, veniseră sau veneau către inima citadelei, Piaţa dintre cele patru clădiri mari. Erau lăsaţi să treacă unul câte unul prin baricade. Umaksuman şi Agat sosiră şi ei în cele din urmă, ştiind că ar fi fost prostește să mai rămână acum pe străzile acestea unde alergau umbre.

— Haide, Alterra! îl îndemnă băştinaşul şi Agat veni, deşi şovăitor.

Îi venea greu să-şi abandoneze citadela în mâinile inamicului.

Vântul se mai potolise. Uneori, prin zgomotele complexe şi bizare ale furtunii, cei din Piaţă puteau auzi sticlă spărgându-se sau trosnetul unei uşi sparte de o secure pe străzile ce dispăreau în ninsoare. Multe case fuseseră lăsate descuiate, deschise pentru jefuitori; în afară de adăpost împotriva zăpezii, gaalii aveau să găsească acolo foarte puţine. Cu o săptămână în urmă, toate fărâmele de mâncare fuseseră aduse în Sala Comună din Palatul acesta. Conductele de apă şi de gaze naturale ale tuturor clădirilor, cu excepţia celor patru din jurul Pieţii, fuseseră închise în noaptea trecută. Fântânile din Soliza erau goale, secate, sub cercurile lor de ţurţuri şi poverile de zăpadă. Toate magaziile şi grânarele se aflau în subteran, în beciurile şi pivniţele săpate cu generaţii în urmă sub Palatul Vechi şi Palatul Ligii. Pustii, îngheţate, lipsite de lumină, casele abandonate nu ofereau nimic invadatorilor.

— Pot trăi cu turmele noastre o fază-lunară chiar şi fără să le hrănească – vor înjunghia hannii şi vor pune carnea la uscat...

Dermat Alterra îl întâmpinase pe Agat în uşa Palatului Ligii, plin de panică şi de reproşuri.

— Mai întâi vor trebui să prindă hanii, mârâi Agat.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că am deschis ocolurile acum câteva minute, pe când eram la Poarta Mării şi i-am lăsat să iasă. Am fost cu Păstorul Paol, care a emis un semnal de panică şi ei au ieşit în goana mare, direct în viscol.

— Ai lăsat hanii să iasă... turmele? Cu ce vom mai trăi restul iernii... dacă gaalii vor pleca?

— Paol ţi-a trimis panica hannilor şi ţie, Dermat? se răsti Agat. Crezi că nu ne putem strânge propriile noastre animale? Şi nu avem magazii de grâne, vânători, lanul-zăpezii – ce naiba te-a apucat?

— Jakob, murmură Seiko Esmit strecurându-se între el şi bărbătui mai vârstnic.

Agat îşi dădu seama că răcnise la Dermat şi se strădui să se stăpânească. Era însă tare greu să te întorci de la o luptă sânge roasă, aşa cum fusese apărarea Porţii Mării, şi să fii nevoit să faci faţă unui caz de isterie masculină. Capul îl durea teribil; rana cu care se alesese într-un raid asupra taberei gaalilor continua să fie dureroasă, deşi ar fi trebuit să se fi vindecat de acum; la Poarta Mării, el scăpase nerănit, dar era acoperit de sângele altora. Ninsoarea şoptea, lovind ferestrele înalte şi fără obloane ale bibliotecii. Era amiază, însă părea amurg. Sub ferestre se întindea Piaţa cu baricadele ei bine păzite. Dincolo de ele se aflau casele abandonate, zidurile fără apărători, citadela de zăpadă şi umbre.

În ziua aceea a retragerii lor în Citadela Interioară, ziua a patra a asediului, ei rămaseră între baricade; totuşi în aceeaşi noapte, când ninsoarea se domoli pentru o vreme, un grup de recunoaştere se furişă afară, ieşind pe acoperişurile Colegiului. Viscolul reveni în forţă la revărsatul zorilor, sau poate că o a doua furtună o urmă imediat pe prima, iar la adăpostul zăpezii şi gerului bărbaţii şi băieţii din Soliza purtară gherila pe propriile lor străzi. Ieşeau câte doi-trei, cutreierând străzile, acoperişurile şi încăperile, umbre printre umbre. Foloseau cuţite, săgeţi otrăvite, bolouri. Intrară prin efracţie în propriile lor case şi-i uciseră pe gaalii care se pripăşiseră acolo, sau fură ucişi de ei.

Deoarece nu se temea de înălţimi, Agat era unul dintre cei mai pricepuţi în deplasarea pe acoperişuri. Din cauza zăpezii, pantele mult înclinate şi acoperite de ţigle erau destul de alunecoase, însă posibilitatea de a-i săgeta pe gaali era irezistibilă, iar probabilitatea de a fi omorât nu era mai mare decât în alte variante ale vânătorii: furişările pe după colţurile străzilor sau în locuinţe.

A şasea zi a asediului, a patra zi de viscol: ninsoarea era fină, rară, mânată de vânt. Termometrele din Sala Arhivelor aflată în subsolul Palatului vechi, pe care o foloseau acum ca spital, arătau –4°C la exterior, iar potrivit anemometrelor rafalele de vânt depăşeau o sută de kilometri pe oră. Afară era teribil, fiindcă vântul îţi repezea în faţă fulgii fini ca pe nişte grăunţe de nisip, învolburându-i prin sticla spartă a ferestrelor ale căror obloane fuseseră smulse pentru alimentarea focurilor şi troienindu-i pe podelele despicate. Căldura şi hrana erau foarte puţine în citadelă, cu excepţia celor patru clădiri din jurul Pieţii. Gaalii se ghemuiau în camere goale, ardeau saltele, uşi rupte, obloane şi cufere în mijlocul podelelor şi aşteptau încheierea furtunii. Nu aveau provizii; puţina mâncare existentă fusese luată de Coborârea spre Miazăzi. După ce viscolul avea să se potolească, ei aveau să poată vâna şi extermina pe cei din citadelă, după care să trăiască din magaziile lor pentru Iarnă. Dar câtă vreme viforul continua, atacatorii flămânzeau.

Ei deţineau controlul pasarelei, deşi asta nu-i ajuta prea mult. Santinelele din Turnul Ligii văzuseră unica lor incursiune, ezitantă, către Ţanc, care se sfârşise prompt printr-o ploaie de suliţe şi ridicarea punţii basculante. Foarte puţini gaali fuseseră văzuţi aventurându-se în timpul refluxului pe plajele de sub faleza Solizei; probabil că văzuseră fluxul sosind mugitor şi nu ştiau când va sosi următorul, întrucât ei trăiau în interiorul uscatului. Aşa că Ţancul se găsea în siguranţă, iar unii dintre paraverbalii bine antrenaţi din cetate contactaseră bărbaţi şi femei de pe insulă, suficient pentru a şti că se descurcau bine şi pentru a le transmite taţilor neliniştiţi că niciun copil nu era bolnav. Ţancul se descurca perfect, însă citadela fusese străpunsă, invadată, ocupată; peste o sută din oamenii ei fuseseră deja ucişi, iar restul erau prinşi în numai patru clădiri. O citadelă de zăpadă, umbre şi sânge.

Jakob Agat era ghemuit într-o cameră cu pereţi gri. Era goală, cu excepţia unui morman de umplutură ruptă dintr-o saltea şi cioburi de sticlă peste care se cernuse zăpadă fină. Casa era tăcută. Sub ferestrele acestea fusese patul unde el şi Rolery dormiseră într-o noapte; femeia îl trezise dimineaţa. Ghemuit acolo, un intrus în propria sa casă, Agat se gândi cu tandreţe amară la Rolery. Cândva – i se părea foarte îndepărtat în timp, poate acum douăsprezece zile – el spusese în chiar aceeaşi încăpere că nu putea să continue fără ea, iar acum nu avea timp, nici ziua, nici noaptea, măcar să se gândească la ea. Lasă-mă atunci să mă gândesc la ea acum, cel puţin să mă gândesc la ea, se adresă furios tăcerii, dar nu se putea gândi decât la faptul că ei doi se născuseră într-o epocă greşită. Într-un anotimp greşit. Nu poţi să începi o iubire la începerea anotimpului morţii.

Vântul şuiera arţăgos prin ferestrele sparte şi Agat se înfioră. Se simţise încins toată ziua, atunci când nu tremurase de frig. Temperatura la exterior continua să coboare şi mulţi luptători de gherilă de pe acoperişuri aveau probleme cu „degeraturile", cum le numeau bătrânii. El se simţea mai bine dacă se mişca. Gânditul nu-i făcea bine. Porni spre uşă mânat de reflexul de o viaţă, după aceea se opri şi se apropie uşor de fereastra prin care intrase. În camera de la parterul clădirii vecine se adăpostise un grup de gaali. Putea zări spinarea unuia dintre ei lângă fereastră. Erau un popor cu pielea albă; îşi căneau părul şi-l solidificau cu păcură sau catran, însă grumazul musculos şi curbat pe care-l vedea Agat era alb. Curios cât de puţine ocazii avusese pentru a-şi vedea realmente inamicii. Trăgeai de la depărtare sau loveai şi apoi fugeai sau, aşa cum fusese la Poarta Mării, luptai prea de aproape şi prea rapid ca să te uiţi. Se întrebă dacă ochii le erau gălbui sau chihlimbarii ca ai tevaranilor; avea impresia că erau mai degrabă cenuşii. Nu era totuşi momentul ca să afle răspunsul acela. Sui pe pervazul ferestrei, se căţără pe fronton şi-şi părăsi casa pe acoperiş.

Ruta pe care obişnuia să se întoarcă la Piaţă era blocată; gaalii începuseră şi ei să vâneze de pe acoperişuri. Scăpă destul de iute de toţi urmăritorii lui, cu o excepţie, un bărbat înarmat cu o sarbacană care nu-l pierduse din vedere şi sărise peste distanţa de aproape trei metri dintre două case,

care-i oprise pe ceilalţi. Agat fusese silit să coboare pe o străduţă şi să fugă cât îl ţineau picioarele.

O santinelă de la baricada de pe strada Esmit, care veghea tocmai după astfel de cazuri, îi aruncă o scară din frânghie, pe care o escaladă cât putu de repede. Tocmai ajunsese sus, când o săgeată îl înţepă în mâna dreaptă. Agat se lăsă să lunece de cealaltă parte a baricadei, smulse săgeata, supse rana şi scuipă. Gaalii nu-şi otrăveau săgeţile, însă obişnuiau să le folosească pe cele ale apărătorilor Solizei, dintre care unele erau, desigur, otrăvite. Era o demonstraţie destul de clară a unui motiv pentru Legea canonică a Embargoului. Agat petrecu două minute foarte neplăcute, aşteptând să fie izbit de primele crampe, apoi îşi dădu seama că era norocos şi începu să simtă durerea rănii mici, dar urâte din mână. În plus era tocmai mâna cu care trăgea.

Cina se servea în Sala Adunării, sub ceasurile aurii. El nu mai mâncase din zori. Se simţea foarte înfometat, până se aşeză la o masă cu castronul de bhan cald şi carnea sărată; după care nu mai putu să mănânce. Nu avea nici chef să vorbească, însă era mai bine decât să mănânce, aşa că discută cu toţi cei care se strânseră în jurul lui, până când alarma răsună dinspre clopotul din turnul de deasupra lor: alt atac.

Ca de obicei, atacatorii treceau de la o baricadă la alta; ca de obicei, nu era nimic foarte serios. Nimeni nu putea desfăşura un asalt prelungit pe vremea aceasta aspră. Raidurile din amurg, care treceau de la o ţintă la alta, intenţionau doar să creeze ocazii pentru a strecura în Piaţă unul sau doi gaali peste o baricadă nepăzită pentru moment, care să deschidă după aceea uşile masive de fier din spatele Palatului Vechi. Atacatorii dispăreau odată cu venirea întunericului. Arcaşii care trăgeau de la ferestrele de sus ale Palatului Vechi şi Colegiului se opriră şi în scurt timp anunţară că străzile erau curate. Ca de obicei, câţiva apărători fuseseră răniţi sau ucişi; un arbaletier lovit la fereastra sa de o săgeată de dedesubt, un băiat care, suind prea sus pe baricadă pentru a avea o poziţie mai bună, fusese lovit în pântec de o lance cu vârf din fier; câteva răni minore. Zilnic câţiva erau omorâţi sau răniţi şi rămâneau tot mai puţini să facă de strajă şi să lupte. Scăderea a puţini din prea puţini...

Agat reveni de la acţiunea aceasta, alternând din nou între febră şi fiori. Majoritatea celor care mâncau când se declanşase alarma se întoarseră la mesele lor şi terminară cina. Agat nu avea pic de interes faţă de mâncare, ba chiar se strădui să-i evite mirosul. Mâna zgâriată sângera de câte ori o folosea, ceea ce-i oferi o scuză pentru a coborî în Sala Arhivelor de sub Palatul Vechi, ca să fie bandajat.

Sala era foarte mare, cu tavan scund, menţinută la temperatură constantă, ba chiar şi la lumină constantă, blândă, zi şi noapte – un loc foarte bun pentru păstrarea instrumentelor vechi, hărţilor şi documentelor şi un loc la fel de bun pentru adăpostirea răniţilor. Aceştia zăceau pe saltele improvizate pe podeaua mochetată, insuliţe de somn şi durere ce presărau liniştea din încăperea lungă. Acolo o văzu pe soţia lui înaintând spre el, aşa cum sperase. Imaginea ei, imaginea reală şi certă, nu-i stârni tandreţea amară pe care o simţea de câte ori se gândea la Rolery, ci îi oferi pur şi simplu plăcere intensă.

— Salut, Rolery, mormăi Agat, apoi îi întoarse spatele, merse la Seiko şi medicul Wattock şi se interesă de Huru Pilotson.

Sentimentul care îl cuprinse îl copleşea.

— Rana îi creşte, şopti Wattock şi Agat se holbă la el, neînţelegând de îndată că se referea la Pilotson.

— Creşte? repetă el, nevenindu-i să creadă, şi se duse la salteaua lui Pilotson, îngenunchind acolo.

Pilotson ridică ochii către el.

— Cum merge, Huru?

— Ai făcut o mare greşeală, rosti rănitul.

Ei doi se cunoşteau şi fuseseră prieteni toată viaţa. Agat ştiu imediat şi fără greş la ce se gândea celălalt: căsătoria sa. Nu ştiu însă ce să răspundă.

— N-ar fi fost cine ştie ce diferenţă, începu el în cele din urmă, după aceea se opri; nu trebuia să se justifice.

— Nu sunt destui, zise Pilotson, nu sunt destui.

Agat îşi dădu abia atunci seama că prietenul lui delira.

— E-n regulă, Huru! rosti el cu glas atât de autoritar, încât după un moment Pilotson suspină şi închise ochii, părând să accepte protecţia asigurării aceleia.

Agat se ridică şi reveni la Wattock.

— Pansează-mi rana asta, ca să nu mai sângereze... Ce se-ntâmplă cu Pilotson?

Rolery aduse bandaje şi feşe, iar Wattock bandajă rana lui Agat din două mişcări experte.

— Alterra, răspunse el, nu ştiu. Este posibil ca gaalii să folosească o otravă la care antidoturile noastre să nu facă faţă. Le-am încercat pe toate. Pilotson Alterra nu-i singurul. Rănile nu se închid, ci cresc. Uită-te la băiatul ăsta de aici. Este la fel.

Băiatul, un luptător de gherilă în vârstă de şaisprezece ani, gemea şi se zvârcolea ca în ghearele unui coşmar. Rana de suliţă din coapsa lui nu părea să sângereze, dar firicele roşii porneau de la ea pe sub piele, conferindu-i un aspect ciudat şi era foarte fierbinte la atingere.

— Ai încercat antidoturi, zici? întrebă Agat, luându-şi ochii de la chipul chinuit al băiatului.

— Pe toate, Alterra. Îmi reaminteşte de rana pe care ai căpătat-o tu la începutul Toamnei, de la *klois* pe care l-ai vânat. Mai ţii minte? Poate că gaalii produc otravă din sângele sau glandele klois. Poate că rănile acestea se vor vindeca în timp, aşa cum s-a întâmplat cu aceea. Da, asta e cicatricea. Pe când era tânăr, ca flăcăul ăsta, le explică Wattock lui Seiko şi Rolery, a suit într-un copac după un klois şi zgârieturile cu care s-a ales n-au părut prea importante, dar s-au umflat şi el a căzut la pat cu febră. În câteva zile însă s-a vindecat.

— Acesta nu se va vindeca, vorbi încet Rolery către Agat.

— De ce spui asta?

— Obişnuiam să... să o privesc pe femeia care era vraciul clanului meu. Am învăţat câte ceva... Firele acelea de pe piciorul lui, acolo, ei le numesc cărările-morţii.

— Aşadar cunoşti otrava asta?

— Nu cred că este otravă. Orice rană destul de adâncă poate cauza cărările-morţii. Chiar şi o rană mică, care nu sângerează sau care se murdăreşte. Este răul din armă...

— Asta-i o superstiţie, pufni Wattock.

— Noi nu înţelegem răul-armei, Rolery, îi spuse Agat trăgând-o cu un gest protector de lângă bătrânul medic indignat. Noi avem o...

— Dar este atât la băiat, cât şi la Pilotson Alterra! Priveşte...

Femeia îl duse la un tevaran rănit, un bărbat micuţ de vârstă mijlocie, cu chip voios, care-i arătă pe dată lui Agat lo-

cul unde-i fusese urechea stângă înainte să fi fost retezată de o secure. Rana se vindeca, însă era inflamată, fierbinte, supura...

Cu un gest reflex, Agat duse mâna la propria lui rană de la cap, care pulsa, neîngrijită.

Wattock îi urmase şi, fulgerând-o din priviri pe hilfa nevinovată, rosti:

— Ceea ce hilfii locali numesc „răul-armei“ este, desigur, infecţia bacteriană. Ai studiat-o tu însuţi la şcoală, Alterra. Deoarece oamenii nu sunt susceptibili la infecţiile cu la bacterii locale sau forme de viaţă virale, singurele vătămări pe care le putem suferi sunt leziunile unor organe vitale, hemoragiile sau otrăvirile de natură chimică, pentru care avem antidoturi...

— Totuşi băiatul moare, zise Rolery cu glasul ei încet dar ferm. Rana n-a fost spălată înainte să fi fost cusută...

Bătrânul medic se încordă de furie.

— Întoarce-te printre ai tăi şi nu-mi spune mie cum să-ngrijesc oamenii...

— Ajunge, spuse Agat.

Tăcere.

— Rolery, urmă bărbatul, dacă poţi să lipseşti de aici pentru o vreme, m-am gândit că am putea să mergem...

Fusese pe punctul de a spune „acasă".

— Să cinăm ceva, poate, sfârşi el vag.

Femeia nu mâncase; Agat stătu alături de ea în Sala Adunării şi ciuguli puţin. După aceea îşi îmbrăcară hainele, ca să traverseze Piaţa neluminată şi suflată de vânt spre clădirea Colegiului, unde împărţeau o sală de clasă cu alte două perechi. Dormitoarele din Palatul Vechi erau mai confortabile, însă majoritatea cuplurilor căsătorite ale căror soţii nu se adăpostiseră în Ţanc preferau cel puţin această semi-intimitate, când se puteau bucura de ea. O femeie dormea înapoia unui rând de bănci, înfofolită în haina ei. Mese fuseseră răsturnate pentru a astupa ferestre sparte împotriva pietrelor, săgeţilor şi vântului. Agat şi soţia lui îşi întinseră hainele pe podeaua nemochetată pentru a-şi face culcuş. Înainte de a-l lăsa să se culce, Rolery strânse zăpadă curată de pe un pervaz şi-i spălă rănile de la mână şi de la cap. Fu dureros şi el protestă, iritat şi de oboseală, însă ea spuse:

— Tu eşti Alterra – tu nu te-mbolnăveşti –, dar asta nu-ţi va face rău. Niciun rău...

13
ULTIMA ZI

În somnul lui înfierbântat, în bezna rece a încăperii prăfuite, Agat vorbi cu glas tare de câteva ori, iar o dată, când Rolery dormea, o strigă din propriul lui somn, întinzându-se peste hăul fără lumină, rostindu-i numele de la depărtare tot mai mare. Glasul lui întrerupse visul ei şi femeia se trezi. Era încă întuneric.

Dimineaţa sosi devreme: lumina străluci în odaie pe lângă mesele răsturnate, întinzând dâre albe pe tavan. Femeia care fusese acolo când ei sosiseră peste noapte continua să doarmă, vlăguită, dar celălalt cuplu, care se culcase pe o masă de scris pentru a evita curenţii reci de aer, se sculase. Agat se ridică în capul oaselor, privi uimit în jur şi rosti cu glasul lui răguşit:

— S-a oprit viscolul...

Împinseră o masă puţin într-o parte, priviră afară şi văzură din nou lumea: Piaţa cu zăpada bătătorită, călcată în picioare, baricade troienite, faţade uriaşe, închise cu obloane, ale celor patru clădiri, acoperişuri înzăpezite dincolo de ele şi un crâmpei de mare. O lume albă şi albastră, strălucitor de clară; umbrele erau albăstrui şi totul era atins de lumina solară matinală, orbitor de albă.

Era minunat, însă în acelaşi timp părea ca şi cum zidurile ce-i protejaseră fuseseră distruse peste noapte.

Agat gândea la fel ca Rolery, fiindcă spuse:

— Ar fi bine să ne ducem la Palat înainte ca ei să-şi dea seama că pot să stea pe acoperişuri şi să ne folosească drept ţinte mişcătoare.

— Putem folosi tunelurile subterane pentru a trece de la o clădire la alta, spuse cineva din odaie şi Agat aprobă din cap.

— Aşa vom face, rosti el, totuşi baricadele trebuie să aibă străji...

Rolery trase de timp până când plecară ceilalţi, apoi izbuti să-l convingă pe nerăbdătorul Agat s-o lase să-i examineze din nou rana de la cap. Arăta mai bine sau, cel puţin, nu arăta mai rău. De pe chipul lui nu dispăruseră încă urmele bătăii primite de la Spiţa ei; mâinile lui Rolery erau de asemenea învineţite de la manipularea pietrelor şi funiilor şi pline de băşici şi rosături pe care gerul le agravase. Ea îşi lăsă palmele rănite pe capul lui rănit şi începu să râdă.

— Parcă suntem doi războinici bătrâni, zise după aceea. Ia spune, Jakob Agat, când vom merge în tărâmul de sub mare, o să-ţi recapeţi dinţii din faţă?

El o privi fără să înţeleagă şi se strădui să zâmbească, dar dădu greş.

— Poate că atunci când moare, un departe-născut se întoarce la stele – la lumile celelalte, urmă femeia şi încetă să mai surâdă.

— Nu, zise Agat şi se ridică. Nu, noi rămânem aici. Haide, soţia mea!

În ciuda luminii scânteietoare provenite de la soare, cer şi zăpadă, aerul de afară era atât de rece, încât te dureau plămânii când inspirai. Traversau în grabă Piaţa spre arcadele Palatului Ligii, când un zgomot dinapoia lor îi făcu să se întoarcă; Agat cu pistolul cu săgeţi scos, amândoi gata să se ghemuiască şi s-o ia la fugă. O siluetă stranie, urlătoare, păru să zboare peste baricadă şi se prăbuşi cu capul înainte la nici şase metri de ei: un gaal, cu două suliţe ieşindu-i dintre coaste. Străjile de pe baricade se uitau şi strigau, arcaşii îşi armară în grabă arbaletele, privind în sus la un bărbat care răcnea de la o fereastră cu obloane aflată pe latura de răsărit a clădirii de deasupra. Gaalul mort zăcea cu faţa în jos în omătul însângerat şi bătătorit de picioare, în umbra albăstruie a baricadei.

Un străjer veni în fugă la Agat, strigând:

— Alterra, trebuie să fie semnalul pentru alt atac...

Alt bărbat care ieşise în grabă prin uşa Colegiului îl întrerupse.

— Nu, eu l-am văzut – îl urmărea, de aceea urla aşa...

— Ce ai văzut? Gaalul a atacat de unul singur?

— Fugea – încerca să-şi salveze viaţa! Nu l-aţi văzut, voi de pe baricade? Nu-i de mirare că urla. E alb, fuge ca un om şi are un grumaz ca... Dumnezeule, uite-atât de gros, Alterra! A apărut de după colţ, urmărindu-l, apoi s-a întors.

— O iazmă-de-nea, rosti Agat şi se întoarse pentru confirmare către Rolery.

Ea auzise istoriile lui Wold şi încuviinţă din cap:

— Alb şi înalt, cu capul legănându-se într-o parte şi alta...

Reproduse imitaţia sinistră a lui Wold şi bărbatul care văzuse creatura de la fereastră strigă:

— Ăsta-i!

Agat sui pe baricadă, pentru a încerca să zărească monstrul. Rolery rămase jos, privindu-i pe bărbatul mort care fusese atât de îngrozit, încât fugise în sulițele inamicilor pentru a scăpa. Femeia nu văzuse niciun gaal din apropiere, pentru că nimeni nu lua prizonieri şi pentru că ea lucrase în subteran, îngrijind răniţii. Trupul îi era scurt şi subţire, frecat cu unsoare până ce pielea, mai albă decât a ei, strălucea ca grăsimea cărnii; părul, de asemenea uns, era înţesat de pene roşii. Sărăcăcios îmbrăcat, cu o zdreanţă din pâslă drept palton, zăcea răşchirat în moartea instantanee, cu faţa ascunsă, de parcă încă ar fi dorit să se pitească de fiara albă care-l hăituise. Femeia stătu nemişcată lângă el în umbra înghеţată, perfect conturată, a baricadei.

— Acolo! îl auzi pe Agat strigând de deasupra, de pe faţa interioară, piezişă, cu trepte, a zidului, construit din lespezi smulse de pe străzi şi bolovani din faleză.

Bărbatul coborî la ea, cu ochi strălucitori, şi o conduse în grabă la Palatul Ligii.

— Am văzut-o doar pentru o clipă când a traversat Strada Otake. Alerga şi a întors capul spre noi. Oare vânează în haită?

Rolery nu avea habar; ştia doar povestea lui Wold despre cum omorâse de unul singur o iazmă-de-nea, printre troienele legendare ale ultimei Ierni. Ei aduseră vestea şi întrebarea în refectoriul ticsit. Umaksuman afirmă cu hotărâre că iazmele-de-nea umblau adesea în haite, totuşi departe-născuţii nu erau convinşi de afirmaţia unui hilf şi trebuiau să-şi

consulte *cărţile.* Cartea pe care o aduseră spunea că iaz-me-de-nea fuseseră văzute după primul viscol al Iernii a Noua, gonind într-o haită cu doisprezece până la cincisprezece membri.

— Cum v-a spus asta cartea? întrebă Rolery. N-am auzit niciun sunet. Este ca graiul minţii în care vorbeşti cu mine?

Agat o privi. Stăteau la una dintre mesele lungi din Sala Adunării şi sorbeau supa de iarbă străvezie şi fierbinte care le plăcea departe-născuţilor; o numeau ciai.

— Nu... de fapt, da, într-un fel. Rolery, eu o să plec în curând. Tu întoarce-te la spital. Nu băga în seamă nervii lui Wattock. Este bătrân şi obosit, dar ştie multe. Nu traversa Piaţa dacă trebuie să te duci în altă clădire, ci mergi prin tuneluri. Între arcaşii gaali şi creaturile acelea... Râse fără veselie. Mă-ntreb ce va mai urma?

— Jakob Agat, am vrut să te-ntreb...

În scurtul timp de când îl cunoscuse, Rolery nu învăţase niciodată din câte bucăţi era format numele lui şi care bucăţi ar fi trebuit să le folosească ea.

— Ascult, rosti el grav.

— De ce voi nu vorbiţi în graiul minţii cu gaalii? De ce nu le spuneţi să... să plece? Aşa acum ai făcut tu pe plajă, când mi-ai spus să fug către Ţanc. Aşa cum păstorul vostru le-a spus hannilor...

— Oamenii nu sunt hanni, zise el şi Rolery îşi dădu seama pentru prima dată că el era singurul dintre departe-născuţi care le spunea „oameni" tuturor – şi poporului ei, şi poporului lui, şi gaalilor.

— Bătrâna – Pasfal – i-a ascultat pe gaali, când armata cea mare a plecat spre miazăzi.

— Da. Oamenii care au darul şi antrenamentul cuvenit pot să asculte, chiar de la depărtare, fără ca mintea cealaltă s-o ştie. Seamănă cumva cu ce face orice persoană dintr-o mulţime – simte temerile şi bucuriile celor din jur. Sigur că da, ascultarea minţii înseamnă mai mult decât atât, dar este fără cuvinte. Totuşi graiul minţii şi receptarea graiului minţii sunt lucruri complet diferite. Un individ neantrenat căruia îi vorbeşti în graiul minţii îşi va închide mintea faţă de el înainte de a şti că a auzit ceva. Mai ales dacă ceea ce aude nu-i ceea ce doreşte sau ceea ce crede el însuşi. Non-comu-

nicanţii au de obicei defensive perfecte. De fapt a învăţa comunicarea paraverbală înseamnă în primul rând a învăţa cum să-ţi dezactivezi propriile defensive.

— Însă animalele aud?

— Într-o oarecare măsură, da. O dată în plus, asta se face fără cuvinte. Unii oameni deţin capacitatea de a o proiecta către animale. Este utilă în mânarea şi vânătoarea lor, aşa-i. N-ai auzit niciodată că departe-născuţii sunt vânători norocoşi?

— Ba da, şi de aceea sunt numiţi vrăjitori. Asta înseamnă atunci că eu sunt ca un hann? Eu te-am auzit pe tine.

— Da. De asemenea, mi-ai vorbit o dată minte – în casa mea. Se întâmplă uneori ca între două persoane să nu mai existe bariere şi defensive.

Îşi goli ceaşca şi ridică ochii gânditor spre desenul soarelui şi planetelor din nestemate ce-i dădeau ocol pe peretele lung al sălii.

— Când se întâmplă aşa, urmă el, este necesar ca persoanele respective să se iubească. Este necesar... Eu nu-mi pot proiecta frica sau ura către gaali. Ei nu le-ar auzi. Dar dacă le-aş proiecta spre tine, te-aş putea omorî. Şi tu la rândul tău pe mine...

Apoi veniră câţiva bărbaţi şi-i cerură să iasă în Piaţă şi trebui s-o părăsească. Rolery coborî ca să-i îngrijească pe tevaranii din spital, unde fusese repartizată să muncească, şi de asemenea să-l ajute pe băiatul departe-născut să moară: o moarte grea, care dură toată ziua. Vraciul bătrân îi îngădui să se ocupe de băiat. Wattock era înverşunat şi mânios, văzând că toate abilităţile lui erau inutile.

— Noi, oamenii, nu murim de morţile voastre murdare! tună el o dată. Băiatul s-a născut cu un defect al sângelui!

Femeii nu-i păsa de cuvintele lui. Şi nici băiatului, care muri în chinuri, ţinând-o de mână.

Răniţi noi erau aduşi în odaia mare şi tăcută, câte unul, câte doi odată. Doar în felul acela cei de aici ştiau că deasupra, sub razele orbitoare ale soarelui, pe zăpadă, se duceau probabil lupte aprige. Umaksuman fu adus, lipsit de cunoştinţă după ce fusese lovit de piatra slobozită de o praştie gaală. Zăcu inconştient, cu statura lui măreaţă şi membrele lungi, şi femeia îl privi cu oarecare mândrie: era un războ-

nic, un frate. Îl crezuse în pragul morţii, totuşi după o vreme el se sculă în şezut, scutură din cap, apoi se ridică.

— Ce-i locul ăsta? întrebă Umaksuman şi Rolery aproape că izbucni în râs când îi răspunse.

Cei din Spiţa lui Wold erau greu de ucis. Umaksuman îi povesti că gaalii atacau toate baricadele deodată, un asalt neîncetat, aşa cum fusese asediul cel mare împotriva Porţii Uscatului, când toţi încercaseră să escaladeze zidurile, urcându-se unii pe umerii celorlalţi.

— Sunt nişte războinici fără minte, zise el frecându-şi cucuiul mare dinapoia urechii. Dacă ar sta pe acoperişurile din jurul Pieţii timp de o săptămână şi ne-ar săgeta, n-am mai avea destui oameni ca s-apărăm baricadele. Ei însă nu ştiu altceva decât să se năpustească toţi odată, urlând... Îşi frecă din nou cucuiul şi întrebă: Ce-au făcut cu suliţa mea?

După aceea reveni la luptă.

Morţii nu erau aduşi aici, ci erau întinşi într-un hambar deschis din Piaţă până aveau să poată fi arşi. Dacă Agat ar fi fost ucis, Rolery n-ar fi ştiut. Când era adus un rănit, ea ridica ochii, plină de speranţă: dacă rănitul ar fi fost Agat, ar fi însemnat că el nu murise. Nu fu adus însă niciodată. Femeia se întrebă dacă, atunci când va fi ucis, el va striga spre mintea ei înainte să moară şi dacă strigătul acela o va ucide pe ea.

Mai târziu în ziua aceea fără sfârşit fu adusă bătrâna Alla Pasfal. Alături de alţi bătrâni şi bătrâne departe-născuţi, ea solicitase sarcina periculoasă de a duce arme apărătorilor baricadelor, ceea ce însemna să traverseze în fugă Piaţa, fără niciun adăpost înaintea proiectilelor inamice. O lance gaală îi străpunsese grumazul dintr-o parte în cealaltă. Wattock nu putu face mare lucru pentru ea. O bătrână micuţă şi negricioasă, care murea printre tineri. Zărindu-i privirea care o căuta, Rolery se duse la ea, ţinând în mâini un lighean cu vomă însângerată. Ochii bătrâni o fixau duri, negri şi turtiţi ca pietrele, iar Rolery se uită direct în ei, deşi poporul ei nu obişnuia asta.

Gâtul bandajat hârâi, gura zvâcni.

Să-ţi dezactivezi propriile defensive...

— Ascult! pronunţă Rolery cu glas tare expresia oficială a poporului ei, dar glasul îi tremură.

Ei vor pleca, rosti glasul Allei Pasfal în mintea ei, slab şi obosit.

Vor încerca să-i urmeze pe ceilalţi către sud. Se tem de noi, de iaz-mele-de-nea, de case şi de străzi. Se tem şi vor pleca după atacul acesta. Spune-i lui Jakob. Eu pot auzi, îi pot auzi. Spune-i lui Jakob că vor pleca... mâine...

— O să-i spun, încuviinţă Rolery şi izbucni în lacrimi.

Nemişcată, mută, muribunda o privi fix, cu ochi ca două pietre negre.

Rolery reveni la treaba ei, întrucât răniţii aveau nevoie de îngrijire şi Wattock nu avea alt ajutor. Şi la ce bun să fi ieşit şi să-l caute pe Agat, acolo sus, în zăpada însângerată, vacarm şi agitaţie, pentru a-i spune, înainte ca el să fie ucis, că o bătrână nebună şi muribundă spusese că ei vor supravieţui?

Îşi văzu de muncă, cu lacrimile şiroindu-i pe faţă. Un departe-născut, grav rănit, totuşi alinat de leacul miraculos pe care-l folosea Wattock, o biluţă care, când era înghiţită, uşura durerile sau le făcea chiar să dispară, o întrebă:

— De ce plângi?

O întrebase somnoros, curios, aşa cum ar fi făcut nişte copii între ei.

— Nu ştiu, răspunse femeia. Dormi acum.

Ştia însă prea bine, deşi nedesluşit, că plângea fiindcă speranţa era intolerabil de dureroasă şi pătrundea prin resemnarea în care ea trăise de atâtea zile; şi, întrucât nu era decât o femeie, durerea o făcea să plângă.

Aici jos nu putea să ştie, dar probabil că ziua se apropia de sfârşit, deoarece Seiko Esmit sosi cu mâncare caldă pe o tavă pentru ea şi Wattock, ca şi pentru răniţii care puteau mânca. Aştepta să ia vasele înapoi şi Rolery îi spuse:

— Bătrâna Pasfal Alterra a murit.

Seiko se mulţumi să încuviinţeze din cap. Faţa îi era încordată şi stranie. Rosti cu glas ascuţit:

— Acum trag cu săgeţi cu foc şi aruncă obiecte în flăcări de pe acoperişuri. Nu pot să pătrundă, aşa că vor incendia clădirile şi magaziile, şi atunci vom muri toţi de foame în ger. Dacă Palatul va lua foc, veţi fi prinşi aici, jos. Veţi arde de vii.

Rolery îşi văzu de mâncare şi nu spuse nimic. Cina de bhan cald fusese condimentată cu zeamă de carne şi ierburi tocate. În timpul unui asediu, departe-născuţii erau bucătari

mai buni decât poporul ei în toiul belşugului Toamnei. Îşi termină blidul, apoi jumătate de blid pe care o lăsase un rănit şi duse tava înapoi la Seiko, dorindu-şi doar să fi fost mai multă hrană.

Mult timp nu mai coborî nimeni la ei. Răniţii dormeau şi gemeau prin somn. Era cald; căldura focurilor de gaze se ridica prin grătare, astfel că se simţea plăcut, ca într-un cort încălzit de foc. Uneori Rolery putea să audă peste răsuflările bărbaţilor ticăitul obiectelor cu feţe rotunde de pe pereţi. Ele, ca şi lăzile din sticlă lipite de pereţi şi şirurile înalte de *cărţi*, clipeau în pâlpâiri aurii şi maronii în lumina dulce, constantă a flăcărilor de gaz.

— I-ai dat analgezicul? şopti Wattock şi ea ridică din umeri în semn de „da“ şi se sculă de lângă un bărbat.

Bătrânul medic arăta cu jumătate de An mai vârstnic decât era de fapt, când se aşeză lângă Rolery la o masă de studiu pentru a croi bandaje, care se împuţinaseră. Femeia îl considera un vraci de seamă. Pentru a-i face plăcere în oboseala şi descurajarea pe care le simţea negreşit, îl întrebă:

— Ce anume face o rană să putrezească, dacă nu răul-armei?

— Ah... nişte creaturi. Făpturi mititele, prea mici ca să poată fi văzute. Ţi le-aş putea arăta doar cu o sticlă specială, aşa cum este cea din vitrina de acolo. Ele trăiesc aproape peste tot: pe arme, în aer, pe piele. Dacă pătrund în sânge, corpul li se împotriveşte şi bătălia ce urmează provoacă umflarea şi toate celelalte. Aşa spun cărţile. Nu este ceva care să mă fi preocupat vreodată pe mine ca medic.

— Dar de ce creaturile acelea nu-i muşcă pe departe-născuţi?

— Pentru că lor nu le plac străinii, chicoti uşor Wattock. Noi suntem străini, înţelegi? Nu putem nici măcar digera alimentele de aici dacă nu ingurgităm periodic doze din anumite enzime. Avem o structură chimică uşor diferită de standardul organic local, iar asta se vede în citoplasmă... Nu ştii ce-i asta... În sfârşit, important este că suntem făcuţi din materiale cumva diferite de cele din care sunteţi făcuţi voi, hilfii.

— De aceea voi aveţi pielea neagră şi noi o avem albă?

— Nu, asta este lipsit de importanţă. Culoarea şi structura ochilor şi altele asemănătoare sunt variaţii total superfici-

ale. Nu, deosebirea rezidă la un nivel fundamental şi este foarte mică – o simplă moleculă din lanţul ereditar, zise Wattock, evident încântat să explice toate lucrurile acelea. La voi, hilfii, nu cauzează nicio divergenţă majoră de la Tipul Hominid Comun; aşa au scris primii colonişti şi ei ştiau. Dar în acelaşi timp înseamnă că nu ne putem împerechea cu voi, că nu putem digera hrană organică locală fără ajutor şi că nu reacţionăm la viruşii voştri... Deşi, de fapt, chestia asta cu enzimele este niţel exagerată. Face parte din efortul de a proceda exact aşa cum a procedat Prima Generaţie. Superstiţie pură, ceva de felul ăsta. Am văzut oameni revenind din expediţii lungi de vânătoare sau pe refugiaţii din Atlantika în Primăvara trecută, care de două-trei faze-lunare nu primiseră nicio injecţie sau pastilă cu enzime, însă care digerau perfect. La urma urmelor, viaţa tinde să se adapteze.

Când rosti cuvintele acelea, chipul lui Wattock căpătă o expresie stranie şi ochii lui o fixară pe Rolery.

Femeia se simţi vinovată, deoarece nu înţelegea nimic din explicaţiile lui; niciunul dintre cuvintele importante nu existau în limbajul ei.

— Viaţa... cum? întrebă ea timid.

— Se adaptează. Reacţionează. Se schimbă! Dacă există suficiente generaţii şi presiune, adaptările favorabile tind să prevaleze... Oare radiaţia solară va acţiona pe termen lung în direcţia unui standard biochimic local?... Atunci toate avorturile şi pruncii născuţi morţi ar fi supra-adaptări sau poate incompatibilităţi între o mamă şi un făt normalizat... Wattock încetă să mai agite foarfeca şi se aplecă din nou asupra muncii sale, dar peste numai o clipă ridică iarăşi ochii în felul specific lui, cu privire pierdută, totuşi intensă, şi murmură: Ciudat, ciudat, ciudat!... Înţelegi, asta ar implica posibilitatea fertilizării încrucişate.

— Ascult din nou, murmură Rolery.

— Adică oamenii şi hilfii s-ar putea împerechea!

Asta ea înţelese în cele din urmă, dar nu înţelese dacă bărbatul o spusese ca pe o realitate, o dorinţă sau o teamă.

— Bătrâne, sunt prea proastă ca să te aud, rosti femeia.

— L-ai înţeles foarte bine, zise un glas stins din apropiere. Se trezise Pilotson Alterra. Aşadar crezi că-n cele din

urmă ne-am transformat într-o altă picătură din găleată, Wattock?

Pilotson se ridicase într-un cot. Ochii lui negri străluceau pe faţa neagră, scofâlcită, încinsă de febră.

— Dacă tu şi alţi câţiva aveţi într-adevăr răni infectate, trebuie să existe o explicaţie pentru ele.

— S-o ia dracu' de adaptare, atunci! Să ia dracu' şi fertilizările tale încrucişate! zise rănitul şi se uită la Rolery. Atâta vreme cât ne-am împerecheat doar între noi, am fost Oameni. Exilaţi, Alterrani, oameni. Credincioşi cunoaşterii şi Legilor Omului. Acum, dacă ne putem împerechea cu hilfii, picătura sângelui nostru omenesc se va pierde înainte să treacă un An. Se va dilua, se va rarefia, până va dispărea complet. Nimeni nu va mai seta instrumentele astea sau va citi cărţile astea. Nepoţii lui Jakob Agat vor ciocni două pietre între ele şi vor răcni până la sfârşitul timpului... Fir-aţi ai dracului de barbari idioţi, nu-mi puteţi lăsa oamenii-n pace – în pace!

Tremura de febră şi de furie. Bătrânul Wattock, care moşmondise, umplând una din săgeţile lui mici şi goale, se întinse acum în felul său lin, de vraci iscusit, şi-l înţepă pe sărmanul Pilotson în braţ.

— Intinde-te, Huru, îi spuse şi rănitul se conformă cu o expresie derutată pe chip.

— Nu-mi pasă dac-o să mor de infecţiile voastre-mpuţite, mormăi el cu glas gros şi neclar, da' pe ţâncii voştri-mpuţiţi... să-i ţineţi departe de-aici, să-i ţineţi departe de... de Citadelă...

— Asta-l va face să doarmă o vreme, rosti Wattock şi oftă.

Rămase tăcut pe când Rolery continuă să pregătească pansamente. Era iscusită, iute şi neobosită în munca ei. Bătrânul vraci o urmărea gânditor.

Când se îndreptă de spate, ca să-şi destindă muşchii, văzu că bătrânul adormise şi el, un maldăr întunecat de piele şi oase, ghemuit în colţul dinapoia mesei. Femeia îşi văzu mai departe de treabă şi se întrebă dacă-i înţelesese cuvintele şi dacă el vorbise serios: că ea ar fi putut purta în pântec fiul lui Agat.

Uitase cu totul că era perfect posibil ca Agat să fie deja mort. Stătu acolo, înconjurată de somnul răniţilor, sub citadela ruinată şi plină de moarte şi se gândi fără cuvânt la şansa vieţii.

14
PRIMA ZI

Gerul muşcă şi mai puternic după căderea nopţii. Zăpada care se topise sub razele soarelui se solidifică în gheaţă lunecoasă. Ascunşi pe acoperişurile din apropiere sau prin mansarde, gaalii trăgeau săgeţile lor muiate cu vârful în catran, care se arcuiau roşii şi aurii ca nişte păsări de foc prin văzduhul rece al amurgului. Acoperişurile celor patru clădiri asediate erau din aramă; pereţii erau din piatră; niciun incendiu nu izbucni. Atacurile asupra baricadelor încetară, nu mai fură trase săgeţi de fier sau de foc. De sus de pe baricadă, Jakob Agat vedea străzile care se întunecau, pierzându-se pustii printre case întunecate.

La început bărbaţii din Piaţă aşteptară un atac nocturn, pentru că gaalii erau fără doar şi poate disperaţi; dar se făcu mai frig, apoi şi mai frig. În cele din urmă Agat ordonă să fie păstrate doar un minimum de gărzi şi lăsă majoritatea oamenilor să plece ca să-şi îngrijească rănile, să mănânce şi să se odihnească. Dacă ei erau vlăguiţi, aşa trebuiau să fie şi gaalii şi, spre deosebire de inamici, ei erau cel puţin îmbrăcaţi împotriva gerului. Nici chiar disperarea nu i-ar fi împins pe nordici afară, sub cerul acela teribil de senin şi luminat de stele, doar în zdrenţele lor sărăcăcioase din blană şi pâslă. Aşa că apărătorii dormiră, mulţi la posturile lor, ghemuiţi în săli şi lângă ferestrele clădirilor calde. Iar asediatorii dormiră nemâncaţi, strânşi în jurul focurilor aprinse în camere înalte din piatră; morţii lor zăceau cu membre ţepene în omătul cu crustă de gheaţă de sub baricade.

Agat nu dorea să doarmă. Nu putea să intre în clădiri, să părăsească Piaţa unde luptaseră toată ziua pentru vieţile lor

şi care acum stătea nemişcată sub constelaţiile Iernii. Copacul, Săgeata, Cărarea din cinci stele şi chiar Steaua-zăpezii, aprinsă deasupra acoperişurilor din est – stelele Iernii. Ardeau ca nişte cristale în negrul profund şi rece de deasupra.

Ştia că aceasta era ultima noapte – ultima lui noapte sau a citadelei lui sau ultima noapte a bătăliei, nu ştia însă exact care anume. Pe măsură ce orele treceră şi Steaua-zăpezii se ridică tot mai mult, iar tăcerea absolută domni peste Piaţă şi străzile din jurul ei, îl cuprinse un soi de exaltare. Ei dormeau, toţi inamicii dintre aceste ziduri de citadelă, şi era de parcă el ar fi fost singurul care veghea; ca şi cum citadela, cu toţi morţii şi adormiţii ei, îi aparţinea numai lui. Aceasta era noaptea sa.

Nu intenţiona s-o petreacă închis într-o capcană din interiorul unei capcane. Anunţă straja somnoroasă, apoi escaladă baricada de pe Strada Esmit şi trecu de partea cealaltă.

— Alterra! şuieră cineva după el într-o şoaptă răguşită.

Agat se mulţumi să se răsucească şi să facă semn să ţină o funie pregătită pentru el, pentru ca să poată sui înapoi, după care porni drept pe mijlocul străzii. Era atât de convins de invulnerabilitatea sa, încât n-ar fi fost recomandabil să-l contrazici. O accepta ca atare şi merse pe strada întunecată, printre inamicii săi, de parcă ar fi ieşit la plimbare după cină.

Trecu pe lângă casa lui, dar nu se întoarse într-acolo. Stelele dispăreau îndărătul vârfurilor negre ale acoperişurilor, apoi reapăreau şi reflexiile lor scânteiau în gheaţa de sub tălpi. În capătul de sus al citadelei, strada se îngusta şi începea să şerpuiască printre case ce fuseseră abandonate înainte ca Agat să se fi născut, pentru ca după aceea să se deschidă brusc în piaţeta de sub Poarta Uscatului. Catapultele rămăseseră acolo, parţial distruse şi transformate în lemne pentru foc de către gaali, fiecare cu un morman de pietre alături. Porţile înalte fuseseră deschise cândva, însă acum erau din nou închise cu ivărele grele şi îngheţaseră în poziţia aceea. Agat urcă treptele de lângă un turn al porţii, până la un post de pază de pe zid; îşi aminti cum privise de acolo, imediat înainte de începerea ninsorii, şi văzuse toată armata gaalilor, un flux mugitor de oameni precum mareea năvălind peste plajă. Dacă ei ar fi avut mai multe scări, totul s-ar fi terminat în ziua aceea... Acum nimic nu se clintea;

nimic nu scotea vreun sunet. Omăt, tăcere, lumina stelelor peste pantă şi peste copacii morţi, încărcaţi de gheaţă, ce o încununau.

Se întoarse şi se uită către vest, peste toată Citadela Exilului: un pâlc mic de acoperişuri, care cobora de la înălţimea postului său de veghe, până la zidul de deasupra falezei. Deasupra pumnului aceluia de pietre, stelele se deplasau fără grabă spre vest. Agat rămase nemişcat, simţind gerul în ciuda hainelor sale din piele şi blănuri groase, fluierând foarte încetişor un cântecel.

În cele din urmă simţi că-l ajunge oboseala zilei şi coborî din locul acela înalt. Scara era acoperită de chiciură. Lunecă pe penultima treaptă, izbuti să nu cadă, prinzându-se de piatra grosolană a zidului şi apoi, încă împleticindu-se, se încruntă către o mişcare pe care o văzuse cu coada ochiului de cealaltă parte a piaţetei.

În golful negru al unei străzi care se deschidea între pereţii a două case se deplasase ceva alb, uşor legănat, aidoma unui val văzut în noapte. Agat se uită cu atenţie, derutat. După aceea zări creatura în lumina vag cenuşie a stelelor: o siluetă albă, înaltă şi slabă care alerga spre el, mult mai iute decât un om, cu capul pendulând dintr-o parte în alta de pe gâtul lung şi curbat. Pe măsură ce se apropia, scotea sunete subţiri ca nişte ciripeli gâfâite.

Bărbatul ţinuse tot timpul la îndemână pistolul cu săgeţi, dar mâna îi era ţeapănă de la rana primită ieri, iar mănuşa îl împiedica: trase şi săgeata lovi, însă creatura ajunsese deja la el, antebraţele scurte cu gheare se întinseră, capul se împinse către înainte, mişcându-se în acelaşi fel legănat, şi o gură rotundă şi cu mulţi dinţi se căscă. Agat se aruncă pe jos, la picioarele ei, încercând să-i pună piedică şi să scape de primul atac al botului care pocnea din fălci, totuşi era mai rapidă decât el. În cădere, se răsuci şi-l prinse, iar bărbatul simţi cum ghearele de pe braţele mici şi cu aspect slăbănog sfâşiară prin pielea mantiei şi hainelor sale şi-l ţintuiră. O forţă teribilă îi împinse capul spre spate, dezvelindu-i beregata, şi văzu stelele rotindu-se pe cer hăt deasupra lui şi întunecându-se.

Iar apoi încerca să se ridice în patru labe pe pietrele înghеţate de lângă un trup uriaş şi puturos acoperit cu blană

albă, care tremura şi zvâcnea. Otrava de pe vârful săgeţii avusese nevoie de cinci secunde pentru a acţiona; fusese aproape cu o secundă prea mult. Botul rotund continua să pocnească, deschizându-se şi închizându-se, picioarele cu tălpi turtite şi răşchirate ca nişte rachete pentru mers pe zăpadă se îndoiau spasmodic, de parcă iazma-de-nea ar fi alergat. Iazmele-de-nea vânează în haită, anunţă brusc memoria lui Agat, când se ridică şi se strădui să-şi recâştige respiraţia şi stăpânirea de sine. Iazmele-de-nea vânează în haită... Reîncărcă pistolul, stângaci, dar metodic, şi, ţinându-l în mână, porni înapoi pe Strada Esmit; nu alerga, pentru ca să nu alunece pe gheaţă, însă nici nu se plimba. Strada era tot pustie, şi senină, şi foarte lungă.

Însă pe măsură ce se apropia de baricadă, bărbatul începu din nou să fluiere.

Dormea buştean în camera din Colegiu, când tânărul Shevik, arcaşul lor cel mai bun, sosi să-l trezească, şoptind insistent:

— Haide, Alterra, haide, trezeşte-te, trebuie să vii...

Rolery nu apăruse în cursul nopţii; ceilalţi cu care împărţea odaia continuau să doarmă.

— Ce-i, ce s-a-ntâmplat? mormăi Agat, sculându-se şi îmbrăcându-şi haina sfâşiată.

— Trebuie să vii la Turn.

Îl urmă pe Shevik, întâi docil, apoi, deşteptându-se complet şi începând să priceapă. Traversară Piaţa, sură sub primele raze de lumină mohorâte, suiră în fugă scările circulare ale Turnului Ligii şi priviră peste citadelă. Poarta Uscatului era deschisă.

Gaalii ieşeau prin ea. Era greu să-i distingă în lumina slabă de dinaintea răsăritului de soare; bărbaţii care priveau alături de Agat bănuiau că erau între o mie şi două mii, însă era greu de spus. Se vedeau ca simple puncte umbrite de mişcare sub ziduri şi pe zăpadă. Se întindeau după Poartă în grupuri şi pâlcuri, care dispăreau pe rând sub ziduri, pentru ca să reapară mai departe pe coasta dealului, înaintând în alergare uşoară, într-o linie lungă şi neregulată care mergea spre sud. În scurt timp nu mai putură fi zăriţi din cauza luminii slabe şi a cutelor dealului, totuşi, înainte ca Agat să se

oprească din a mai privi, estul se luminase şi o radianţă rece se ridicase pe jumătate din înălţimea cerului.

Casele şi străzile abrupte ale citadelei erau foarte tăcute în lumina dimineţii.

Cineva începu să bată clopotul, chiar deasupra capetelor lor în turnul de acolo, un zăngănit rapid şi constant de bronz pe bronz, ameţitor. Astupându-şi urechile cu palmele, bărbaţii din turn coborâră în goană, întâlnindu-i la jumătatea drumului pe ceilalţi bărbaţi şi femei. Râdeau toţi şi-l strigară pe Agat şi-l ajunseră din urmă, însă el alergă pe treptele din piatră, izbit întruna de veselia insistentă a clopotului, şi intră în Palatul Ligii. În sala mare, aglomerată şi zgomotoasă, unde sori aurii pluteau pe pereţi şi anii şi Anii erau anunţaţi pe cadrane aurii, el o căută pe străină, pe soţia lui. O găsi în cele din urmă şi, prinzând-o de mâini, spuse:

— Au plecat, au plecat, au plecat...

După aceea se răsuci şi răcni din toată puterea plămânilor săi, către toţi:

— Au plecat!

Toţi strigau la el şi unul la altul, râzând şi plângând. După un minut, el îi spuse lui Rolery:

— Haide cu mine – la Ţanc.

Agitat, exuberant, consternat, dorea să se mişte întruna, să iasă în citadelă şi să se asigure că redevenise a lor. Totuşi până atunci nimeni nu ieşise din Piaţă şi, când trecură peste baricada din vest, Agat îşi scoase pistolul cu săgeţi.

— Azi-noapte am avut o aventură, îi spuse lui Rolery, iar femeia, privind ruptura care i se căsca în haină, răspunse:

— Ştiu.

— Am ucis-o.

— O iazmă-de-nea?

— Da.

— Singur?

— Da. Din fericire, amândoi am fost singuri.

Expresia solemnă de pe faţa lui Rolery, grăbindu-se alături de el, îl făcu să râdă sonor, încântat.

Ieşiră pe pasarelă şi fugiră împotriva vântului îngheţat între cerul luminos şi apa neagră, cu dantelării de spumă.

Vestea fusese desigur anunţată, prin clopot şi prin graiul minţii, iar puntea basculantă a Ţancului fusese coborâtă ime-

diat ce Agat călcase pe pasarelă. Bărbaţi, femei şi copii somnoroşi înfofoliţi în blănuri ieşiră în goană să-i întâmpine, cu alte strigăte, întrebări şi îmbrăţişări.

Înapoia femeilor din Soliza, femeile din Tevar aşteptau, temătoare şi fără voioşie. Agat o zări pe Rolery mergând la una dintre ele, o tânără cu păr ciufulit şi chipul murdar. Majoritatea îşi tăiaseră părul scurt şi arătau neîngrijite şi îngălate, până şi puţinii bărbaţi hilfi care rămăseseră în Ţanc. Uşor dezgustat de pata aceea soioasă pe dimineaţa lui însorită de victorie, Agat i se adresă lui Umaksuman, care venise pentru a-şi aduna tovarăşii de trib. Stătură pe puntea basculantă, sub zidul înalt al fortăreţei negre. Bărbaţi şi femei hilfe se strânseseră în jurul lui Umaksuman, iar Agat ridică glasul pentru a fi auzit de toţi.

— Oamenii din Tevar au apărat zidurile noastre umăr la umăr cu Oamenii din Soliza. Ei sunt bine-veniţi să stea cu noi sau să plece, să trăiască alături de noi ori să ne părăsească, după cum le este voia. Porţile citadelei mele vă sunt deschise pe toată durata Iernii. Sunteţi liberi să ieşiţi pe ele, dar sunteţi primiţi cu braţele deschise între ele!

— Aud, zise băştinaşul înclinându-şi capul blond.

— Dar unde este Mult-bătrânul Wold? Voiam să-i spun...

Atunci Agat văzu cu ochi noi feţele mânjite cu cenuşă şi părul ciopârţit de pe ţeste. Ei jeleau. Înţelegând asta, îşi reaminti propriii lui morţi, prietenii lui, rudele lui, şi aroganţa triumfului îl părăsi.

— Mult-bătrânul Spiţei mele, rosti Umaksuman, a plecat sub mare cu fiii lui care au murit în Tevar. Ieri a plecat. Ridicau focul-zorilor când au auzit clopotul şi i-au văzut pe gaali plecând spre miazăzi.

— Voi veghea focul acesta, spuse Agat cerând permisiunea lui Umaksuman.

Tevaranul şovăi, însă un bărbat mai vârstnic de lângă el, vorbi ferm:

— Fiica lui Wold este nevasta lui şi el are dreptul prin clan.

Aşa că-l lăsară să vină, cu Rolery şi cu tot ce mai rămăsese din poporul ei, pe o terasă înaltă din exteriorul unei galerii de pe latura dinspre mare a Ţancului. Acolo, pe un rug din lemne sparte, zăcea corpul bătrânului, deformat de vârstă, dar robust, învelit într-o pânză roşie, culoarea morţii. Un

copil apropie torţa şi focul arse roşu şi galben, tulburând aerul, palid pe lângă lumina rece a soarelui dimineţii. Fluxul se retrăgea, măcinând şi bubuind în stâncile de sub pereţii negri perfect verticali. Spre est, peste dealurile Domeniului Askatevar, şi către vest peste mare cerul era senin, dar spre nord domnea un crepuscul albăstrui: Iarna.

Cinci mii de nopţi de Iarnă, cinci mii de zile de Iarnă: restul tinereţii lor şi poate restul vieţii lor.

Împotriva negurii aceleia albăstrui şi îndepărtate din nord, nu se întrevedea niciun triumf. Gaalii păreau o vermină măruntă şi speriată, dispărută deja, care fugise dinaintea adevăratului inamic, adevăratul stăpân, stăpânul alb al Viscolelor. Agat stătu lângă Rolery în faţa focului-morţii care pâlpâia acum, în fortăreaţa înaltă asediată de mare, şi în clipa aceea i se păru că moartea bătrânului şi victoria tânărului erau totuna. Nici durerea, nici mândria nu aveau la fel de mult adevăr în ele ca bucuria, bucuria care vibra în vântul rece dintre cer şi mare, luminos şi efemer ca focul. Aceasta era fortăreaţa lui, citadela lui, lumea lui; acesta era poporul lui. El nu mai era un exilat aici.

— Haide, îi spuse lui Rolery când focul se năru în cenuşă, să mergem acasă.